

هویت سپاه معنویت است

هفته نامه | سیاسی، فرهنگی و اجتماعی | سال بیست و سوم | شماره ۱۱۶۱ | دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳ | ۱۷ ربیع الثانی ۱۴۴۶ | ۲۱ اکتبر ۲۰۲۴ | ۱۶ صفحه

سردار حسین محبی خیر داد
برگزاری اجلاس سراسری نماز سپاه

پاسدار

مهدی سعیدی
مبارزه مردم پایه

نگاه

علی حیدری
ترور معادلات را تغییر نمی دهد!

نگاه

بازنگاه صبح صادق به چهار دهه مجاهدت قهرمانانه رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس

اسطوره یحیی

وَسَلَامٌ عَلَيْهِ

يَوْمَ وُلِدَ

وَيَوْمَ يَمُوتُ

وَيَوْمَ يُبْعَثُ حَيًّا

نگاه

ماندگاری تن در مبارزه با تانک

سرمقاله

مجاهد قهرمان

رهبر معظم انقلاب در پیامی خطاب به ملت های مسلمان و جوانان غیور منطقه با تجلیل از مجاهد قهرمان فرمانده «یحیی السنوار» تأکید کردند: جبهه مقاومت همانگونه که قبلاً با شهادت برجستگان خود از پیشروی باز نماند، با شهادت سنوار هم کمترین توقفی نخواهد داشت باذن الله. حماس زنده است و زنده خواهد ماند.

متن پیام رهبر انقلاب به این شرح است:

بسم الله الرحمن الرحيم
ملت های مسلمان! جوانان غیور منطقه!

مجاهد قهرمان، فرمانده یحیی السنوار، به باران شهیدش پیوست. او چهره درخشان مقاومت و مجاهدت بود؛ با عزم پولادین در برابر دشمن ظالم و متجاوز ایستاد؛ با تدبیر و شجاعت به او سیلی زد؛ ضربه جبران ناپذیر هفتم اکتبر را در تاریخ این منطقه به یادگار گذاشت؛ و آنگاه با عزت و سربلندی به معراج شهیدان پرواز کرد.

کسی چون او که عمری را به مبارزه با دشمن غاصب و ظالم گذرانده است، سرانجامی جز شهادت شایسته او نیست. فقدان او برای جبهه مقاومت البته دردناک است، ولی این جبهه با شهادت برجستگانی چون شیخ احمد یاسین، فتیح شقاقی، رتیسی و اسماعیل هنیه از پیشروی باز نماند، و با شهادت سنوار هم کمترین توقفی نخواهد داشت؛ باذن الله. حماس زنده است و زنده خواهد ماند.

ما چون همیشه، در کنار مجاهدان و مبارزان با اخلاص خواهیم ماند؛ بتوفیق من الله و عونه.

اینجانب شهادت برادرمان یحیی السنوار را به خاندانش، به همرزمانش، و به همه ی دلپسندگان جهاد فی سبیل الله تبریک، و فقدانش را تسلیت می گویم.

و السلام علی عباد الله الصالحین

سیدعلی خامنه ای
۲۸ مهر ۱۴۰۳

سر مقاله

ماندگاری تن
در مبارزه با تانک

فتح‌الله پریشان

کارشناس سیاسی

«یحیی سنوار» مسئول دفتر سیاسی حماس که به تازگی بعد از «شهید اسماعیل هنیه» این مسئولیت را برعهده گرفته بود، پس از عمری مبارزه و مقاومت ضدصهیونیستی در یک درگیری «تن با تانک» با رژیم ترورپایه صهیونیستی، شهید شهادت را سر کشید و خود را به قافله شهدای مقاومت رساند. هنینا له و لنا.

مردان بزرگ همان‌طور که از زندگی تأثیرگذاری برخوردارند، با مرگی الهام‌بخش و ستودنی نیز با این دنیای کوچک وداع می‌کنند. بدون تردید، او نیز از این قاعده مستثنی نیست. تأمل در نحو شهادت شهید سنوار که با تصویری ماندگار و ثبت شده به‌دست دشمن صهیونیستی‌اش از ایستادگی و پایداری وی در راه آرمان فلسطین رقم خورد، واجد نکات تأمل‌برانگیزی است که مروری بر آنها در راستای جهاد تبیین، می‌تواند واقعیت‌صحنه‌نابرابر ایستادگی صهیونیستی را به نمایش بگذارد.

۱- «هاگاری» سخنگوی ارتش رژیم صهیونیستی اعتراف کرد رهبر حماس تا آخرین لحظه زندگی با این رژیم جنگید و تا آخرین لحظه از خواسته‌هایش دست نکشید و به‌خاطر آنها با آنچه به دستش می‌رسید، حتی یک تکه چوب مبارزه کرد. در یکی از خطوط مقدم درگیری شهر رفح در جنوب نوار غزه، سنوار آخرین نبرد خود را با شجاعت هر چه تمام‌تر انجام داد و در حالی به شهادت رسید که لباس رزم به تن و سلاح در دست داشت و آماده بود تا پایان زندگی را همچون مسیر زندگی رقم بزند: «مبارزه تا آخرین رمق بدون عقب‌نشینی در نبرد با دشمن اشغالگر.»

۲- این تصویر از اقتدار و ایستادگی را بگذراند کنار تصاویر ذلیلانه اسرای صهیونیستی که به هنگام اسارت برای آزادی و حفظ جان‌شان التماس می‌کنند و بعضاً خودشان را خراب می‌کنند. تصویر دلنشین آخرین تلاش و جهاد سنوار در پرتاب تکه چوبی به سمت پهپاد صهیونیستی یادآور تبسم سرشار از شجاعت و آرامش حاصل از ایمان و باور به پیروزی مقاومت و مبارزه در برابر جبهه باطل شد. این زیبایی ایمان به راه مقاومت پیوند مشترک مبارزه با صهیونیسم است که شیعه و سنی را در صف واحد قرار داده است و همان‌طور که رهبری در بزرگداشت شهید حججی، وی را سخنگوی هم‌زمانش نامیدند، شهید سنوار هم سخنگوی تمام مبارزان راه آزادی فلسطین شد و با فطرات خویش برای تاریخ نوشت که ترور حریف آرمان نخواهد بود.

۳- اگرچه ترور آخرین تلاش از سر استیصال دشمن غدار است و ارزش نظامی ندارد، اما به‌خوبی ترجمان خلق‌و‌خوی تروریستی این رژیم شده و حتی دیرباوران امروز دنیای رسانه‌زده را نیز به واقعیت بدون روتوش «تروریسم دولتی» در سرزمین‌های اشغالی رسانده است. اما در سوی دیگر این جبهه، مردانی را می‌بینیم که مرگ‌آگاهند و خود را به‌خاطر باور، وطن و دفاع از سرزمین و اعتقادات به آغوش مرگ می‌اندازند. این مرگ سرخ ارزشمند است و صاحبش را جاودان می‌سازد و از این‌رو است که گفته می‌شود نه تنها ترور معادلات مقاومت در منطقه غرب آسیا را تغییر نمی‌دهد؛ بلکه بر خیل کثیر مبارزان این راه می‌افزاید و اندک وادادگان افسرده را زنده می‌کند. این معجزه خون در راه آزادی و استقلال و حفظ سرزمین و حیثیت است.

ترور معادلات را تغییر نمی‌دهد!

علی حیدری

سر دبیر

رژیم صهیونی با این پیش‌فرض باطل، شخصیت‌های برجسته جبهه مقاومت را هدف‌گذاری و ترور می‌کند و با وجود تجربه عملی در صحنه رویارویی با جریان مقاومت همچنان از درک و فهم فلسفه و باور عمیق به مقام جهاد و دفاع در اسلام و فرهنگ تشیع عاجز و از آثار شگرف آن غافل است. جوش و خروشی که پس از ریخته‌شدن خون مجاهدان راه حق، در کالبد رزمندگان دمیده می‌شود و آنان را برای پیمودن راه شهدا به‌ویژه فرماندهان شهیدشان مصمم‌تر می‌کند. در این میان، باور و اعتقاد به اینکه خداوند دشمنان ما را از افراد احمق قرار داده است، جلوه‌گر می‌شود.

در کنار این مهم، جبهه مقاومت پس از سال‌های طولانی نبرد رو در رو با دشمنان اسلام و انسانیت، امروز به حدی از بلوغ فکری و عملیاتی رسیده که برای هر شرایط و موقعیتی سناریوهای طراحی شده دارد. جبهه مقاومت طی این سال‌ها نیروهای جهادی بسیاری را پرورش داده که دشمن با ترور بزدلانه چند فر مانده - اگر چه به این جبهه خسارت وارد می‌کنند اما نمی‌تواند آنها را از حرکت و مبارزه بازدارد؛ بلکه فرماندهان جوان، با انگیزه و قدرتمندی وارد صحنه هدایت نبرد می‌شوند تا طومار این رژیم نامشروع را در هم بپیچند.

واقعیت مهم صحنه این است که ترور بی‌محاسبی فرماندهان جریان‌های مقاومت با همکاری و هم‌دستی سرویس‌های جاسوسی غرب به‌ویژه آمریکا، با این رویا که رهبران مقاومت بر سر میز مذاکره بنشینند، رویایی پوچ است؛ همان‌طور که چندی قبل شبکه «سی‌ان‌ان» این‌طور موضع‌گیری کرد: «درسی که ناتو اندک اندک در افغانستان آموخت، باید مورد توجه قرار گیرد؛ اینکه کشتن بی‌پایان فرماندهان، آنها را نابود نمی‌کند؛ بلکه جانشینان خشمگین‌تری برای مذاکره بر جای می‌گذارد.»

صهیونی بود.

مهدی سعیدی

جریان‌شناس سیاسی

در میانه معرکه جنگ اُحد، آنگاه که با خطای بخشی از سپاه اسلام، به یک باره ورق برگشت و سپاه کفر دست برتر مجاهدان راه خدا به شهادت رسیدند، خبری انتشار یافت مبنی بر اینکه پیامبر خدا کشته شده است. این خبر ناگوار بخشی از سپاه اسلام را چنان دچار انفعال کرد که برخی از میدان فرار و جبهه نبرد را خالی کردند.

پس از این ماجرای تلخ بود که آیه مبارکه ۱۴۴ سوره آل عمران نازل شد. در این آیه، خداوند جامعه مؤمنان را اینگونه انداز می‌دهد: «وَمَا مُحَمَّدٌ إِلَّا رَسُولٌ قَدْ خَلَتْ مِنْ قَبْلِهِ الرُّسُلُ أَفَإِنْ مَاتَ أَوْ قُتِلَ انْقَلَبْتُمْ عَلَى أَعْقَابِكُمْ؟» محمد(ص) فقط فرستاده خداست و پیش از او، فرستادگان دیگری نیز بودند؛ آیا اگر او بمیرد یا کشته شود، شما به عقب برمی‌گردید؟ (و اسلام را رها کرده به دوران جاهلیت و کفر بازگشت خواهید کرد؟)

در واری این ماجرای تاریخی، درس‌ها و عبرت‌های بسیاری نهفته است؛ یکی از موارد آن، توجه به این حقیقت است که هر چند فقدان رهبران و پیشگامان و پرچم‌داران جبهه حق، سلمه جبران‌ناپذیری است که آثار آن هیچ‌گاه از پیکره جهان اسلام محو نخواهد شد، اما نباید فراموش کرد که دین نجات‌بخش بشریت، قائم به فرد نیست و این افراد نیستند که وجودشان موجب حفظ و دوام اسلام است و با نبود آنها اسلام از بین برود؛ حتی اگر این شخص یگانه درداده عالم هستی، پیامبر عظیم‌الشان اسلام

مبارزه مردم‌پایه

حضرت محمد مصطفی (ص) باشد. در میدان مجاهدت برای اقامه حق و عدالت طبیعی است که بزرگان و پرچم‌داران جبهه حق را از دست بدهیم، اما شجره طیبه اسلام ناب محمدی (ص) همچنان پابرجا خواهد بود و آنها که مانده‌اند، باید با همه توان برای تداوم راه تا نابودی کفر و گسترش عدالت تلاش کنند.

این روزها که تقابل جبهه حق و عدالت در برابر متجاوزان صهیونیستی روزافزون شده و به روزهای سرنوشت‌ساز خود رسیده است، طبیعی است که بخشی از فرماندهان دلار جبهه حق در این نبرد نابرابر به شهادت برسند، اما بدون شک جبهه مقاومت در فقدان حاج‌قاسم سلیمانی، ابوهدی مهندس، سیدحسن نصرالله، اسماعیل هنیه و یحیی سنوار و دیگر شهدای جاوید این میدان نیز مسیر خود را ادامه خواهد داد و خون شهدا دوام‌بخش این حرکت و نهضت خواهد بود. تعبیری از شهید سیدحسن نصرالله در تاریخ به یادگار مانده است، آنجا که در مراسم شهادت «دکتر فتحی شقایی» دبیرکل جنبش جهاد اسلامی چنین گفت: «اما تو ای ابوابر ایهیم! امانت‌دار خون شهدا بودی و در راه خدا به شایستگی جهاد کردی. اگر دیروز تو در یادواره دوست و هم‌رزم، سیدعباس موسوی، سید شهدای مقاومت اسلامی گفتی: «حزبی که دبیرکل آن به شهادت برسد هرگز شکست نمی‌خورد» من امروز در برابر پیکر پاکت این جملات را زم‌زه می‌کنم که: «جنبشی که رهبرش شهید شده است هرگز شکست نمی‌خورد.»

ما نیز به تأسی از سیدالشهدای جبهه مقاومت، خطاب به شهید سنوار قهرمان اعلام می‌کنیم: «ای ابوابر ایهیم! جنبشی که رهبرش در میان معرکه شهید شده است، هرگز شکست نخواهد خورد.»

اسطوره یحیی

بازنگاه صبح صادق به چهار دهه مجاهدت قهرمانانه رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس

که دیدن تصویر آن برای تربیت و ساختن چندین نسل مقاومت کافی بود. این فیلم که از زاویه دید ریزپرنده صهیونیست‌ها ثبت و ضبط شده بود، نشان می‌دهد سنوار در حالی که از ناحیه دست راست و چند عضو دیگر بدن خود به شدت مجروح شده بود، تا آخرین لحظه عرصه مبارزه را رها نکرد و با همان حالت نیمه‌جان، چوبی را که در دست چپ خود داشت، به سمت ریزپرنده پرتاب کرد. طی روزهای گذشته که سنوار در صدر اخبار و مطالب فضای مجازی قرار داشته است، فیلم‌ها و جملاتی از او بازتاب داده شده که ابعاد شخصیتی او را بیشتر برای ما مشخص کرده است. نظیر فیلمی که در دوران شیوع ویروس کرونا، او را در میان نیروهای جنبش حماس نشان می‌دهد و سنوار در آنجا می‌گوید «شهادت بزرگ‌ترین هدیه‌ای است که آن را از جانب دشمن به‌دست می‌آوریم؛ من ترجیح می‌دهم با اف ۱۶ یا موشک شهید شوم به جای آنکه در خانه بمانم و در بستر بمیرم.»

◆ شفیفته امیرالمومنین(ع)!

سنوار یک مبارز فلسطینی اهل سنت بود، اما ارادت و محبتی مثال‌زدنی نسبت به اهل بیت عصمت و طهارت(ع) داشت؛ او در یکی از سخنرانی‌های خود که فیلم آن در روزهای اخیر پربازدید شده است، می‌گوید: «من این جمله از امام علی(ع) را خوب به‌خاطرم سپرده‌ام که دو روز در زندگی انسان هست، روزی که در آن مرگ سرنوشت تو نیست و روزی که مرگ سرنوشت توست.» سنوار چند ماه پیش هم در جریان جنگ غزه گفته بود: «باید در همان مسیری که شروع کرده‌ایم پیش برویم، بگذارد این کربلا و عاشورای جدیدی برای جهانیان باشد.»

اما هر دو بار آزاد شد. او در ۲۵ سالگی به جرم کشتن دو نظامی صهیونیست، به چهار حبس ابد - معادل ۴۲۶ سال زندان - محکوم شد. بازجوی سنوار در اراضی اشغالی گفته بود: «۱۸۰ ساعت بازجویی از سنوار انجام داده است.» این بازجو از او به‌عنوان مردی قوی، با قدرت رهبری بالا و دارای کاریزمای مثال‌زدنی یاد کرده و گفته است در تمام مدت بازجویی، یک لبخند هم بر روی لبان سنوار نقش نیست. این افسر سابق شاپاک، سنوار را فردی بسیار باهوش توصیف می‌کند که زبان عبری را در مدت چند هفته یاد گرفته است.

◆ ابو ابراهیم

سنوار ۲۳ سال از عمر خود را در زندان‌های رژیم صهیونیستی گذراند. او پس از آزادی در سال ۲۰۱۱ در قالب بخشی از توافق مبادله زندانیان، به غزه برگشت و ازدواج کرد که ماحصل آن سه فرزند بود و سنوار از همین زمان لقب «ابوابر ایهیم» گرفت. سنوار پس از آزادی، دوباره فعالیت خود را در حماس آغاز کرد و در سال ۲۰۱۲ به‌عنوان عضوی از دفتر سیاسی این گروه، وظیفه هماهنگی با گردان‌های القسام را برعهده گرفت. سنوار در تقویت رابطه و افزایش هماهنگی حماس با محور مقاومت، نقش مؤثری داشت. همچنین، وی یکی از بنیانگذاران «مجدد» نیز شناخته می‌شود؛ مجدد، سرویس امنیت داخلی وابسته به حماس است که مجاز به تعقیب جاسوسان رژیم صهیونیستی است. سنوار در حمله ۷ هفته‌ای رژیم صهیونیستی به غزه در سال ۲۰۱۴ نقش پیشرو سیاسی و نظامی را ایفا می‌کرد. یک سال بعد از این رویداد، آمریکا نام او را در فهرست سیاه خود قرار داد. او در سال ۲۰۱۷ به‌عنوان رئیس حماس در غزه و جانشین «اسماعیل هنیه»، رئیس دفتر سیاسی این جنبش منصوب شد. ابوابر ایهیم برای هماهنگی بین رهبری سیاسی و نظامی حماس در زمان تجاوز

حسین چخماقی

خبرنگار

پنجشنبه‌ای که گذشت، با خبر شهادت رهبر کاریزماتیک حماس و مغز متفکر عملیات «طوفان‌الاقصی» همراه بود؛ فردی که بیشتر عمر ۶۳ ساله خود را صرف مبارزه با صهیونیست‌های غاصب، قصاب و کودک‌کش کرد. در این مطلب کوتاه ابعاد شخصیتی و مبارزاتی شهید «یحیی سنوار» رئیس دفتر سیاسی جنبش حماس را بررسی می‌کنیم.

◆ مؤسس شبکه مبارزان مقاومت

«یحیی ابراهیم حسن سنوار» ملقب به «ابوابر ایهیم» اکتبر سال ۱۹۶۲ میلادی (آبان ۱۳۴۱ هجری شمسی) در اردوگاه پناهندگان خان‌یونس در جنوب نوار غزه متولد شد. خانواده او در سال ۱۹۴۸ از «عسقلان» بیرون رانده و آواره شده بودند. سنوار در اوایل دهه ۱۹۸۰ بارها از سوی رژیم صهیونیستی به دلیل مشارکت در فعالیت‌های ضد اشغالگری در دانشگاه اسلامی غزه دستگیر شد و پس از فارغ‌التحصیلی، به ایجاد شبکه‌ای از مبارزان برای مقاومت مسلحانه علیه رژیم صهیونیستی کمک کرد. این گروه بعداً به گردان‌های «القسام» شاخه نظامی حماس تبدیل شد. سنوار به محض تأسیس این گروه، از سوی «شیخ احمد یاسین» در سال ۱۹۸۷ به حماس پیوست.

◆ رهبر کاریزماتیک

سنوار دو مرتبه در ۱۹ سالگی و ۲۱ سالگی به دست نیروهای رژیم صهیونی دستگیر شد؛

سنگ تمام برای حاجعباس

گزارشی از تشییع باشکوه شهید سردار عباس نیلفروشان

گروه سیاسی

صبح صادق

فرمانده از سفری سخت بازگشته بود. پس از سال‌ها مجاهدت در نبردهای سخت و نفسگیر حالا دیگر می‌آمد که در آغوش وطنش آرام بگیرد و خستگی در کند. یک ایران منتظر سردار بود. یک ایران چشم‌به‌راه بود تا به او خوش‌آمد بگویند، به استقبالش بروند و به‌پاس همه سال‌هایی که امنیت و اقتدار برای‌مان سوغات آورده بود، از او تشکر کنند.

پیکر حاج‌عباس پس از عتبه‌علویه و عتبه حسینیه به ایران آمد. از تهران تا مشهد و اصفهان روی موج دست‌ها تشییع شد و لشکر مردم عاشق، پشت سرش به راه افتادند. قرار بود آرام سر بر خاکی بگذارد که تمام عمر برایش جنگیده و لباس سبز خدمت به تن کرده بود. اصفهان، زادگاه مادری‌اش، آرامگاه ابدی‌اش شد. کنار هم‌رزم‌ها به خاک سپرده شد؛ اما دست‌خالی نمی‌رفت. جز اجر خدمت و ثواب مجاهدت، عبای رهبر معظم انقلاب نیز توشه آخرت سردار نیلفروشان شد.

فرمانده که به تهران رسید، عاشقان زیادی را به دور خود جمع کرد. مردان وزنانی که پروانه‌وار بر گرد شمع وجود شهید نیلفروشان جمع شده بودند؛ همه در میدانی جمع شده بودند که به نام مقتدای همه رزمندگان و سربازان محور مقاومت است؛ یعنی میدان امام حسین(ع)؛ از دهه نودی‌ها و دهه هشتادی‌ها گرفته تا خانواده‌های معظم شهدا به‌خصوص شهدای مدافع حرم و سرداران ارشد سپاه پاسداران انقلاب اسلامی، از جمله سردار قآنسی و هم‌رزمان قدیمی حاج‌عباس همگی برای بدرقه‌اش تا خانه ابدی آمده بودند.

در این مراسم «حجت‌الاسلام والمسلمین حاجی صادقی» نماینده ولی‌فقیه در سپاه گفت:

«حاج‌عباس رفیق خوبی برای سیدحسین بود و

چه خوب تو را شناخت. سیدحسین تو را رفیق، شریک و پشتوانه خود معرفی کرد.» وی افزود:

«تو چقدر زیبا حق رفاقت و شراکت را ادا کردی.

در میدان جهاد و مبارزه وقتی دیدی این سید بزرگوار، سید مقاومت و شهید مقاومت تو را می‌خواهد و رهبرت به تو می‌فرماید، سر و جان نشناختی و به‌سوی او شتافتی.»

پیکر حاج‌عباس به اصفهان، شهر مادری رسیده بود. اصفهان به احترام او تمام‌قد ایستاده و چشم‌ها به دوردست خیره‌شده‌بود؛ آنجا که پیکر سردار آهسته‌می‌رود و جمعیت اشک می‌ریزد برای قهرمانی که آواز محبوبیتش مرزهای جغرافیا را درنوردیده، برای قهرمانی که یادش جاودانه می‌ماند در تک‌تک لحظه‌های‌مان؛ در امنیتی که نثارمان کرد. بیت‌الغزل شعارها در اصفهان، صدای «هرگ بر اسرانیل است» و فریادهای «سردار سرفراز خوش آمدی به اصفهان» به آسمان می‌رود. فضا سراسر شور و عشق است، نوحه‌سراها نوحه می‌خوانند، مردم اشک می‌ریزند و سینه می‌زنند، جوانان شعار می‌دهند و سردار بر دستان اصفهانی‌ها تشییع می‌شود تا در کنار شهید خزازی آرام بگیرد.

«سردار حسین سلامی» فرمانده کل سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در میدان بزرگمهر اصفهان اظهار داشت: «سردار نیلفروشان همه درجات نیکی را پشت سر گذاشت و سند افتخاری برای امت اسلام شد. او تا لحظه شهادت ناآشنا بود پس از شهادت‌نامش وسعت جهانی‌یافت و مردم عراق، لبنان و سوریه و ایران برای او به خیابان آمدند، اشک ریختند و بدرقه کردند و وفاداری خود را باره او بیان کردند.»

سردار سلامی اضافه کرد: «ما راقب باشید! ما ضعف‌های شما را می‌شناسیم. خودتان هم می‌دانید. ما می‌دانیم شما چقدر آسیب‌پذیرید. ما به شما می‌گوییم به هر نقطه تجاوز کنید به همان نقطه از شما حمله خواهد شد، با دقت تصمیم بگیرید.»

پاجای پای آمریکا

یادداشتی به بهانه تحریم‌های جدید انگلیس علیه ایران

احسان بهاری

خبرنگار

انگلیس در تازه‌ترین حمایت خود از رژیم صهیونیستی، تحریم‌های جدیدی را علیه ایران به بهانه فعالیت‌های ضد صهیونی اعمال کرد. این تحریم‌ها «سازمان فضایی ایران»، «دفتر طراحی سامانه‌های پیشران فرزائگان (FPSDB)»، «مهندس حسین پورفرزانه» رئیس پیشران فرزائگان، «سردار علی محمد نائینی» سخنگوی سپاه پاسداران انقلاب‌اسلامی و معاون رئیس سازمان فضای ایران را هدف قرارده‌اند و شامل مسدود کردن دارایی‌ها و ممنوعیت سفر می‌شود. آنان با تکرار ادعاهایی که در سال ۱۴۰۱ و برای در فهرست تروریست گذاشتن سپاه به‌کار بردند؛ یعنی انتقال موشک‌ها و پهپادهای این کشور به روسیه تحریم‌های جدید را درنظر گرفتند. البته این اولین بار نیست که اروپایی‌ها دست به چنین تقلاهایی می‌زنند؛ در ادامه برخی اقدامات خصمانه اروپایی‌ها علیه ملت ایران را مرور کرده‌ایم.

در توطئه میکونوس رابطه خود را با تهران قطع کردند اما موضع‌گیری قاطعانه رهبر معظم انقلاب که فرمودند: «به خیال خودشان، دولت ایران را می‌ترسانند و می‌گویند ما گفت‌وگوهای انتقادی را قطع می‌کنیم. به ذرّک که قطع می‌کنید. اگر انتقادی هست، ما از شما انتقاد داریم. در مرحله اول، سفیر آلمان را فعلاً تا مدتی نباید راه بدهند که به ایران بیاید.» «پیتز اشتراک» رهبر پارلمانی حزب سوسیال دموکرات آلمان، تصمیم ایران مبنی بر عدم پذیرش سفیر آلمان را یک رسوایی بزرگ و شکست برای دولت آلمان خواند. سخنگوی سیاست خارجی حزب سوسیال دموکرات آلمان نیز اظهارات رهبر ایران مبنی بر نپذیرفتن سفیر

باج خواهی به‌سبک اروپایی

نگاهی حقوقی به مواضع اخیر اتحادیه اروپا در زمینه جزایر سه‌گانه ایرانی

کارشناس سیاسی اشکان پیرزاده

در اقدامی بی‌سابقه، اتحادیه اروپا در کنار سایر کشورهای عضو شورای همکاری خلیج فارس در بیانیه‌ی پایانی نشست مشترک خوداز ایران خواستند به «اشغال» جزایر سه‌گانه ایرانی «بوموسی»، «تنب بزرگ» و «تنب کوچک» پایان دهد. در این بیانیه‌آمده است: «ما از ایران می‌خواهیم به اشغال جزایر سه‌گانه امارات متحده عربی، تنب بزرگ، تنب کوچک و ابوموسی که نقض حاکمیت امارات متحده عربی و اصول منشور سازمان ملل متحد است، پایان دهد.»

به نظر می‌رسد، اتحادیه اروپا سیاست تقابل و فشار حداکثری بر ایران را در پیش گرفته است. استفاده از ابزارهایی، چون تحریم و فشار سیاسی و بیان اظهارات باطل و فاقدو جهات قانونی در زمینه حاکمیت ایران و به‌کار بردن واژه «اشغال» برای جزایر ایرانی، از راهبردهای اتحادیه اروپا برای پیشبرد اهدافشان است و درواقع با این اقدامات همان راه آمریکایی‌ها را ادامه می‌دهند؛ غافل از اینکه ایران استوارتر و ریشه‌دارتر از این است که با اتخاذسیاست‌های خصمانه، عقب‌بنشیند.

جزایر «بوموسی»، «تنب بزرگ» و «تنب کوچک» به همراه جزایر «فارور»، «کیش»، «قشم»، «هنگام» و «الارک» مجموعه‌ای از جزایر تحت حاکمیت و مالکیت تغییر‌ناپذیر ایران را در خلیج فارس تشکیل می‌دهند. دسترسی به مجموعه جزایر سبب شده است تا دشمنان ایران، از قرن نوزدهم تاکنون، به آنها چشم طمع بدوزند. در اثبات ادعای سیاسی و بی‌پایه امارات همان بس که وزیر خارجه وقت آنها پس از توافقتنامه الجزایر در ۱۹۷۵ (۱۵ اسفند۱۳۵۳) و پیش از انعقادعهدنامه بغداد دربراه مرزوحسن‌مجمواری بین ایران و عراق اعلام کرد: «این توافقات گامی

آلمان را به‌مثابه سیلی بر صورت کشورهای اروپایی دانست.

در سال ۱۳۸۲ مذاکرات هسته‌ای بین ایران و سه کشور اروپایی (انگلستان، فرانسه و آلمان) آغاز شد و طی سه مرحله طرفین به توافقاتی دست یافتند، اما با اجرای پروتکل الحاقی و تعلیق داوطلبانه همه فعالیت‌های هسته‌ای، اروپایی‌ها به هیچ یک از توافقات خود با تهران عمل نکردند؛ تاآنکه در روزهای پایان عمر دولت هشتم، رهبر معظم انقلاب در دیدار مسئولان نظام با تأکید بر اینکه «اگر چنانچه [غربی‌ها] بخوانند به این روند مطالبه پی‌درپی ادامه بدهند، بنده خودم وارد میدان می‌شوم» به بحث هسته‌ای وارد شدند و فرمودند: «بایستی روندعقب‌نشینی متوقف و تبدیل به روند پیشروی شود، و اولین قدمش هم باید در همان دولتی انجام بگیرد که این عقب‌نشینی در آن دولت انجام گرفته بود.» درنهایت، باتوجه به بدعهدی کشورهای اروپایی اولین قدم به سمت پیشرفت برداشته و تصمیم بر این شد که کارخانه «یوس.سی.اف» اصفهان راه‌اندازی شود.

ساله بعد و پس از توافق بر جام باز این داستان تکرار شد، آمریکا از برجام خارج شد و اروپا تنها نقش بدل آمریکا را بازی کردند و با وعده‌های دروغین برای توطئه‌های ضد ایرانی وقت خریدند؛ تا آنجا که

رهبر معظم انقلاب نیز در این زمینه به صراحت بیان داشتند: «گفته می‌شود که برجام را می‌خواهیم با این سه کشور اروپایی ادامه بدهیم. من به این سه کشور هم اعتماد ندارم. من می‌گویم به اینها هم اعتماد نکنید؛ [اگر] می‌خواهید قرارداد بگذارید، تضمین به‌دست بیاورید -تضمین واقعی، تضمین عملی- و آلا فردا اینها هم همان کاری را خواهند کرد که آمریکا کرد، [اما] به یک شیوه دیگر.»

دیدگاه

شماره ۱۱۶۱ | دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳

صداق

روزنه

درس‌های این روزها برای ما

عزیز غضنفری

عضو شورای سیاست‌گذاری صبح صادق

قوی باشیم:

حوادث اخیر و ظلم آشکار باند جنایتکار صهیونی که فرمان آنان در اختیار آمریکایی‌هاست، نشان داد برو قوی شو اگر راحت جهان می‌خواهی. در دنیای به ظاهر متمدن و در جلوی چشم‌های همگان ۵۰ هزار نفر که اغلب آنان زن و کودک هستند، در خانه و سرزمین خودشان پریس شدند و اعتراضی از دولت‌های پرمدعا برنخاست. نهادهایی که در دنیا برای دفاع از امنیت و حقوق بشر ایجاد شده، نتوانستند کمترین کاری برای توقف ماشین جنگی رژیم صهیونیستی انجام دهند. این است ذات شرور وساختار نظام بین‌الملل!

ما متفاوت هستیم!:

برخی افراد و گروه‌های سیاسی، به ویژه در ایام انتخابات برای معرفی خود به گونه‌ای با مردم سخن می‌گویند که هم فهم‌شان از سیاست خارجی بیشتر است و هم دنیا(در این‌جا مقامات اروپایی و آمریکایی)برای آنان ارزش بیشتری قائل است. به همین دلیل به آسانی وعده لغو تحریم‌ها را می‌دهند، اما چند روز پیش از آغاز کار دولت چهاردهم، آمریکا مجوز ترور شهید هنیه را صادر کرد و درست روز تحلیف رئیس‌جمهور محترم در حالی که هممان رسمی دولت بود، به دست صهیونیست‌ها ترور شد. به تازگی نیز اتحادیه اروپا آسمان خود را به روی پروازهای ایرانی بست تا ثابت کند برای آنان چپ و راست و اصول‌گرا و اصلاح‌طلب فرقی ندارد.

مدعیان دروغین:

ممکن است در غرب کتاب‌های زیادی در فضیلت آزادی و عدالت و حقوق بشر نوشته شده باشد و چهره‌های شاخصی در این زمینه حرف زده باشند، اما دولت‌های غرب فاقد صلاحیت هستند تا در این زمینه اظهار نظر کنند. این نوشته‌ها برخی را در شناخت غرب به گمراهی افکنده است. درس این بخش برای جامعه دانشگاهی و نخبگانی ما آن است که فریب این نیرنگ غرب را نخورند و بی‌جهت از غرب کعبه آرزوها نسازند. سال‌هاست افرادی در بخش دانشگاهی کشور با به راه انداختن نهضت ترجمه، تصویری از غرب درباره آزادی و حقوق بشر ساخته‌اند که کمترین نسبتی با واقعیت ندارد.

زرنگ برای شرق

و خاموش در برابر غرب:

یادتان هست برخی گروه‌های سیاسی و رسانه‌ها بعد از اینکه روسیه و چین در بیانیه‌هایی مشترک با شورای همکاری خلیج‌فارس خواستار ارجاع پرونده جزایر سه‌گانه به دیوان دادگستری بین‌المللی شدند، چه بساطی برپا کردند. آن اقدام روسیه و چین سر تا پا غلط؛ اما حالا چرا درباره بیانیه مشترک اتحادیه اروپا و شورای همکاری خلیج‌فارس که غلط اضافه‌تر کرده و خواهان پایان اشغال جزایر سه‌گانه شده‌اند، خبری از آنان نیست. جالب اینجاست که رئیس جبهه اصلاحات در موضع‌گیری خود، در حد یک کلمه، حتی نام اتحادیه اروپا را نیاورده، چه برسد به اینکه انتقادی از اقدام گستاخانه آنان کند.

دیگران

پایان مناقشه پنجاه ساله

لوسی فیشر

ستون‌نویس فایننشال تایمز

در دهه ۱۹۶۰ میلادی، انگلیس به شکل قهری ساکنان جزایر «چاگوس» را به «موریس» و «سیشل» منتقل کرد. این اقدام در پی اجاره جزیره «دیگو گارسیا» به ایالات متحده برای احداث پایگاه نظامی صورت گرفت. بسیاری از اهالی چاگوس در فقر و وضعیت سخت زندگی قرار گرفتند و از آن زمان تاکنون تلاش‌های حقوقی متعددی برای بازگشت به جزایر خود انجام داده‌اند.

جزایر چاگوس که از ۵۸ جزیره کوچک تشکیل و در اقیانوس هند بین شرق آفریقا و اندونزی واقع شده‌اند، از لحاظ استراتژیک اهمیت بالایی دارند. این جزایر در سال ۱۹۶۵ از مستعمرات موریس جدا و به عنوان قلمرو مستقل انگلیس اعلام شدند، قبل از اینکه موریس در سال ۱۹۶۸ استقلال خود را به دست آورد.

انگلیس پس از بیش از ۵۰ سال مناقشه با موریس، به تازگی با انتقال حاکمیت این جزایر به موریس موافقت کرد. در ازای این توافق، انگلیس یک اجاره‌نامه ۹۹ ساله برای پایگاه دیگو گارسیا دریافت کرده است تا پایگاه نظامی مشترک با آمریکا را همچنان تحت سیطره خود نگه دارد. با این حال، این توافق جزیره دیگو گارسیا را از طرح بازگشت ساکنان سابق به جزایر مستثنی می‌کند.

پایگاه دیگو گارسیا از اهمیت حیاتی برخوردار است، زیرا در کمپین‌های نظامی آمریکا در عراق و افغانستان نقش کلیدی داشته و برای لندن و واشنگتن به منزله یک پایگاه نظامی مهم است. ایالات متحده که بیشتر اصرار داشت حفظ حاکمیت انگلیس بر این پایگاه برای ارزش استراتژیک آن ضروری است، حالا از توافق حمایت کرده است. رئیس‌جمهور آمریکا، جو بایدن، نیز این توافق را تاریخی و به نفع تداوم عملیات پایگاه نظامی مشترک توصیف کرده است.

این توافق با حمایت هند، به‌عنوان قدرت منطقه‌ای نزدیک به موریس نیز مواجه شده است. دو کشور انگلیس و موریس تأکید کرده‌اند که این توافق‌نامه را به سرعت نهایی خواهند کرد و این موضوع به‌شکل ویژه پیش از انتخابات ماه آینده در موریس اعلام شده است. بر اساس این توافق، برنامه‌هایی برای اسکان مجدد برخی از ساکنان سابق چاگوس در جزایر به جز دیگو گارسیا اجرا خواهد شد. همچنین، انگلیس تعهد داده است یک صندوق حمایت مالی جدید برای بهبود وضعیت چاگوسی‌ها ایجاد کند.

در همین حال، برخی گروه‌های مدافع حقوق چاگوسی‌ها، نظیر گروه «چاگوسی‌ان ویسز» از این توافق ناراضی هستند. آنها می‌گویند که همچنان از تصمیم‌گیری درباره سرنوشت خود محروم هستند و از طریق رسانه‌ها از توافق مطلع شده‌اند.

در سال‌های اخیر، فشارهای دیپلماتیک بر انگلیس برای بازگرداندن این جزایر به موریس افزایش یافته بود. در سال ۲۰۱۹، مجمع عمومی سازمان ملل متحد با اکثریت قاطع (۱۱۶ رأی موافق و ۶ رأی مخالف) از بازگشت جزایر به موریس حمایت کرد. همچنین، دیوان بین‌المللی دادگستری در همان سال حکم داد که حاکمیت انگلیس بر این جزایر باید هر چه سریع‌تر پایان یابد.

توافق جدید اگر چه برای بسیاری از چاگوسی‌ها به منزله تحقق بخشی از خواسته‌های‌شان است، اما همچنان بحث‌های زیادی درباره نحوه اجرای آن و حقوق ساکنان سابق این جزایر وجود دارد.

پی‌نوشت:ترجمه‌انحصاصی هفته‌نامه صحیح صادق

فرصت‌طلبان در کمین!

بررسی اهمیت واگذاری جزایر چاگوس به موریس و تبدیل آن به یک الگو برای امارات

در نظر گرفت که می‌تواند در صورت غفلت ما مورد سوء استفاده همسایه جنوبی قرار گیرد.

به عبارت بهتر، ایسن ماجرا نشان می‌دهد که کشورمان باید بیش از پیش به تحولات حقوق بین‌الملل و نهادهای قضایی بین‌المللی توجه داشته باشد و با اقدامات دیپلماتیک و حقوقی قوی هر توطئه‌ای را علیه جزایر سه‌گانه خنثی کند. به ویژه این دلیل که تحرکات اخیر امارات و همراهی پررنگ قدرت‌های بین‌المللی با این کشور می‌تواند زمینه‌ساز فشارهای حقوقی جدیدی علیه تمامیت ارضی کشورمان شود.

ماجرا چیست؟

پرونده جزایر چاگوس، از یک سو نشانه‌ای از احقاق حقوق بومیان این جزایر است که سال‌ها از سرزمین خود رانده شده بودند و از سوی دیگر، هشدار جدی برای کشورهایی است که در برابر ادعاهای ساختگی با این فرم و قالب رسانه‌ای و حقوقی قرار دارند. برای درک ابعاد پیچیده این موضوع کافی است سری به مقاله «حاکمیت ایران بر جزایر سه‌گانه» در ویکی‌پدیای فارسی بزنید. در این مقاله به درستی حق حاکمیت ایران مورد تأیید و تبیین قرار گرفته است، اما تنها با تغییر زبان این مقاله به زبان عربی، عنوان آن به «الاحتلال الإیرانی للجزر الإماراتیة» یا جزایر اماراتی اشغال شده به دست ایران تغییر پیدا می‌کند! همانگونه که مشخص است همسایه جنوبی از هر فرصتی برای تعدی به حقوق ارضی کشورمان و بسط گفتمانی آن بهره می‌برد! همانگونه که اشاره شد، واگذاری جزایر چاگوس به موریس، نمونه‌ای از مواردی است که در پی فشار بین‌المللی و با تکیه بر آرای نهادهای بین‌المللی تغییر حاکمیت بر سرزمین‌ها رقم خورده است. در نتیجه این ماجرا می‌تواند زمینه‌ساز تشدید تحرکات رسانه‌ای و دیپلماتیک امارات در رابطه با جزایر سه‌گانه کشورمان باشد.

دقت کنیم که بیانیه‌های مشترکی که در سال‌های

اخیر میان امارات و کشورهای بزرگ، نظیر آمریکا، چین و روسیه امضا شده است، به وضوح نشان از تحرکات دیپلماتیک این کشور برای جلب حمایت‌های بین‌المللی دارد. این بیانیه‌ها، بدون تأیید حاکمیت امارات بر جزایر، اختلاف نظر میان ایران و امارات را تأیید کرده و خواستار حل این مسئله از طریق مذاکره یا ارجاع به نهادهای بین‌المللی شده‌اند. این موضوع‌گیری‌های دیپلماتیک در بیانیه‌های مشترک، هشدار برای کشورمان است که نشان می‌دهد امارات در تلاش است با جلب حمایت‌های بین‌المللی و بهره‌گیری از بیانیه‌های حقوقی، فشارهای بین‌المللی علیه ایران را تشدید کند. این اقدامات که مشابه روند واگذاری جزایر چاگوس به موریس است، می‌تواند زمینه‌ساز تحرکات حقوقی و سیاسی در آینده‌ای نزدیک شوند و حاکمیت ایران بر این جزایر را به چالش بکشانند، آن هم در حالی که کشورمان بارها اعلام کرده که این جزایر از دیرباز به ایران تعلق داشته است.

ابعاد حقوقی و تحرکات دیپلماتیک

از منظر حقوقی، کشورمان ادله محکم تاریخی و قانونی درباره جزایر سه‌گانه دارد که طی دهه‌ها از طریق نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای به رسمیت شناخته شده‌اند. در اسناد متعددی که نهادهای بین‌المللی، نظیر وزارت خارجه انگلیس و سازمان ملل صادر کرده‌اند، حاکمیت ایران بر این جزایر به وضوح تأیید شده است.

با ایسن حال، امارات در طول دو دهه گذشته در راستای افزایش وزن ژئوپلیتیک و ژئواسترآتژیک خود در خلیج فارس سودای تسلط بر جزایر سه‌گانه را در مخیله داشته و در این راستا به واسطه دیپلماسی خود به طور جدی به دنبال جلب حمایت کشورهای عضو شورای امنیت بوده است. اماراتی‌ها معتقدند، ارجاع موضوع به نهادهای بین‌المللی می‌تواند زمینه‌ساز افزایش فشارهای حقوقی علیه کشورمان شود و

اندیشکده

امریکن اینترپرایز (AEI)

آشنایی با اصلی‌ترین نهادهای فکری جریان محافظه‌کار در آمریکا

سیاست‌گذاران و قانون‌گذاران ایفا می‌کنند. این مؤسسه از طریق ارتباطات گسترده با نخبگان سیاسی و اقتصادی آمریکا و تأمین بودجه از سوی شرکت‌ها و افراد ثروتمند، توانسته است صدای خود را در تصمیم‌گیری‌های کلان ایالات متحده به خوبی منعکس کند. شبکه روابط گسترده‌ای که این اندیشکده با نمایندگان کنگره، اعضای دولت و حتی رؤسای جمهور آمریکا دارد، موجب شده است که این اندیشکده ایده‌های خود را در سیاست‌گذاری‌های کلیدی آمریکا به کار ببندد.

اندیشکده AEI، افزون بر فعالیت‌های سیاست‌گذاری، نقش مهمی در شکل‌دهی به گفتمان عمومی در رسانه‌های آمریکا ایفا می‌کند. بسیاری از تحلیلگران و نویسندگان وابسته به این اندیشکده، از طریق حضور در رسانه‌های اصلی آمریکا، نظر‌های خود را درباره مسائل گوناگون اجتماعی، سیاسی و اقتصادی منتشر می‌کنند. این نظرات، معمولاً در راستای دفاع از منافع شرکت‌های بزرگ و تقویت طبقات ممتاز جامعه است و کمتر به مشکلات و نیازهای طبقات فرودست و کارگری توجه می‌کند. به عبارتی، AEI به منزله بازوی فکری سرمایه‌داری کلان و نئولیبرالیسم، در جهت تقویت ساختارهای

عرصه را بر ایرانیان تنگ کند. این در حالی است که کشورمان با ردّ تمامی این ادعاها و تأکید بر حاکمیت خود بر جزایر سه‌گانه، اعلام کرده است که هیچ‌گونه مذاکره‌ای در این زمینه انجام نخواهد داد و هرگونه ادعایی در این زمینه غیرقابل قبول است.

راهکارهای مقابله با توطئه

برای مقابله با این توطئه و دفع تهدیدهای ناشی از آن، کشورمان باید از هم‌اکنون راهبردهایی از جمله توسعه و آبادانی جزایر سه‌گانه و ایجاد مناطق ویژه اقتصادی در آنها را در دستور کار قرار دهد؛ چرا که افزایش تردید ایرانیان به این جزایر حتی از دریچه گردشگری موجب رونق این جزایر و افزایش آمار سکونت در آنها خواهد شد. این امر افزون بر اینکه پیوند این جزایر با سرزمین اصلی را تقویت خواهد کرد، از نظر حقوق بین‌الملل نیز به منزله یکی از شاخص‌های مهم اعمال حاکمیت در نظر گرفته می‌شود.

از سوی دیگر، با توسعه زیرساخت‌های اقتصادی و اجتماعی در این جزایر می‌توان هرگونه زمینه‌سازی حقوقی یا سیاسی علیه حق حاکمیت کشورمان را از سوی امارات ناکام گذاشت.

افزون بر مواردی که به آنها اشاره شد، استفاده از دیپلماسی عمومی و رسانه‌ای و حتی علمی نیز می‌تواند به مثابه یکی از ابزارهای مؤثر در مقابله با تحرکات ضد ایرانی همسایه جنوبی کشورمان عمل کند. کشورمان باید از طریق نهادهای دیپلماتیک و رسانه‌های بین‌المللی، ادعاهای غیرقانونی امارات را به‌طور مستمر رد کرده و حاکمیت تاریخی و قانونی خود بر جزایر سه‌گانه را بر جسته کند. در این زمینه برگزاری همایش‌های هدفمند بین‌المللی، از جمله اقداماتی است که می‌تواند افکار عمومی جهانی را به سمت حمایت از حاکمیت ایران سوق دهد. حتی پیشنهاد می‌شود جزایر سه‌گانه، به ویژه جزیره ابوموسی میزبان یکی از رویدادهای بین‌المللی ویژه در زمینه مسائل مرتبط با خلیج فارس باشد.

در پایان باید بر این نکته تأکید کرد که تحرکات روبه افزایش امارات در زمینه زیر سؤال بردن حق حاکمیت کشورمان بر جزایر سه‌گانه، رنگ هشدار برای همه دلسوزان کشور است؛ از این رو همه سیاست‌گذاران در سطوح گوناگون باید با اتخاذ راهبردهای جامع در زمینه توسعه و آبادانی جزایر سه‌گانه که مطالبه‌رهر عظیم‌الشان انقلاب نیز هست، در کنار استفاده از ابزارهای دیپلماتیک و رسانه‌ای و تقویت پیوندهای اقتصادی و سیاسی این جزایر با سرزمین مادری، هرگونه فتنه یا توطئه علیه آنها را از هم‌اکنون خنثی کنند؛ زیرا این جزایر که بخشی از خاک تجزیه‌ناپذیر کشورمان هستند، نباید در سایه غفلت یا ساده‌انگاری در معرض تهدیدات حقوقی یا سیاسی قرار گیرند.

ناعادلانه اقتصادی و اجتماعی عمل می‌کند.

همانگونه که مشخص است، AEI یکی از ابزارهای مهم سرمایه‌داری جهانی برای تداوم و گسترش سلطه خود در جهان است. این اندیشکده نه تنها در داخل آمریکا از نابرابری‌های ساختاری حمایت کرده، بلکه در سطح جهانی نیز از سیاست‌هایی دفاع می‌کند که به تشدید بحران‌های اقتصادی و اجتماعی در کشورهای در حال توسعه منجر شده است. حمایت AEI از خصوصی‌سازی منابع طبیعی و خدمات عمومی در کشورهای ضعیف‌تر، سیاست‌هایی است که تنها به نفع شرکت‌های چندملیتی و نخبگان اقتصادی است و موجب تضعیف حاکمیت ملی و استقلال اقتصادی این کشورها می‌شود.

بنابراین، نقش و جایگاه AEI در نظام حکمران‌سی اندیشکده‌ای آمریکا را باید در چارچوب سیاست‌های امپریالیستی و سرمایه‌داری جهانی درک کرد. این اندیشکده، با تکیه بر شبکه‌های گسترده مالی و فکری، یکی از نهادهایی است که به تقویت و گسترش نفوذ آمریکا و نظام سرمایه‌داری در جهان کمک می‌کند. از این رو، شناخت دقیق فعالیت‌های این اندیشکده و تأثیرات آن بر سیاست‌گذاری‌های داخلی و خارجی آمریکا، برای هر تحلیلگر یا کنشگر سیاسی که به دنبال درک واقعی از قدرت‌های پشت پرده سیاست جهانی است، ضروری است.

اراده‌های ترورناپذیر

تحلیل پژوهشگر ارشد آمریکایی از شکست تکنیک حذف فیزیکی رهبران مقاومت

زهراتو حیدریان

دبیر گروه بین‌الملل

را به دست خود گرفته و در نهایت به ترورالتقرشی هم منجر شد. از آن روز تا حالا، دولت مصر برای چندین دهه تقلا می‌کند تا اخوان المسلمین را سرکوب کند.»

کوک با تأکید بر اینکه «اندیشه‌ها قابل ترور نیستند»، تصریح کرد: «این عبارت کلیشه‌ای حرف درستی است؛ اما نکته ظریف داستان این است که نمی‌توان با ترور، جنبش مقاومت را از بین برد. پیروان این جنبش‌ها، (پس از ترور رهبران‌شان) تلاش خود را مضاعف می‌کنند.»

وی افزود: «آیا کسی خلیل الوزیسر را به یاد دارد؟ عباس الموسوی یافتنی شقافی را چطور؟ احمد یاسین؟ این افراد کسانی هستند که (رژیم) اسرائیل در گذشته از آنها اهریمن ساخته بود. الوزیسر که به ابوجهاد شهره بود، به همراه یاسر عرفات شاخه مسلح فتح را رهبری می‌کردند و نیروهای‌شان در نهایت جذب ساف شدند. شقافی پزشکی بود که هدایت جهاد اسلامی فلسطین را بر عهده داشت. الموسوی پیش از حسن نصرالله، رهبر حزب‌الله بود و احمد یاسین، پس از ایجاد شاخه فلسطینی اخوان المسلمین در اواخر دهه ۱۹۸۰، حماس را رهبری می‌کرد. همه آنها در عملیات‌های اطلاعاتی یا نظامی (رژیم صهیونیستی) ترور شدند و این چنین بود که افسانه

(قدرت) سرویس‌های امنیتی (رژیم) اسرائیل ایجاد شد.»

پژوهشگر ارشد اندیشکده شورای روابط خارجی با اشاره به استمرار فعالیت‌های جنبش‌های مقاومت پس از ترور رهبران‌شان، افزود: «اما شاخه مسلح ساف باقی ماند و در انتفاضه دوم نقش آفرینی کرد. سیدحسن نصرالله پس از ترور الموسوی، حزب‌الله را به مسلح‌ترین بازیگر غیردولتی جهان تبدیل کرد و بعد از ترور نصرالله، گروه حزب‌الله جریان به ظاهر بی‌پایانی از موشک‌ها را به سمت اسرائیل شلیک کرده و می‌کنند. در سال ۱۹۹۵، شقافی در مقابل هتلی در مالت مورد اصابت پنج گلوله قرار گرفت، اما چندین دهه پس از او، جهاد اسلامی همچنان اسرائیلی‌ها را با عملیات‌های انتحاری و موشک هدف قرار می‌دهد. ترور یاسین هم هرگز جانشینانش را وادار نکرد تا در استراتژی خود تجدیدنظر کنند. چرا کشتن سنوار باید متفاوت باشد؟»

در ادامه این تحلیل آمده است: «برخی این استدلال را مطرح می‌کنند که مرگ یحیی سنوار در نهایت کمر حماس را خواهد شکست. چنانکه در اظهارات جو بایدن، رئیس‌جمهور ایالات متحده در مورد مرگ سنوار این نکته عیان

بود؛ اما وقتی پای ایمان در میان باشد، پیروان آن جزئیات مهم و ناخوشایند را کنار می‌گذارند. این احتمال وجود دارد که اعضای حماس که حالا رهبری ندارند، بیشتر شبیه اخوان المسلمین رفتار کرده و با خشم بیشتر به مبارزه ادامه خواهند داد و از دشمنان خود انتقام خواهند گرفت. مقاومت منفعل نیست و این ویژگی، جزء حیاتی هویت آن به شمار می‌رود. به همین دلیل بود که سنوار ترجیح می‌داد با گلوله تانک (رژیم) اسرائیل بمیرد، نه بر اثر سکنه مغزی. او معتقد بود چنین مرگی برای استمرار مقاومت الهام‌بخش خواهد بود.»

وی با اشاره به بیهوده‌بودن راهبرد حذف فیزیکی، به تاریخچه اقدامات آمریکا اشاره و خاطر نشان کرد: «سپاه پاسداران انقلاب اسلامی ایران را در نظر بگیرید که نیروی قدس آن، بازیگر اصلی در محور مقاومت است. پس از حمله پهپاد آمریکایی به خودروی حامل فرمانده نیروی قدس، (سپهد) قاسم سلیمانی در نزدیکی فرودگاه بغداد، سپاه قدس از حرکت نایستاد. به نظر می‌رسد که امروز، کشتن سنوار برای اسرائیل یک دستاورد بزرگ است، اما با گذشت زمان، دیگران – همانند گذشته – به مقاومت ادامه خواهند داد.»

پنجره

هوش قاتل

گزارشی از تغییر روند فناوری تسلیحات نظامی

یک استارت‌آپ پیشرو در زمینه هوش مصنوعی در اروپا به نام «هلسنینگ»، می‌گوید اکنون نرم‌افزارهای پیشرفته و هوش مصنوعی برای موفقیت نظامی بسیار مهم هستند. از این رو، دولت‌های اروپایی عزم خود را جزم کرده‌اند تا مبالغ زیادی برای دستگاه‌های نظامی و تسلیحات جدید اختصاص دهند. «گانبرت شرف» یکی از بنیانگذاران و مدیران اجرایی هلسنینگ، در مصاحبه‌ای با نشریه «پلیتیکو» تأکید کرد: «قدرت دفاعی روز به روز به نرم‌افزار وابسته می‌شود.» وی افزود: «میلیون‌ها داده از حس‌گرها و سیستم‌های تسلیحاتی، ارتش‌های اروپایی را پردازش می‌کند تا «تصمیم‌گیری سریع‌تر و بهتر» از سوی انسان‌ها را ممکن کند و مرکب‌بار بودن سلاح‌ها را افزایش دهد. شرکت هلسنینگ تاکنون چندین قرارداد دولتی مهم از جمله ارتقای سامانه جنگ الکترونیک (جنگال) در جنگنده‌های یوروفایتر آلمان با همکاری شرکت سوندی هواپیماسازی (ساب-Saab)؛ ایجاد زیرساخت هوش مصنوعی برای ابتکار چند ملیتی موسوم به «سامانه نبرد هوایی آینده» بین آلمان، فرانسه و اسپانیا برای

تحلیل

در انتظار فاجعه

تحلیل نشریه آمریکایی از شکاف میان مقامات تل‌آویو

نشریه «فارن افزرز» در تحلیلی با اشاره به درگیری‌های بی‌سابقه راست افراطی و نهادهای امنیتی رژیم صهیونی، اذعان کرد: «اختلافات در جامعه اسرائیل که با جنگ غزه و تلاش «بنیامین نتانیاوو» برای ماندن در قدرت افزایش یافته، نتیجه‌ای فاجعه‌بار برای امنیت اسرائیل به همراه داشته و موجب ویرانی این رژیم از درون می‌شود.»

فارن افزرز در ادامه نوشت: «حوادث کرانه باختری در یک سال گذشته، ابتدا با تهاجم مداوم اسرائیل به غزه و اکنون با تشدید جنگ در جبهه لبنان به فراموشی سپرده شده است؛ اما از ۷ اکتبر ۲۰۲۳، سازمان ملل بیش از هزار و ۴۰۰ مورد حمله شهرك نشینان (از خرابکاری گرفته تا حمله و آتش‌سوزی) را در کرانه باختری ثبت کرده که به جراحت یا خسارت مالی و آواره شدن هزار و ۶۰۰ فلسطینی منجر شده است. بنا بر این تحلیل، نحوه رفتار اسرائیل در کرانه باختری دارای پیامدهایی است که علاوه بر سرنوشته فلسطینیان، به امنیت رژیم صهیونی گره خورده

جهان

شماره ۱۱۶۱ | دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳

صداق

پیشخوان

بازنده

«استیو فوربس» سردبیر مجله «فوربس» نوشت: «جیمز مونرو، رئیس‌جمهور اسبق آمریکا، مظلومی را گفت که به یک اصل اساسی در سیاست خارجی آمریکا تبدیل شد. وی به سایر قدرت‌ها هشدار داد که هرگونه مداخله سیاسی یا نظامی در قاره آمریکا، به عنوان اقدام خصمانه احتمالی علیه ایالات متحده تلقی خواهد شد. اما «دکترین مونرو» دیگر جایی در سیاست آمریکا ندارد. چین، روسیه و حتی ایران در قاره آمریکا جسولان می‌دهند. چین بی‌امان شرکت‌ها و معادن این قاره را می‌خرد و کنترل و اداره بنادرش را به دست گرفته است. شرکت‌های چینی به نفوذ دیپلماتیک در این منطقه دست یافته‌اند.» وی افزود: «چین در حال حاضر به بزرگ‌ترین شریک تجاری بیشتر کشورهای آمریکای جنوبی تبدیل شده است. بزرگ‌ترین پروژه پکن، بندری عظیم است که در «پرو» می‌سازد و می‌خواهد این بندر به دروازه اصلی منطقه آمریکای جنوبی برای ورود بازارهای جهانی، به ویژه بازارهای آسیایی و همچنین نقطه ورود محصولات چینی، مانند خودروهای برقی تبدیل شود.»

فوربس تصریح کرد: «روسیه به نیکاراگوئه تجهیزات و پرسنل نظامی و به ونزوئلا سامانه‌های موشکی فرستاده است. عوامل ایران هم فعالانه برای کمک به رژیم‌های این منطقه فعالیت می‌کنند. در مقابل، دولت بایدن – هریس دست روی دست گذاشته و با پشت کردن به دکترین مونرو، به دنیا می‌گوید دیگر نمی‌توان برای رهبری جهان آزاد به ایالات متحده اعتماد کرد.»

جنگی در کار نیست

روزنامه «واشنگتن پست» به نقل از مقامات آگاه آمریکا نوشت: «هنگامی که بایدن و نتانیاوو پس از هفت هفته و به دنبال ماه‌ها تنش فزاینده، تلفنی گفت‌وگو کردند، نتانیاوو تصریح کرده که تنها زیرساخت‌های نظامی ایران را هدف قرار می‌دهد. به گفته تحلیلگران، حمله اسرائیل به تأسیسات نفتی ایران می‌تواند قیمت انرژی را افزایش دهد و حمله به برنامه هسته‌ای این کشور می‌تواند به جنگ منجر شده و تنش در منطقه را افزایش دهد. طرح اعلام شده نتانیاوو برای حمله به اماکن نظامی، موجب آسودگی خاطر مقامات آمریکایی شده است. «واشنگتن پست» به نقل از مقام آگاه دیگری نوشت، حمله اسرائیل به ایران قبل از انتخابات آمریکا در ۵ نوامبر انجام خواهد شد. «ژهر پالتی» یکی از مدیران سابق اطلاعات موساد، در گفت‌وگو با این روزنامه اعتراف کرد: «اسرائیل بدون سلاح‌های آمریکایی نمی‌تواند بجنگد.» این روزنامه در بخش دیگری به طور تلویحی به سیاست‌های دوگانه آمریکا اشاره کرد و نوشت: «کاخ سفید ماه‌ها به مشکل ناموفق برای آتش‌بس در غزه فشار آورد؛ اما با وجود اعتراض‌های فزاینده بین‌المللی به تلفات غیرنظامیان و حمله اسرائیل به صلح‌بانان سازمان ملل، از عملیات زمینی اسرائیل در لبنان کاملاً حمایت کرده است.»

پی‌نوشت: ترجمه اختصاصی هفته‌نامه صبح صادق

مانند ژاپن!

نماینده گروه «نیپون هیدانکیو» برنده جایزه صلح نوبل ۲۰۲۴، گفت: «تصور می‌کردم جایزه صلح نوبل را به کسانی بدهند که در غزه تقلا می‌کنند. کودکان غزه در آغوش والدین‌شان در خون خود می‌غلطند. درست مانند ژاپن، ۸۰ سال پیش بعد از پایان جنگ جهانی دوم.» گروه «نیپون هیدانکیو» که در سال ۱۹۵۶ آن را بازماندگان بمباران‌های اتمی هیروشیما و ناکازاکی تأسیس کرده‌اند، به دلیل تلاش برای دستیابی به جهانی عاری از سلاح‌های هسته‌ای و نشان دادن خطرهای این سلاح، برنده جایزه نوبل شد. اظهارات «تومویوکی مینوماکی» خشم مقامات تل‌آویو را برانگیخت و سفیر رژیم صهیونی در ژاپن این مقایسه را «بی‌مبنا» خواند.

غزه‌سازی لبنان

دبیر کل سازمان عفو بین‌الملل در حساب‌کاری خود در رسانه اجتماعی «لینکدین»، نوشت: «یورش بی‌سابقه اسرائیل علیه فلسطینی‌ها در غزه تلفات وحشتناکی را بر جمعیت غیرنظامی این منطقه وارد کرده و باعث مرگ، مجروح شدن، تخریب گسترده زیرساخت‌های حیاتی، تخریب شهرها و آوارگی اجباری ساکنان این منطقه شده است.» «اگنس کالامارد» با اشاره به حملات وحشیانه اخیر رژیم صهیونی به لبنان، تأکید کرد: «این سازمان نگران است که این رژیم به دنبال پیاده کردن همان رویکرد وحشیانه و ضد بشری خود در لبنان باشد که در غزه تاکنون پیش گرفته و همچنان به آن ادامه می‌دهد.»

دعوت بیهوده!

دبیرکل سازمان جهانی بهداشت اعلام کرد: «تقریباً هیچ خدمات بهداشتی و درمانی در شمال نوار غزه ارائه نمی‌شود.»

«تدروس ادهانوم» افزود: «اسرائیل از ورود دو هیئت وابسته به سازمان جهانی بهداشت به مناطق شمالی نوار غزه جلوگیری کرده است. از اسرائیل می‌خواهیم اخراج اجباری فلسطینیان را متوقف کرده و دیگر بیمارستان‌های نوار غزه را هدف قرار ندهد، چرا که در این منطقه تقریباً دیگر هیچ خدمات بهداشتی و درمانی ارائه نمی‌شود و مکان دیگری نیز برای مردم وجود ندارد که به آنجا بروند. ما دولت نتانیاوو را به تسهیل امور برای دسترسی به کمک‌های بشر دوستانه دعوت می‌کنیم.»

یادداشت

نظارت و شفافیت
به سود مردم

محمد کهندل

کارشناس اقتصادی

وجود شفافیت و نظارت بر امر اقتصاد در بخش‌های گوناگون یکی از پیش‌نیازهای رشد و توسعه اقتصاد هر کشوری به‌شمار می‌آید. شکی نیست که نبودن شفافیت و نظارت، موجب سوءاستفاده‌های اقتصادی، توزیع رانت و بسیاری از مفاسد دیگر می‌شود. این امر، اقتصاد را از چرخه توسعه خارج و راه را برای مفسدان اقتصادی باز می‌کند.

در کنار عملکرد شفاف در اقتصاد و نظارت بر عملکردهای بخش‌های گوناگون اقتصادی، این موضوع باید مورد توجه قرار بگیرد که اصل نظارت و شفاف‌سازی به نفع بازار و به‌خصوص عموم مردم است.

کارشناسان و تحلیلگران اقتصادی بر این موضوع تأکید دارند که دولت نباید در کار بازار دخالت کند و بخش بزرگی از امور مرتبط با اقتصاد و تجارت باید به بخش خصوصی واگذار شود. با این حال، نباید در وضعیت تحریم اقتصادی فراموش کنیم واگذاری بخش‌های مختلف و مهم اقتصادی به بخش خصوصی بدون حضور و نظارت دولت می‌تواند به زیان بخش قابل توجهی از عموم مردم، یعنی بخش بی‌بضاعت جامعه تمام شود.

با در نظر گرفتن این مؤلفه مهم که موضوعی به نام شکست بازار وجود دارد، این نکته بسیار حائز اهمیت است که نمی‌توان همه چیز را به بازار واگذار کرد، چراکه بازار از این کارآمدی برخوردار نیست که در شرایط تحریمی به حال خود رها شود.

نگارنده پس این باور است که یکی از آثار رها شدن بازار، کسب درآمد و ثروتمند شدن عده کمی از مردم جامعه در برابر فقیر شدن بخش قابل توجهی از مردم است؛ بنابراین این ضمن توجه و اهمیت دادن به رعایت مؤلفه شفافیت، نظارت و رقابت در اقتصاد یا در نظر داشتن این موضوع که بازار از کارآمدی لازم برای اینکه همه امور را مدیریت کند برخوردار نیست، باید به حضور دولت برای تأمین معاش و حمایت از اقشار ضعیف جامعه با در نظر داشتن و اجرا و اتخاذ برخی سیاست‌ها اعتماد کرد.

به دلیل عدم رعایت عدالت در امور اجتماعی به‌خصوص در حوزه‌های اقتصاد و تأمین معیشت همه مردم در شرایط تحریمی بر این موضوع تأکید می‌کنم که نمی‌توان همه چیز را به بازار واگذار کرد و انتظار داشت همه آحاد مردم در چنین وضعیتی به قدر خود برخوردار شوند. بنابراین برای جلوگیری از شکست بازار و ایجاد شفافیت و تکمیل روند نظارت، دولت باید از ابزارهای تعریف شده و لازم در این حوزه‌ها به بهترین شکل ممکن بهره‌مند شود؛ در عین اینکه با فراهم‌سازی زیرساخت‌های اصلی راه را برای حضور بخش خصوصی در بخش‌های مختلف اقتصادی باز کند؛ اما در عین حال نگاه جامع و برنامه‌حیاتی قابل توجهی در راستای عدم تضعیف معیشت اقشار ضعیف جامعه داشته باشد.

در صورتی که این روال و سیاست به درستی اجرا شود، ضمن رعایت عدالت اجتماعی، واگذاری برخی بنگاه‌های اقتصادی به بخش خصوصی، نسبت به تأمین معاش افراد ضعیف جامعه اطمینان حاصل می‌شود. بنابراین باید دولت برای این موضوع برنامه‌های خاصی داشته باشد.

عضو اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با صبح صادق

برهم زدن سازوکار بازار غلط است

همان اندازه نیز نرخ ارز بازار آزاد افزایش خواهد داشت.»

وی در این خصوص تذکر داد و گفت: «مسئولان اقتصادی باید یاد گرفته و آموخته باشند که با بگیر و ببند و زندان و اعدام نمی‌توانند بازار ارز را کنترل کنند. همچنین باید بدانند با این گونه اقدامات نمی‌توانند نرخ ارز را به صورت دستوری کاهش دهند. همین‌طور باید آگاه باشند که نمی‌توانند ارز حاصل از صادرات را با این روش‌ها به کشور بازگردانند، بلکه با سیاست‌گذاری‌های درست باید تقاضا را از بازار بیرون ببرند.»

وی درباره تبعات بالا بردن دستوری نرخ ارز نیامی برای جامعه گفت: «باتوجه به افزایش هزینه‌های خانوار و افزایش نیافتن حقوق و دستمزد، بالا بردن دستوری نرخ ارز نیامی که به تبع آن ارز بازار آزاد نیز بالا می‌رود، جز افزایش فقر و فلاکت و از دست رفتن معیشت مردم حاصل و دستاوردی ندارد.»

وی در خصوص آسیب‌های اجتماعی که از این موضوع بر جامعه وارد می‌شود، خطاب به مسئولان گفت: «نباید معیشت حداقلی مردم توسط سیاست‌گذاری‌های غلط بیش از این به خطر بیفتد؛ چراکه این روند منجر به افزایش آسیب‌های اجتماعی و جرم و جنایت خواهد شد.»

وی اذعان داشت: «در صورتی که وزارت اقتصاد به‌دنبال افزایش نرخ ارز نیامی باشد، مردم با همین پولی که در دست دارند اگر امروز می‌توانند دو کیلو برنج بخرند در آینده نزدیک قادر به خرید نیمی از این مقدار هم نخواهند بود. بنابراین با این کار فشار بر مردم بیشتر و جامعه بیش از پیش فقیر خواهد شد.»

وی در پایان گفت: «دولت‌مردان به خوبی می‌دانند قیمت کالاها نتیجه عرضه و تقاضاست. اگر عرضه و تقاضا متعادل شوند قیمت ثابت می‌ماند. اگر عرضه بیشتر باشد نرخ‌ها کاهش می‌یابد و اگر عرضه کاهش بیابد نرخ ارز بالا می‌رود. اینها مسائل بسیار بدیهی است.»

و هر کالایی مکانیسم خود را دارد لذا نمی‌توان نرخ ارز نیامی را به نرخ ارز بازار آزاد وصل و به نوعی به هم مرتبط کرد یا مرتبط دانست؛ پس وزیر اقتصاد با راهکارهایی از این دست نمی‌تواند نرخ ارز بازار آزاد و نیامی را در یک سطح و نزدیک به هم نگاه دارد.»

عضو اتاق بازرگانی ایران در پاسخ به این پرسش که از نظر شما اصلی‌ترین راهکار برای حرکت به سمت تک‌نرخ کردن ارز چیست، گفت: «طی بیش از چهار سال گذشته کارشناسان اقتصادی بارها بر این موضوع تأکید کرده‌اند و حتی در چند مقطع زمانی هم به سمت تک‌نرخ کردن ارز رفته‌ایم، اما به‌دلیل آماده نبودن شرایط برای ماندگاری نرخ ارز، در این زمینه موفق نبوده‌ایم. امروز که منطقه درگیر جنگ است و این احتمال وجود دارد که خواسته یا ناخواسته وارد جنگ شویم تک‌نرخ کردن ارز مقدور نیست و به صلاح کشور هم نیست.»

وی ادامه داد: «شاید به جرئت بتوان گفت تنها راهکار تک‌نرخ کردن ارز پیوند دادن ارز صادراتی به ارز وارداتی است.»

این فعال اقتصادی در این باره توضیح بیشتری داد و گفت: «مسئولان باید بدانند بازار ارز براساس مکانیسم عرضه و تقاضا کار می‌کند. بنابراین با دستور و با توجیه حمایت از صادرکننده یا رشد صادرات یا بازگشت ارز حاصل از صادرات نباید نرخ ارز نیامی را بالا ببرند؛ چراکه این چرخه، یعنی عدم بازگشت ارز حاصل از صادرات حتی در صورت بالا بردن نرخ ارز نیامی به قوت قبل باقی می‌ماند.»

وی با بیان نمونه‌ای در این باره، گفت: «با توجه به اینکه قیمت ارز در بازار آزاد برای خود حرکت می‌کند و ناشی از مسائلی مثل عرضه و تقاضا و کمبود یا وفور منابع ارزی است، پس به هیچ‌وجه نمی‌توان مطمئن بود در صورت افزایش نرخ ارز نیامی، نرخ ارز بازار آزاد افزایش نداشته باشد؛ چراکه نرخ ارز نیامی به هر مقدار بیشتر شود، به

تورم به مردم داده است، دستکاری نرخ ارز نیامی و نرخ ارز ترجیحی با توجیه اینکه دولت مایل به رضی کردن صادرکننده و بازگشت ارز حاصل از صادرات به کشور است، جز افزایش گرانی و دام زدن به تورم بیشتر در بازارهای مختلف نتیجه‌ای به‌دنبال ندارد.»

این فعال اقتصادی تصریح کرد: «در این موضوع شکی نیست که به تدریج باید به سمت تک‌نرخ کردن ارز برویم، اما با در نظر گرفتن واقعیت‌های اقتصادی و باز بودن مسیر برای حرکت در مسیر تک‌نرخ کردن ارز، در غیر این صورت بازار را دچار تکانه‌ها و چالش‌های اساسی می‌کنیم که دود آن به چشم مردمی می‌رود که بخشی از آنها در حال حاضر نیز قادر به تأمین حداقل‌های زندگی و معیشت خود نیستند.»

این فعال اقتصادی و تجارت خارجی بیان داشت: «وقتی دولت ارز نیامی ۳۸ هزار تومانی را با این توجیه که باید به نرخ ارز بازار آزاد به قیمت ۶۰ تومان برساند افزایش می‌دهد قطع به یقین دولت نمی‌تواند نرخ ارز بازار آزاد را نیز روی ۶۰ هزار تومان حفظ کند، بنابراین به یک‌باره شوک بزرگی به نرخ ارز بازار آزاد وارد می‌شود و ممکن است نرخ ارز در بازار آزاد با افزایش قابل توجهی مواجه شود؛ چراکه بازار کار خود را می‌کند و منتظر دستورات و خواسته‌های دولت نمی‌ماند.»

وی با اشاره به تفاوت مکانیسم ارز نیامی و ارز بازار آزاد گفت: «بانک مرکزی می‌تواند نرخ ارز در بازار نیما را به‌صورت دستوری ثابت نگاه دارد یا آن را حفظ و کنترل کند، اما ماهیت نرخ ارز در بازار آزاد متفاوت از مکانیسم قیمت‌گذاری نرخ ارز نیامی است؛ پس بانک مرکزی به هیچ‌وجه نمی‌تواند آنگونه که روی مکانیسم ارز نیامی کنترل و نظارت دارد، روی نرخ ارز بازار آزاد نظارت و آن را به دلخواه خود قیمت‌گذاری کند.»

دانشمند گفت: «مسئولان اقتصادی کشور باید به این موضوع بسیار مهم آگاه شوند که هر بازار

میلاد شکری

خبیرنگار

عضو اتاق بازرگانی ایران گفت: «در صورتی که وزارت اقتصاد به‌دنبال افزایش نرخ ارز نیامی باشد، مردم با همین پولی که در دست دارند اگر امروز می‌توانند دو کیلو برنج بخرند، در آینده نزدیک قادر به خرید نیمی از این مقدار هم نخواهند بود. بنابراین با این کار فشار بر مردم بیشتر و جامعه بیش از پیش فقیر خواهد شد.»

«مسعود دانشمند» عضو اتاق بازرگانی ایران و فعال اقتصادی در گفت‌وگو با صبح صادق در پاسخ به این پرسش که به نظر شما اکنون که وضعیت اقتصاد ایران با تنش‌های سیاسی منطقه‌ای عجین شده آیا بنا به آنچه وزیر اقتصاد بیان می‌کند بالا بردن نرخ ارز نیامی به صلاح جامعه است؟ گفت: «بارها بر این نکته تأکید شده است که نرخ‌ها -به‌ویژه نرخ ارز- به هیچ‌وجه نباید به صورت دستوری بالا برود چراکه منجر به برهم زدن مکانیسم بازار می‌شود؛ به این معنا که حتی اگر در شرایط عادی اقتصادی و سیاسی باشیم، هرگونه دست کاری تعدمی نرخ‌ها بازار را با تبعات منفی روبه‌رو می‌کند.»

وی در این باره خاطر نشان کرد: «هر چند وزیر اقتصاد معتقد است بانک مرکزی مسئول کنترل تورم است، اما این موضوع به این معنا نیست که وزارت اقتصاد یا سایر ارگان‌ها و نهادهای کشور در کنترل و کاهش نرخ تورم تأثیرگذار نیستند یا در این حوزه مسئولیتی ندارند. این سخن کاملاً غلط است. همان‌گونه که دستکاری نرخ‌ها و برهم زدن مکانیسم بازار بسیار غلط است.»

وی در ادامه به تبعات بالا بردن نرخ ارز نیامی و نزدیک‌سازی به نرخ ارز در بازار آزاد اشاره کرد و گفت: «باتوجه به اینکه دولت وعده کاهش نرخ

افزوده

درآمد عملیاتی

به درآمدی که از فعالیت‌های اصلی و مستمر یک واحد تجاری به دست می‌آید، «درآمد عملیاتی» گفته می‌شود. به درآمد عملیاتی، «درآمد منظم» نیز گفته می‌شود؛ چراکه اصلی‌ترین جریان درآمد در یک واحد تجاری است. برای نمونه، درآمد عملیاتی شرکت خودروسازی از محل فروش خودرو تأمین می‌شود. ممکن است این شرکت پس از فروش یکی از ساختمان‌های خود یا از محل سرمایه‌گذاری‌های خود نیز درآمدی کسب کند، اما چون این فعالیت‌ها جزء فعالیت‌های اصلی آن شرکت نیست، اینگونه درآمدها نیز جزء درآمدهای عملیاتی آن به‌شمار نمی‌آیند و نسبت به درآمد اصلی درآمد فرعی به حساب می‌آیند.

شاخص

سقوط بوئینگ

یک ماه از آغاز اعتصاب اعضای اتحادیه بین‌المللی ماشین‌سازان علیه بوئینگ می‌گذرد. طبق یک تحلیل جدید از «گروه اقتصادی اندرسون» که به‌طور انحصاری با شبکه خبری سی‌ان‌ان به اشتراک گذاشته شده است، هزینه این اعتصاب نزدیک به ۵ میلیارد دلار تخمین زده می‌شود. این هزینه چند میلیارد دلاری نشان‌دهنده مشکلاتی است که این شرکت سازنده هواپیما، که زمانی نمادی از کیفیت کالاها آمریکایی بود، اکنون با آنها روبه‌روست. این شرکت در سال‌های اخیر با یک رشته اخبار بد، از سقوط‌های مرگبار گرفته تا افزایش محدودیت‌های نظارتی و اعتصاب ۲۳ هزار نفر از کارکنان در ۱۳ سپتامبر مواجه بوده است.

منهای نفت

داروهای دامی

داروهای دامی یکی از موارد ارزآوری برای کشور به‌شمار می‌آیند. با توجه به فراهم‌شدن زیرساخت‌ها در تولید داروهای دامی در لرستان و با عنایت به صدور مجوزهای لازم، همچنین نظارت کامل کارشناسان این اداره کل در بازرسی‌های صورت گرفته، اولین محموله از صادرات داروهای دامی به وزن ۲۵۴۰ کیلوگرم به ارزش ۳۰ هزار دلار از مبدأ این شرکت روانه کشور ترکمنستان شد. گفتنی است، مجوزهای صادراتی دام و محصولات دامی از ۱۹ هزار و ۷۷۶ قفزه در سال ۱۴۰۰ به ۲۴ هزار و ۲۸۵ قفزه در سال ۱۴۰۲ افزایش داشته است.

باید جوابگوی اعمال مان باشیم

گفتاری از آیت الله محمدعلی جاودان

در روز قیامت، درباره همه اعمال و حرکات از انسان سؤال می شود و ذره ای از کارها از بین نمی رود، بنابراین انسان درباره همه حرکات خود مسئول است. به ازای تمام لحظات خود باید جواب دهیم؛ برای هر کلمه ای و هر گفتن، شنیدن و نوشتنی سؤال می شود و همه اعمال کوچک و بزرگ دقیق محاسبه می شود و اعمالی، مانند امر به معروف که با نیت خوب و برای رضای خدا انجام شود، مقبول درگاه حق واقع می شود. رضایت خداوند را در تمام امور زندگی مدنظر قرار دهیم، همچنین تمام کارهای خوبی را که روزانه انجام می دهیم، وظیفه خود بدانیم و برحسب وظیفه کار کنیم. از راههای نجات انسان در روز قیامت این است که در قدم اول گناه نکنیم و در ادامه برای رضای خدا و برحسب وظیفه و با نیت خوب، کار انجام دهیم که در این صورت می توانیم از سؤال و جواب قیامت به راحتی بگذریم. هر کاری که انجام می دهیم، آجری در ساختمان وجودمان است. اگر اعمال و رفتارمان درست باشد،

ساختمان ما صحیح بنا می شود؛ اما اگر یک گناه داشته باشیم، یک آجر پوسیده بنا می شود که برای ساختمان مضر است. کسی که صدها کار خوب انجام داده است، اگر یک گناه داشته باشد، ممکن است کار بد او کارهای خویش را هدر دهد و به اصطلاح هبط کند. برای نمونه، اگر یک فرد مسلمان، پس از سال ها مسلمانی کافر شود و بگوید اسلام را حق نمی دانم، تمام کارهای خوب گذشته اش از بین می رود. گناهها و خرابی های شخصیتی انسان را تا حدی می شود جبران کرد؛ زیارت شب جمعه امام حسین (ع)، گریه با عمق جان برای امام حسین (ع) و کمک کردن به افراد نیازمند و در مانده از مواردی است که گناه را جبران می کند به شرطی که خودمان به گناه و اشتباه مان پی ببریم و پشیمان باشیم. انسان حتی برای انجام دادن گناه کوچک نیز مجاز نیست و همواره باید برای گناه نکرده بکوشد و زحمت بکشد. برای نمونه، از چشم های خود برای ندیدن گناه و از زبان و گوش خود برای نگفتن و شنیدن

گناه مراقبت کند. بیشتر افراد دفترچه ای دارند که کارهای روزانه خود را یادداشت می کنند، می توان در این دفترچه ها و در ما بین کارها، تعداد خطاها و گناهان خود را نیز بنویسند و مرور کنند. این کار موجب می شود کم کم میزان گناهان کم شود و به جایی برسد که هیچ نقطه سیاهی نداشته باشد. کسی که نماز را اول وقت بخواند و نمازش نیز به شکل صحیح باشد، همچنین مسائل را از مرجع تقلید به طور کامل آموخته باشد، نماز او همچون ستونی فولادین برای دین می شود. نماز جلوی گناهان را می گیرد و برکات فراوانی دارد. اگر در گذشته گناهی مرتکب شده ایم، باید حلالیت بگیریم و اولین حلالیت را باید از پدر و مادر خود بگیریم؛ چون در هر صورت کوتاهی هایی در احترام به پدر و مادر از طرف فرزندان صورت می گیرد. همچنین خمس مال خود را باید محاسبه و پرداخت کنیم تا وظایف کنونی را بهتر و راحت تر انجام دهیم.

مکتب

برگزیدگان با شهامت

سید مرتضی رضایی
کارشناس علوم اسلامی

در مکتب تشیع، «شهامت» یکی از ویژگی های برجسته انسان های مؤمن و متعهد به شمار می آید. این مفهوم به معنای قدرت و جسارت در دفاع از اصول، ارزش ها و اعتقادات دینی است. شهامت در تشیع به ویژگی های فیزیکی اختصاص ندارد؛ بلکه آن را در جنبه های اخلاقی، روحی و اجتماعی طلب می کنند. افراد با شهامت در تشیع کسانی هستند که در برابر ظلم و ستم ساکت نمی مانند و از حق و حقیقت دفاع می کنند. مولای مان علی (ع) الگوی بارز شهامت در تاریخ اسلام شناخته می شود. ایشان با وجود خطرات و چالش های فراوان، همیشه در کنار حق ایستاد و از آن دفاع کرد. بنابر آموزه های رفتاری امام علی (ع)، شهامت به معنای ایستادگی در برابر باطل و نهراسیدن از پیامدهای آن است. ویژگی های افراد با شهامت در مکتب تشیع شامل صداقت، قاطعیت و استقامت است. این افراد نه تنها به اصول خود پایبندند، بلکه در عمل نیز بر اساس آن اصول رفتار می کنند. صداقت در کلام و عمل، یکی از ارکان شهامت است. آنها از بیان حقیقت نمی ترسند، حتی اگر این حقیقت به قیمت از دست دادن موقعیت یا جان شان تمام شود.

«قاطعیت» نیز از دیگر ویژگی های افراد با شهامت است. این افراد توانایی تصمیم گیری درست و قوی را دارند و نمی گذارند ترس یا تردید بر آنها غلبه کند. در شرایط سخت، به جای تسلیم شدن، با روحیه ای قوی و اراده ای آهنین با چالش ها مقابله می کنند. «استقامت» از دیگر ویژگی های بارز شهامت است. افراد با شهامت در مواجهه با مشکلات و موانع، از پسانمی افتند و با عزمی راسخ به مسیر خود ادامه می دهند. این استقامت، نه تنها در ابعاد فردی، بلکه در ابعاد اجتماعی نیز بروز می کند؛ یعنی آنها در کنار دیگران ایستاده و به تقویت روحیه جمعی کمک می کنند. شهامت در مکتب تشیع به معنای ایستادگی در برابر باطل، صداقت، قاطعیت و استقامت است که این ویژگی ها باعث می شود افراد با شهامت نه تنها خود را در برابر چالش ها و مشکلات محفوظ نگه دارند، بلکه به دیگران نیز روحیه و امید دهند. شهامت در مکتب تشیع، نه تنها به یک ویژگی فردی اشاره دارد، بلکه یک ارزش اسلامی و حتی اجتماعی به شمار می رود. افراد با شهامت در تشیع، موجب تقویت جامعه و ایجاد فضایی برای رشد و پیشرفت می شوند. آنها با ایستادگی در برابر ظلم و تباهی، چراغی برای هدایت دیگران هستند و به عنوان نمادهای حق و عدالت در تاریخ اسلام شناخته می شوند.

«شهامت» ویژگی برجسته ای است برای کسانی که می خواهند در راه خدا جهاد کنند. خداوند در قرآن می فرماید: «... إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَىٰ عَلَیْكُمْ وَرَآءَهُ بَشَیْطَةٌ فِی الْعَالَمِ...»؛ به درستی که خدا او را بر شما برگزید و در دانش و توانایی او را افزونی بخشید... (بقره/۲۴۷) البته این برگزیدگی مقدمه ای دارد و آن، غلبه بر هوای نفس است. در اصل، شهامت و شجاعت، چیرم شدن بر نفس اماره و هوای نفس است. چنانکه رسول خدا (ص) می فرماید: «اشجع الناس من غلب هواه»؛ شجاع ترین مردم کسی است که بر هوای نفسش چیره شود. (نهج الفصاحه، ح ۲۹۹) این غلبه باعث سر بلند شدن در امتحانات الهی می شود و مقامات مؤمن مدام بالاتر می رود.

آیه

قدرت پوشالی دشمنان

پوشالی ایستادگی کنند. از منظر قرآن این رفتار دشمنان، منشأ اهداف و دلایلی دارد؛ البته اولین کسی که می خواهد در دل انسان ها ترس بیندازد، خود شیطان است. خداوند می فرماید: «إِنَّمَا ذَلَّكُمُ الشَّيْطَانُ يُخَوِّفُ أَوْلِيَآئَهُ فَلَا تَخَافُوهُم وَخَافُوا إِن كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»؛ در حقیقت این شیطان است که دوستانش را با شایعه پراکنی و گفتار وحشت زا، از رفتن به جهاد می ترساند؛ پس اگر مؤمن هستید از آنان ترسید و از من ترسید. (آل عمران/۱۷۹)

بنابراین، یکی از راهبردهای روان شناسختی دشمنان مانند شیطان، ایجاد ترس و وحشت در دل انسان هاست و فقط افراد با ایمان هستند که اغفال نمی شوند. دشمنان با نشان دادن قدرت بیش از حدی که هستند، سعی در تضعیف روحیه و مقاومت مردم دارند. زیبا جلوه دادن رفتارها و توانایی ها در حالی که هیچ زیبایی ندارند؛ مانند زیبا جلوه دادن سبک زندگی شان برای پوشاندن ضعف های بزرگشان. خداوند در آیه ۴۸ سوره انفال می فرماید: «و شیطان اعمال شان را برایشان زیبا جلوه داد و گفت: امروز هیچ کس از مردم بر شما غالب نخواهد شد». البته مردمی که با دیدن این زیبایی های دروغین گمراه و تسلیم دشمنان می شوند، اهل ایمان نیستند. دشمنان تلاش می کنند ضعف ها و مشکلات داخلی خود را پنهان کنند. نشان دادن قدرت بیشتر می تواند به مثابه پوششی برای این ضعف ها عمل کند. همچنین می تواند به جذب ساده لوحان برای

قرآن، به خوبی می توان دلیل این رفتار دشمنان را مشاهده کرد. «فرعون» که نماد استکبار و قدرت پوشالی در تاریخ اسلام شناخته می شود، خود را در برابر حضرت موسی (ع) بسیار قوی جلوه می دهد و با تهدید و تطمیع، سعی در تسلط بر بنی اسرائیل دارد؛ ولی در نهایت، این قدرت نامایی به شکست و مرگ خفت بار او منجر می شود. این داستان نشان می دهد، برای به دست آوردن قدرت حقیقی باید تسلیم خداوند باشیم. «نمود» کسی بود که با ورود یک حشره کوچک به درک واصل شد تا همه انسان ها بفهمند کسی که خود را قدرت مندترین انسان و حتی خدا می دانست، چقدر ناتوان و ضعیف است. «قریش» نیز در زمان پیامبر اسلام (ص) از دیگر نمونه های بارز قدرت نامایی است. آنها با ثروت و نفوذ خود سعی داشتند بر گسترش اسلام و پیام آن غلبه کنند. قریش به عنوان یک قبیله ثروت مند و با نفوذ، خود را در موقعیتی برتر احساس می کردند و با تکیه بر این قدرت کاذب، به دنبال تضعیف پیامبر (ص) و مسلمانان بودند؛ اما در نهایت، با شکست های پی در پی آنها و پیروزی مسلمانان، مشخص شد که قدرت واقعی به ایمان و استقامت برمی گردد.

حال باید پرسید قدرت حقیقی نزد چه کسانی است؟ پاسخ این پرسش بارها در آموزه های دینی آمده است. قدرت حقیقی در ایمان و تقوا نهفته است. مؤمنان با توکل به خداوند و ایمان به وعده های او، می توانند در برابر تمام قدرت های

سیدحسین خاتمی خوانساری دبیر گروه معارف

در آموزه ها و تعلیمات غنی اسلامی، مفهوم «قدرت» و «اقتدار» جایگاه ویژه ای دارد و متفاوت از آن چیزی است که قدرتمندپنداران تعریف کرده اند. اسلام، قدرت حقیقی را نه در ظواهر و نمایش های سطحی، بلکه در عمق ایمان و تقوای انسان ها می داند. در مقابل، دشمنان حق و حقیقت، اغلب به مثابه نیروهایی توصیف می شوند که سعی در نمایش قدرتی دارند که در واقعیت از آن بی بهره اند. دشمنان در گفتمان دینی به منزله قدرت های پوشالی توصیف می شوند که تلاش می کنند خود را قوی تر و شکست ناپذیرتر از آنچه هستند، نشان دهند. این قدرت نامایی نه تنها یک راهبرد روان شناسختی است، بلکه عمیقاً در نداشتن ایمان و تقوای حقیقی آنها ریشه دارد. در قرآن و سنت، بارها به این موضوع اشاره شده است که قدرت واقعی در ایمان، تقوا و نزدیکی به خداوند نهفته است، نه در ثروت، سلاح یا نفوذ سیاسی. دشمنان، به ویژه قدرت های مستکبر و سلطه گر، همواره سعی دارند با تظاهر به قدرت و توانایی های فوق العاده، در دل مؤمنان ترس و وحشت ایجاد کنند. این رویکرد با هدف تضعیف روحیه مؤمنان و ایجاد یأس در میان آنهاست. در تذکرات و آیات

احکام

تیمم

پرسش: کیفیت تیمم چگونه است؟ آیا فرقی بین تیمم بدل از وضو و غسل هست؟

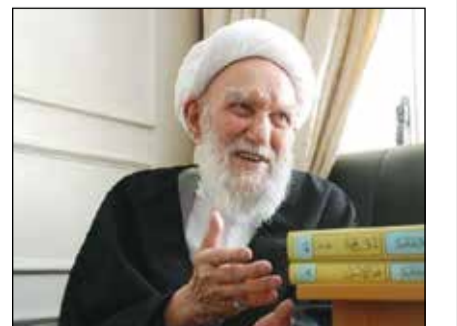
پاسخ: تیمم به این ترتیب است: ابتدا باید نیت کند و سپس تمام کف هر دو دست را با هم بر چیزی که تیمم بر آن صحیح است، بزند و کف هر دو دست را با هم به تمام پیشانی و دو طرف آن از جایی که موی سرمی روید تا ابروها و بالای بینی بکشد و سپس کف دست چپ را بر تمام پشت دست راست و کف دست راست را بر تمام پشت دست چپ بکشد و احتیاط واجب این است که بار دیگر دست ها را بر آنچه تیمم بر آن صحیح است، بزند و سپس کف دست چپ را بر پشت دست راست و کف دست راست را بر پشت دست چپ بکشد. این ترتیب در تیمم بدل از وضو و بدل از غسل یکسان است.

اجوبه الاستفتائات
آیت الله العظمی خاتمی، سؤال ۲۰۹

سلوک

حسن خلق

آیت الله محمدعلی ناصری: امیرالمؤمنین (ع) می فرماید: «چند چیز است که اگر انسان انجام بدهد، محبتش به خدا زیاد می شود. اول: حسن خلق داشتن و دوم: مدارا کردن با انسان ها.» روایات بسیاری داریم که هنگام ظاهر شدن در جامعه، آراسته ظاهر شوید. خلق صفات باطنی است. صفت خوش خلقی یک صفت باطنی در وجود انسان ایجاد می کند که مطلوب و مورد رضایت خداست. هر کسی هم صفات نیک و هم صفات ناپسند و رذیله در وجودش دارد که اگر صفات نیک غلبه کند، صورت برزخی شخص زیبا می شود. انسان باید اخلاقتش را با خدا و ائمه و جامعه و خانواده درست کند تا صورت باطنی اش نیز درست شود.

تاریخ نگار

حضرت موسی مبرقع (ع)

۲۲ ربیع الثانی سال ۲۹۶ قمری وفات «ابواحمد موسی بن محمد» (موسی مبرقع) است. ایشان فرزند امام جواد (ع)، برادر تنی امام هادی (ع) و مادرش سمانه مغربیه است. موسی مبرقع جد سادات رضوی (برقعی) است. او در مدینه سرپرست اولاد و اموال پدرش بود و مدتی به دستور متوکل عباسی در سامراء تحت مراقبت حکومت بود. مدتی در کوفه زندگی کرد و سپس به شهر قم مهاجرت کرد و تا آخر عمر آنجا بود. سال ورود موسی مبرقع به قم را ۲۵۶ هجری ذکر کرده اند. در اینکه موسی به شهادت رسیده یا به مرگ طبیعی وفات کرده است، در گزارش های تاریخی اختلاف است.

پرونده

شماره ۱۱۶۱ | دوشنبه ۳۰ مهر ۱۳۰۳

صداقت

مروری بر چگونگی ایجاد بازدارندگی امنیت آفرین

سلاحی

برای نجنگیدن!

پناه شمسایی

خبزدنگار

«برنارد برودی» دانشمند بریتانیایی سال ۱۹۶۴ گفت: «تاکتون هدف اصلی تشکیلات نظامی ما پیروزی در جنگ‌ها بوده و از این پس هدف اصلی آن باید جلوگیری از جنگ باشد.»
بازدارندگی از گذشتهٔ سال‌های جنگ سرد پیشتر از قبل مورد توجه و اهمیت قرار گرفت، تا جایی که حالا برای آن، چندین مؤلفه و ویژگی و حتی ساختار و شکل و اندازه تعریف می‌کنند.
بازدارندگی را می‌توان یکی از شعب مکتب رئالیسم دانست که با تعریف جدید خود و تکیه بر سراسل‌های غیرمتعارف توانسته تبیین‌کننده عرصه روابط بین‌الملل باشد. این دیدگاه‌ها با تأکید بر اصالت قدرت در روابط انسان‌ها، مسلح بودن را عامل آرامش و برقراری صلح می‌داند. ایده‌ای که اگر دقیق‌تر به آن نگاه کنیم، شاید قد و قدمتش به اندازه خود مفهوم جنگ باشد و سیاست‌هایی که بعضاً گرفته می‌شد تا از برج و بارو و حتی حصار شهر و هر آنچه برای بقای سیاسی و نظامی نیاز بوده دفاع کنند، از این رو بازدارندگی را می‌توان مفهومی ذاتی در معادله جنگ‌آوری به‌شمار آورد که دو دو تا چهارتای آن موضع و مفهوم غربیی و عجیبی نیست و پایش تازه به دنیای دفاع و مقابله باز نشده است؛ اما نظریه‌پردازی درباره معنا و مفهوم و حتی کاربرد بازدارندگی و استفاده از آن به منزله یک استراتژی صلح و پایداری آن بعد از جنگ عمومی هسته‌ای بوده که ظهور کرد، به دنبال قطع شدن جنگ و فرآیند آنترسی. نیاز به نگهداری و حفظ صلح باعث پررنگ شدن این استراتژی صلح شد.

- بازدارندگی دفاعی ابزار تهدید می‌شود؟**

در واقع زمانی می‌توان درباره صلح و پایداری آن نظریه‌پردازی کرد که امکان و قدرت دفاعی برای همه دشمن‌سوراها به یک اندازه و در یک کفه وجود داشته باشد و این اتفاق صرفاً برای چند کشور توسعه‌یافته در دسترس نباشد که اگر این مؤلفه در حالت توازن قرار نداشته باشد، همین عامل بازدارندگی خودش یک عامل تهدید و جنگ به‌شمار می‌آید.

شمی‌توان بازدارندگی را عامل اصلی برای دفع حملات دشمن تعریف کرد، اما از آن می‌توان به مثابه یک ابزار استفاده کرد تا موانع حضور و نفوذ دشمن را به حداقل‌ترین حالت ممکن رساند و شرایطی را فراهم کرد که از نظر روانی و فضایی موقعیت تعرف شود تا دشمن از حمله مجدد صرفی متوقف کند. آمریکا یکی از اولین کشورهای بود که از این راهبرد در برابر شوروی سابق استفاده کرد؛ سیاستی که تا میانه دهه ۶۰ میلادی هم ادامه داشت، اما در مقابل شوروی با بستنیداری و استفاده از موشک‌های دوربرد بالستیک به یک بازدارندگی متقابل علیه آمریکا و سایر کشورهای اروپایی دست زد.

اتفاقی که تعریفی نوین را در این گسترده جنگی باز کرد و کشورهایی که قادر به تولید و استفاده از سلاح نبرودند، از گروه بازدارنده‌ها حذف شدند و آنهایی هم که دستم در آتش داشتند، بعد از آن بود که پای سلاح‌های هسته‌ای هم به دنیای ابزارها و عوامل بازدارندگی اضافه شد و از این روز بیشتر کشورها تلاش می‌کنند این وجهه از استراتژی را تقویت کنند و در آن حرفی برای گفتن نداشته باشند، در مقابل آن کشورهایی که داعیه سلطه بر جهان را دارند، از سیاست متقابل آن استفاده می‌کنند تا با نام‌هایی چون تحریم و تعطیلی و محلول کردن مراکز و

بازدارندگی ایرانی!

وینامند زده‌اند.

عاقبت عراق در پی حمایت‌های همه‌جانبه بسیاری از کشورهای دنیا

در میانه جنگ با ایران از رژیم بعثی، خود دلیل روشنی بر این ادعاست که هر کجا سیاست بازدارندگی با تکیه بر توان نظامی و تسلیحاتی و حتی مالی سایر کشورها اجرایی شد، در نهایت به آنچه در عراق بعد از جنگ رخ داد، تبدیل خواهد شد.

آز نو روزجم

خبزدنگار

معادلات این روزهای دنیا در مواجهه با تهدیدات نظامی و بین‌المللی که می‌توان در دسته‌های گوناگون جنگی باز تعریف کرد و حتی تغییر داد. استفاده از سلاح‌های متعارف و حتی در مواقعی از سوی برخی کشورهای سراسل‌های غیر متعارف، جزئی از این گزیننه نظامی به‌شمار می‌آید که برای بسیاری از دولت‌ها دستاویز پرکاربرد است و در مواقعی هم نتیجه‌بخش بوده استند. جنبه اجتماعی نیز تلاش می‌کند با آماده کردن امکانات اجتماعی، مانند تقویت نهادهای بین‌المللی و اجتماعی زیرساخت‌های این گسزراه را تقویت کرده و با ارائه راهکارها و سازکارهای منطقی و عقلانی و ایده‌ای که خود دست و پا کنند.

نمونه بارز این ادعا را می‌توان در جایی میان جنگ اوکراین و روسیه جست‌وجو کرد یا حوالی مرز چین و تایلند که در هر دو غائله بحث وابستگی نظامی مطرح است تا از عوامل بازدارنده دفاعی برای برنده شدن در جنگ به راه افتاده نهایت استفاده را ببرند، یکی قرارش بر استفاده از سپر دفاعی ناتو و تسلیحات و خزانه عالی کشورهای عضو پیمان آتلانتیک شمالی در برابر ارتش تزار روسیه است و دیگری هم همیشه راهبردی نیست و در مواقع حساسی قدرت‌های بزرگ‌تر نه تنها

پیمان آتلانتیک شمالی در برابر ارتش تزار روسیه است و دیگری هم همیشه راهبردی نیست و در مواقع حساسی قدرت‌های بزرگ‌تر نه تنها

تجزیه تکیه زدن بر قدرت نظامی کشورهای قدرتمند دنیا برای ایستادگی در مقابل یک سمت دیگر جنگ، نشان داده است این سیاست همیشه راهبردی نیست و در مواقع حساسی قدرت‌های بزرگ‌تر نه تنها

دامنه حمایتی خود را گسترده‌تر نکر دند و ادامه ندادند؛ بلکه با پشت‌خالی کردن‌های سیاسی ضربه‌ای سختی بر جان دولت طالب حمایت

ایران چگونه توانست بازدارندگی امنیت آفرین ایجاد کند؟

خلق قدرت نظامی بومی

توسعه موشک‌های بالستیک

تولید سامانه‌های راداری بومی

ایجاد ناوگان دریایی در آبهای آزاد

برنامه‌های سایبری تهاجمی و دفاعی

تقویت واحدهای امنیت اطلاعات

پروژه‌های پهپادی پیشرفته

تولید موشک‌های کروز دریایی

اتحاد با قدرت‌های برتر جهان، یکی از راهبردهایی است که کشورها برای تقویت امنیت و ایجاد بازدارندگی در برابر تهدیدات خارجی به آن رو می‌آورند؛ اما آیا این اتحاد به‌تنهایی کافی است؟ برای پاسخ به این پرسش، باید عوامل گوناگونی را در نظر گرفت. قدرت‌های برتر، مانند ناتو معمولاً دارای ارتش‌های قدرتمند و فناوری‌های نظامی پیشرفته هستند و می‌توانند در صورت نیاز از متحدان خود حمایت کنند.

«سیدمرتضی محمودی» سخنگوی فراکسیون مقاومت مجلس در گفت‌وگو با خبرنگار صبح صادق با اشاره به ضرورت تحقق بازدارندگی در دولت‌های مدرن، گفت: «حرکت به سمت تحقق این مؤلفه از طریق روش‌های گوناگونی صورت می‌پذیرد؛ اما مطمئناً ابعاد آن به میزان قدرت نظامی، امنیتی یک کشور بازمی‌گردد. کشورهایی می‌توانند موفق به ایجاد بازدارندگی بشوند که از لحاظ نظامی و امنیتی از قدرت بالایی برخوردار باشند.»

سخنگوی فراکسیون مقاومت افزود: «افزایش قدرت نظامی و تجهیز نیروهای مسلح یکی از محورهای بازدارندگی به‌شمار می‌آید؛

کشوری که در این زمینه قدرتی نداشته باشد، از میزان بازدارندگی پایینی برخوردار خواهد بود. ارتقای تجهیزات دفاعی و هجومی یک کشور مانع از طمع یک کشور بیگانه به خاک آن کشور خواهد شد.»

وی ایجاد بازدارندگی اطلاعاتی و امنیتی را دومین محور بازدارندگی یک کشور برشمرده و درباره آن توضیح داد: «این مؤلفه از ابزارهای روز اطلاعاتی و وابسته‌اش را اجزایی و عملیاتی کند؛ می‌تواند یک کشور را از همه جهات ممکن در موقعیت برتر قرار دهد.» این عضو کمیسیون امور داخلی کشور و شورا‌ها تأکید کرد: «داشتن دست برتر در حوزه اطلاعات و امنیت این ظرفیت را دارد که دشمنان کشور را در بن‌بست سیاسی قرار داده و مانع از واردکردن هر گونه آسیب به کشور شود.» وی پشتو‌های مردمی و اراده اجتماعی یک کشور را سومین محور بازدارندگی یک کشور دانست و درباره آن گفت: «این محور در مقایسه با دو محور دیگر از اهمیت دوچندان برخوردار است. پشتو‌های مردمی و سرمایه‌های اجتماعی یک دولت می‌تواند در مقابل دشمنان بازدارندگی خوبی را ایجاد کند.»

طرح بودن توان نظامی ایران که تاکنون توانسته به‌عنوان سبب سیری دفاعی در برابر تهدیدات نظامی رژیم صهیونی و آمریکا عمل کند، حالا ژوئانه‌ای در معادلات استراتژیک بازدارندگی نظامی به‌شمار می‌آید که دشمن با توقع آن نه تنها برنامهریزی می‌کند که تا کنون هم نتوانسته است از سد آن عبور کند.

به‌رخ کشیدن توان موشکی و نظامی ایران برای دفع از حقوق مشروع خود در منطقه، حالا ژوئانه‌ای جدید را در بحث بازدارندگی مطرح کرده است که الزامات جدیدی برای آن تعریف می‌کند؛ تعریفاتی که البته مختص تهران نیست و این حق مشروع شامل همه کشورهای دوست‌هایی می‌شود که به‌طور قانونی مورد تجاوز ارتش‌های، چون رژیم اشغالگر قدس قرار می‌گیرند و مرزها و امنیت ملی و داخلی آنها با خطر مواجه می‌شود.

ایران نیز به تناسب موقعیت استراتژیک و تهدیدهای فراوی خود در منطقه از سوی برخی کشورها به دلیل باران بودن موقعیت مهمی چون منابع عظیم نفتی، سرمایه‌های معدنی و پناهگاه‌های حیاتی، چون تنگه هرمز، راهبردهای مقابله‌ای نظامی و غیرنظامی متفاوتی را انتخاب کرده است.

تلاش برای بازدارندگی همه‌جانبه و افزایش توانمندی نظامی و دفاعی کشور، بدون شک مهم‌ترین محورهای راهبرد نظامی جمهوری اسلامی

قدرت بازدارندگی، یکی از مفاهیم کلیدی در روابط بین‌الملل است که نقش محوری در حفظ صلح و امنیت کشورها ایفا می‌کند. این قدرت به توانایی یک کشور در جلوگیری از اقدامات خصمانه سایر کشورها از طریق نمایش توان نظامی، اقتصادی یا سیاسی اطلاق می‌شود. در واقع، بازدارندگی به معنای ایجاد هزینه‌ای گزاف برای هرگونه تجاوز است تا مهاجم از اقدام خود منصرف شود. به‌عبارت‌دیگر، بازدارندگی همانند یک سپر محافظتی است که یک کشوری را دفاع از منافع و تمامیت ارضی خود ایجاب می‌کند. در دنیای امروز که رقابت‌های بین‌المللی پیچیده‌شده است، قدرت بازدارندگی به منزله یک ابزار مؤثر برای حفظ تعادل قدرت و جلوگیری از بروز درگیری‌های گسترده مورد توجه قرار گرفته است. در این زمینه با «حسین مهدی‌تبار» پژوهشگر روابط بین‌الملل گفت‌وگو می‌کنیم.

ایران به دلیل جغرافیای سیاسی خود تهدیدات خارجی، مجبور است بازدارندگی خود را تقویت کند. توان موشکی، حضور نظامی در منطقه، حمایت از گروه‌های مقاومت و سیاست محور مقاومت، همگی بخشی از این راهبرد هستند. هدف اصلی، حفظ امنیت ملی و مقابله با هرگونه تهدید علیه حاکمیت کشور است. یکی از اصلی‌ترین عناصر بازدارندگی ایران، توان موشکی گسترده و پیشرفته آن است. ایران موشک‌های بالستیک با بردهای گوناگونی دارد که می‌تواند به‌مثابه ابزاری مؤثر برای بازدارندگی علیه تهدیدات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای عمل کند. ایران در خلیج‌فارس و تنگه هرمز حضور فیزی نظامی دارد و با ناوگان دریایی و توانایی‌های پهپادی می‌تواند تهدیدات احتمالی در این منطقه استراتژیک را کنترل کند. ایران با حمایت از گروه‌های مقاومت در منطقه، مانند حزب‌الله لبنان، حماس در فلسطین اشغالی و نیروهای حشدالشعبی در عراق، نفوذ منطقه‌ای خود را افزایش داده است. این نیروها به‌منزله متحدان ایران در مقابله با تهدیدات احتمالی از سوی رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی، نقش اساسی دارند.

- برای شروع ،لطفا مفهوم بازدارندگی را به زبان ساده برای مخاطبان ما توضیح دهید.**

«بازدارندگی» در واقع یک نوع زبان قدرت در روابط بین‌الملل است به این معنا که یک کشور با نمایش قدرت خود، چه نظامی، اقتصادی یا سیاسی، سعی می‌کند کشور دیگری را از اقدامات خصمانه باز دارد. درست مانند اینکه شما با نشان‌دادن قدرت مشت خود، به کسی بگویید به شما نزدیک نشود. این مفهوم لزوماً تهدید نیست، بلکه نمایش قدرت است. این نمایش قدرت، پیامی واضح دارد: اگر شما به ما حمله کنید، عواقب سنگینی را تحمل خواهید کرد. این پیام می‌تواند از طریق نمایش توان نظامی، حمایت از متحدان یا حتی تحریم‌های اقتصادی منتقل شود. در واقع، هرچند مفهوم کلی بازدارندگی در تاریخ به شکل‌های مختلف در روابط بین‌المللی وجود داشته است (برای نمونه، تهدید به استفاده از نیروی نظامی برای جلوگیری از حمله). اما در دوران جنگ سرد به شکل سازمان‌یافته و با تمرکز بر تسلیحات هسته‌ای و تهدید متقابل به‌صورت جدی‌تری مورد بحث و اجرا قرار گرفته است. بازدارندگی انواع گوناگونی دارد. بازدارندگی می‌تواند مثلی باشد؛ یعنی با استفاده از کمک همپیمانان اعمال شود، مانند بازدارندگی که ایران در مقابل آمریکا استفاده می‌کند. بازدارندگی بحث‌های زیادی دارد و می‌توان گفت یکی از نقاط پایانی که توجه و تمرکز پژوهشگران روابط بین‌الملل را به خود جلب می‌کند، همین

سخنگوی فراکسیون مقاومت مجلس در گفت‌وگو با صبح صادق مطرح کرد

مردم کانون قدرت ایران اسلامی

- محورهای بازدارندگی ایران کدامند؟**

سیدمرتضی محمودی با تأکید بر بازدارندگی قوی ایران در سطح بین‌الملل، پشتوانه مردمی را اصلی‌ترین محور بازدارندگی کشورمان معرفی کرد و گفت: «در حال حاضر ایران در مورد تکیه‌گاه‌های مردمی از پایگاه بسیار قوی و مستحکم‌ی برخوردار است. این مؤلفه همیشه یکی از مهم‌ترین محورهای بازدارندگی جمهوری اسلامی ایران بوده و خواهد ماند. نمازجمعه نصر و آقامه آن به امامت رهبر معظم انقلاب، نمونه عینی و دقیقی از نقش پشتو‌های مردمی در بازدارندگی ایران به‌شمار می‌آید. داشتن پایگاه اجتماعی قوی بسیاری از معادلات دشمن را به هم می‌ریزد.»

سخنگوی فراکسیون مقاومت، داشتن نیروی اطلاعاتی قوی را دومین محور بازدارندگی ایران دانست و درباره آن توضیح داد: «بعد از پیروزی انقلاب اسلامی و در طول چهار دهه گذشته ما شاهد اقدامات خوب، مؤثر، چشمگیری از سوی دستگاه‌های اطلاعاتی و امنیتی بوده‌ایم. در حال حاضر دشمنان ایران، ما را در این حوزه جزء کشورهای قوی می‌دانند. اشراف اطلاعاتی نسبت به توطئه‌های دستگاه‌های اطلاعاتی خارجی و عملکرد گروه‌های تروریستی همگی جزء نقاط قوت کشور ما به‌شمار می‌آید.»

وی توانمندی نظامی را سومین عامل بازدارندگی جمهوری

محمودی همچنین در پاسخ به این پرسش که آیا اتحاد و ائتلاف با کشورهای قدرتمند خارجی می‌تواند برای کشورها بازدارندگی ایجاد کند، گفت: «این موضوع به‌هیچ‌جه نمی‌تواند برای کشورهای مستقل جهان بازدارندگی ایجاد کند؛ در حال حاضر وضعیت فعلی رژیم صهیونیستی گواهی محکم برای تصدیق این امر است.» سخنگوی فراکسیون مقاومت مجلس افزود: «در حال حاضر رژیم صهیونی بیشترین حمایت‌ها را از طرف ابرقدرت‌های غربی دارد، اما بازم می‌بینیم که یک جنبش منطقه‌ای که یکی از بازو‌های اصلی اسلامی ایران است، توانسته این اتحاد را با چالش‌های امنیتی سختی مواجه کند. لذا ما با توجه به این نکته آماد با غرب را نمی‌توان به‌منزله یک عامل بازدارنده در نظر گرفت.»

وی در پایان گفت: «حتی قوی‌ترین اتحادها نیز نمی‌توانند جایگزین قدرت نظامی داخلی یک کشور شوند. داشتن ارتش قوی، یک کشور را سومین محور بازدارندگی یک کشور دانست و درباره آن گفت: «این محور در مقایسه با دو محور دیگر از اهمیت دوچندان برخوردار است. پشتو‌های مردمی و سرمایه‌های اجتماعی یک دولت می‌تواند در مقابل دشمنان بازدارندگی خوبی را ایجاد کند.»

پژوهشگر روابط بین‌الملل در گفت‌وگو با «صبح صادق»

بازدارندگی چگونه محقق می‌شود؟

موضوع بازدارندگی است. این موضوع در دین اسلام نیز مورد اشاره قرار گرفته و آیه شریفه «أَعْلُوهُمُ أَهْمًا مَا اسْتَطَعْتُمْ لَهُمْ». به مفهوم بازدارندگی بر اساس تهدید دشمن با استفاده از عناصر قدرت اشاره دارد.

- چه عواملی سبب شده است که ایران به سمت تقویت بازدارندگی خود حرکت کند؟**

ایران به دلیل جغرافیای سیاسی خود تهدیدات خارجی، مجبور است بازدارندگی خود را تقویت کند. توان موشکی، حضور نظامی در منطقه، حمایت از گروه‌های مقاومت و سیاست محور مقاومت، همگی بخشی از این راهبرد هستند. هدف اصلی، حفظ امنیت ملی و مقابله با هرگونه تهدید علیه حاکمیت کشور است. یکی از اصلی‌ترین عناصر بازدارندگی ایران، توان موشکی گسترده و پیشرفته آن است. ایران موشک‌های بالستیک با بردهای گوناگونی دارد که می‌تواند به‌مثابه ابزاری مؤثر برای بازدارندگی علیه تهدیدات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای عمل کند. ایران در خلیج‌فارس و تنگه هرمز حضور فیزی اشغالی دارد و با ناوگان دریایی و توانایی‌های پهپادی می‌تواند تهدیدات احتمالی در این منطقه استراتژیک را کنترل کند. ایران با حمایت از گروه‌های مقاومت در منطقه، مانند حزب‌الله لبنان، حماس در فلسطین اشغالی و نیروهای حشدالشعبی در عراق، نفوذ منطقه‌ای خود را افزایش داده است. این نیروها به‌منزله متحدان ایران در مقابله با تهدیدات احتمالی از سوی رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی، نقش اساسی دارند.

ایران به دلیل جغرافیای سیاسی خود تهدیدات خارجی، مجبور است بازدارندگی خود را تقویت کند. توان موشکی، حضور نظامی در منطقه، حمایت از گروه‌های مقاومت و سیاست محور مقاومت، همگی بخشی از این راهبرد هستند. هدف اصلی، حفظ امنیت ملی و مقابله با هرگونه تهدید علیه حاکمیت کشور است. یکی از اصلی‌ترین عناصر بازدارندگی ایران، توان موشکی گسترده و پیشرفته آن است. ایران موشک‌های بالستیک با بردهای گوناگونی دارد که می‌تواند به‌مثابه ابزاری مؤثر برای بازدارندگی علیه تهدیدات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای عمل کند. ایران در خلیج‌فارس و تنگه هرمز حضور فیزی نظامی دارد و با ناوگان دریایی و توانایی‌های پهپادی می‌تواند تهدیدات احتمالی در این منطقه استراتژیک را کنترل کند. ایران با حمایت از گروه‌های مقاومت در منطقه، مانند حزب‌الله لبنان، حماس در فلسطین اشغالی و نیروهای حشدالشعبی در عراق، نفوذ منطقه‌ای خود را افزایش داده است. این نیروها به‌منزله متحدان ایران در مقابله با تهدیدات احتمالی از سوی رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی، نقش اساسی دارند.

ایران به دلیل جغرافیای سیاسی خود تهدیدات خارجی، مجبور است بازدارندگی خود را تقویت کند. توان موشکی، حضور نظامی در منطقه، حمایت از گروه‌های مقاومت و سیاست محور مقاومت، همگی بخشی از این راهبرد هستند. هدف اصلی، حفظ امنیت ملی و مقابله با هرگونه تهدید علیه حاکمیت کشور است. یکی از اصلی‌ترین عناصر بازدارندگی ایران، توان موشکی گسترده و پیشرفته آن است. ایران موشک‌های بالستیک با بردهای گوناگونی دارد که می‌تواند به‌مثابه ابزاری مؤثر برای بازدارندگی علیه تهدیدات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای عمل کند. ایران در خلیج‌فارس و تنگه هرمز حضور فیزی نظامی دارد و با ناوگان دریایی و توانایی‌های پهپادی می‌تواند تهدیدات احتمالی در این منطقه استراتژیک را کنترل کند. ایران با حمایت از گروه‌های مقاومت در منطقه، مانند حزب‌الله لبنان، حماس در فلسطین اشغالی و نیروهای حشدالشعبی در عراق، نفوذ منطقه‌ای خود را افزایش داده است. این نیروها به‌منزله متحدان ایران در مقابله با تهدیدات احتمالی از سوی رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی، نقش اساسی دارند.

ایران به دلیل جغرافیای سیاسی خود تهدیدات خارجی، مجبور است بازدارندگی خود را تقویت کند. توان موشکی، حضور نظامی در منطقه، حمایت از گروه‌های مقاومت و سیاست محور مقاومت، همگی بخشی از این راهبرد هستند. هدف اصلی، حفظ امنیت ملی و مقابله با هرگونه تهدید علیه حاکمیت کشور است. یکی از اصلی‌ترین عناصر بازدارندگی ایران، توان موشکی گسترده و پیشرفته آن است. ایران موشک‌های بالستیک با بردهای گوناگونی دارد که می‌تواند به‌مثابه ابزاری مؤثر برای بازدارندگی علیه تهدیدات منطقه‌ای و فرامنطقه‌ای عمل کند. ایران در خلیج‌فارس و تنگه هرمز حضور فیزی نظامی دارد و با ناوگان دریایی و توانایی‌های پهپادی می‌تواند تهدیدات احتمالی در این منطقه استراتژیک را کنترل کند. ایران با حمایت از گروه‌های مقاومت در منطقه، مانند حزب‌الله لبنان، حماس در فلسطین اشغالی و نیروهای حشدالشعبی در عراق، نفوذ منطقه‌ای خود را افزایش داده است. این نیروها به‌منزله متحدان ایران در مقابله با تهدیدات احتمالی از سوی رقبای منطقه‌ای و بین‌المللی، نقش اساسی دارند.

- در پایان، آیا می‌توان گفت بازدارندگی ابزاری ضروری برای حفظ امنیت جمهوری اسلامی ایران در روابط بین‌الملل است؟**

بله، بدون شک. بازدارندگی با ایجاد تعادل قدرت و کاهش احتمال وقوع جنگ، نقش مهمی در حفظ صلح و امنیت ایفا می‌کند. البته باید توجه داشت که بازدارندگی به‌تنهایی کافی نیست و باید با دیپلماسی و گفت‌وگو همراه باشد تا بتوان به‌راحتل‌های پایدار دست یافت.

اسلامی ایران معرفی کرد و گفت: «هر یکس از محورهای مذکور در جایگاه خود از اهمیت بالایی برخوردار است، اما با این حال بازدارندگی از منظر نظامی در مقایسه با دیگر مؤلفه‌ها اهمیت ویژه خود را دارد؛ چرا که این موضوع در رأس بازدارندگی کشور قرار می‌گیرد. ما باید به ابزارهای نظامی مجهز شویم که دشمن در هر سطحی به‌خواهد یا رو مویبرو شود، ما بتوانیم در همان سطح به او پاسخ دهیم.»

محمودی خاطر نشان کرد: «کشور ما در معرض تهدیدهای بسیار زیادی قرار دارد و به دلیل اینکه دشمن نتوانند اقدام نظامی علیه ما کنند، باید ظرفیت بازدارندگی خود را بالا و بالاتر ببریم. ما اکنون در موقعیتی قرار گرفتیم که حتماً باید خود را قوی و مستحکم کنیم.»

سخنگوی فراکسیون مقاومت تصریح کرد: «بازدارندگی یعنی مانور و سازماندهی قدرت‌مان به‌گونه‌ای باشد که دشمن نتواند ابعاد و ظرفیت آن را محاسبه کند. با توجه به جغرافیای کشورمان و وضعیت موجود در منطقه، باید به دنبال تقویت بازدارندگی برای دفاع از منافع ملی جمهوری اسلامی ایران باشیم.»

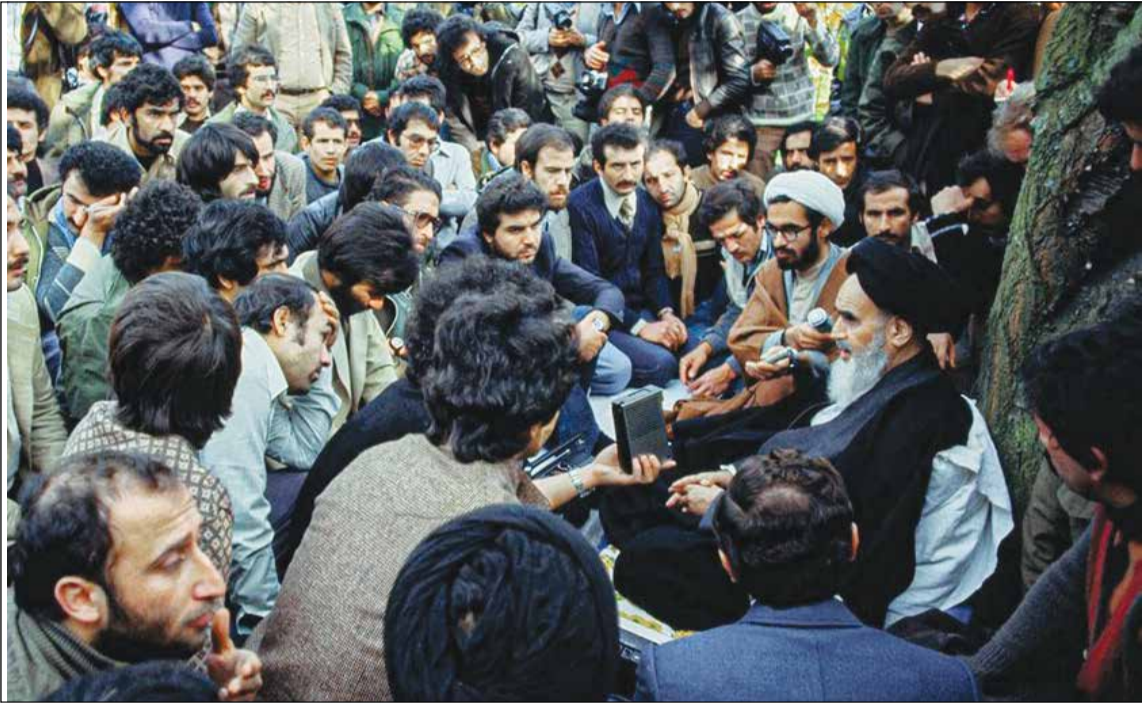
- سیاست شکست خورده**

محمودی همچنین در پاسخ به این پرسش که آیا اتحاد و ائتلاف با کشورهای قدرتمند خارجی می‌تواند برای کشورها بازدارندگی ایجاد کند، گفت: «این موضوع به‌هیچ‌جه نمی‌تواند برای کشورهای مستقل جهان بازدارندگی ایجاد کند؛ در حال حاضر وضعیت فعلی رژیم صهیونیستی گواهی محکم برای تصدیق این امر است.» سخنگوی فراکسیون مقاومت مجلس افزود: «در حال حاضر رژیم صهیونی بیشترین حمایت‌ها را از طرف ابرقدرت‌های غربی دارد، اما بازم می‌بینیم که یک جنبش منطقه‌ای که یکی از بازو‌های اصلی اسلامی ایران است، توانسته این اتحاد را با چالش‌های امنیتی سختی مواجه کند. لذا ما با توجه به این نکته آماد با غرب را نمی‌توان به‌منزله یک عامل بازدارنده در نظر گرفت.»

وی در پایان گفت: «حتی قوی‌ترین اتحادها نیز نمی‌توانند جایگزین قدرت نظامی داخلی یک کشور شوند. داشتن ارتش قوی، یک کشور را سومین محور بازدارندگی یک کشور دانست و درباره آن گفت: «این محور در مقایسه با دو محور دیگر از اهمیت دوچندان برخوردار است. پشتو‌های مردمی و سرمایه‌های اجتماعی یک دولت می‌تواند در مقابل دشمنان بازدارندگی خوبی را ایجاد کند.»

معمار مردم سالاری دینی

مهدی سعیدی

دبیر گروه تاریخ

«فرانسه» مهد جمهوری و دموکراسی غربی، آنجایی است که امام(ره) در سال ۱۳۵۷ در برابر دنیا قرار می‌گیرند و به سؤالات و ابهامات آنان در قبال آینده‌ای که برای ایران زمین رقم خواهد زد، پاسخ می‌دهند. یکی از سؤالات مطرح آن است که حکومت جایگزین چه نسبتی با دموکراسی دارد؟ چه نسبتی بین اسلام و دموکراسی وجود دارد؟ حکومت اسلامی آیا حکومتی دموکراتیک است یا در آن مردم نقش چندانی نخواهند داشت؟ امام(ره) فرصت را مناسب دانسته و مواضع و دیدگاه خود را در این زمینه شرح می‌دهند و پاسخ‌های درخوری ارائه می‌دهند که شنیدنی است.

امام خمینی(ره) در سخنرانی‌ها و به ویژه در مصاحبه‌های خود از «دموکراسی واقعی» یا «دموکراسی اسلامی» سخن می‌گویند. برای نمونه، در یک سخنرانی برای جوانان فرانسوی می‌فرماید: «ما می‌خواهیم اسلام را - لا اقل حکومتش را - به یک نحوی که شایسته داشته باشد به اسلام اجرا بکنیم تا شما معنی دموکراسی را به آن طوری که هست بفهمید، و بشر بدانند که دموکراسی که در اسلام هست با این دموکراسی معروف اصطلاحی که دولت‌ها و رؤسای جمهوری و سلاطین ادعا می‌کنند، بسیار فرق دارد.» حضرت امام(ره) بر این باورند که دموکراسی اسلامی برتر و بالاتر از دموکراسی غربی است و تا محقق نشود، برای انسان غربی قابل فهم نیست، بنابراین در مصاحبه با رادیو و تلویزیون هلند در مواجهه با این سؤال که «برنامه سیاسی شما چیست؟» می‌گویند: «رژیم که به‌جای رژیم ظالمانه شاه خواهد نشست، رژیم عادلانه‌ای است که شبیه آن رژیم در دموکراسی غرب نیست و پیدا نخواهد شد. ممکن است دموکراسی مطلوب ما با دموکراسی‌هایی که در غرب هست مشابه باشد، اما آن دموکراسی که ما می‌خواهیم به وجود آوریم، در غرب وجود ندارد، دموکراسی اسلامی، کامل‌تر از دموکراسی غرب است.»

مبانی مردم‌سالاری مدنظر امام(ره) کاملاً با مبانی دموکراسی موجود در غرب و شرق تفاوت دارد. ایشان دموکراسی غیراسلامی را «دموکراسی بدلی» می‌دانند که در نهایت نه به حاکمیت مردم، که به سلطه سرمایه‌داری می‌انجامد؛ در همین رابطه،

تقویم انقلاب

مهیا شویم در راه خدا جهاد کنیم

سید مهدی حسینی
مورخ و پژوهشگر

در دوران هشت سال دفاع مقدس بسیاری از فرصت‌های نظام جمهوری اسلامی ایران صرف سازمان‌های بین‌المللی شد، مانند سازمان ملل متحد، شورای امنیت حقوق بشر، غیرمتمهدها و کنفرانس‌ها و ...؛ در حالی که جمهوری اسلامی ایران بدون هیچ پشتوانه خارجی‌ای موفق شد بساط گروهک‌های تروریستی را برچیند و به درگیری‌های ضد انقلاب در استان‌ها و شهرهای مرزی اشراف پیدا کند. این در حالی بود که از آن طرف ۵۶ کشور علیه جمهوری اسلامی، صدام را حمایت می‌کردند و چنان دست این رژیم یعنی چنان‌کار را باز گذاشته بودند که از هر امکانات و تجهیزات ممنوعه‌ای از قبیل بمب‌های شیمیایی علیه ملت ایران و عراق استفاده کرد، اما هیچ صدایی از این مجامع بین‌المللی بیرون نیامد تا اینکه در دی‌ماه سال ۱۳۶۰ «خاورپز دوکونینار» جایگزین «والدهایم پالمه» شد و سمت دبیرکلی سازمان ملل را بر عهده گرفت. وی شش ماه پس از احراز پست دبیر کلی سازمان ملل با طرح این سؤال که سازمان ملل چه نقشی را باید ایفا کند، گفت: «ما به طرز وحشتناکی در آستانه آثار شایسته جدید بین‌المللی قرار داریم.» وی در اولین گزارش سالانه خود خواستار توجه بیشتر به اصل امنیت دسته‌جمعی شد و گفت: «جامعه کنونی بدون چنین سیستمی قادر به مقابله با ماجراجویی‌های نظامی که اصول اساسی صلح بین‌المللی را به مخاطره می‌افکند، نخواهد بود و به همان نسبت خطر گسترش و تشدید مناقشات منطقه‌ای افزایش خواهد یافت.» دوکونینار این نکته را بار دیگر طرح کرد که اعضای دائمی شورای امنیت، به‌ویژه دو ابر قدرت، یعنی آمریکا و شوروی سابق باید در کنگره همکاری در چارچوب شورای امنیت با وجود اختلاف‌ها و بی‌اعتمادی متقابل، منافع ملی آنها را تأمین می‌کند.

متأسفانه، آمریکا و سایر قدرت‌های مطرح بین‌المللی به دلیل منافع‌شان حاضر ندیدند که آثار شایسته بین‌المللی تبدیل شود که البته شده است و اکنون یک سال و اندی است که رژیم غاصب صهیونیستی، همانند رژیم بعثی وقت عراق از هیچ جنبیتی دریغ نکرده و هر روز تعدادی از کودکان بی‌گناهی را به قتل می‌رساند و این مجامع بین‌المللی به‌خصوص شورای امنیت هیچ اقدام نکرده، چنانکه حضرت امام خمینی(ره) فرمودند: «امروز همه قدرت‌ها و ابر قدرت‌ها دست‌به‌دست هم دادند که نگذارند فلسطینی‌های مسلمان به هدف‌شان برسند. حتی بسیاری از کسانی که به ادعا، نسبت به فلسطینی‌ها اظهار علاقه می‌کنند، علاقه‌شان این نیست که مسلمانان فلسطینی بر اسرائیل غلبه کنند و متأسفانه با سکوت و سازش و تماشا دست به‌هم داده‌اند که نگذارند مسلمانان فلسطین پیروز بشوند؛ چرا که پیروزی آنها پیروزی اسلام است و آنها می‌ترسند همانطوری که اسلام در ایران پیروز شد و همه بساط آنها را به هم زد و منافع‌شان را از بین برد، همین‌طور اگر در لبنان و فلسطین اسلام به پیروزی برسد، همه بساط‌شان را در هم بیچند. لذا همه شیاطین مجتهد معنار در نظر داشته باشیم که با تمام قوا و تا آخرین نفرمان مهیا شویم در راه خدا جهاد کنیم...» (صحیفه امام(ره)، ج ۱۷، ص ۴۸۶).

در پیام رادیو-تلویزیونی پس از انجام همه‌پرسی جمهوری اسلامی، با تأکید بر مبنای دموکراتیک حکومت اسلامی، آن را ماهیتاً متمایز از نوع غربی و شرقی دانسته و معتقدند: «دموکراسی، غربی‌اش فاسد است و شرقی‌اش هم فاسد است. دموکراسی اسلامی صحیح است و ما بعدها اگر توفیق پیدا کنیم به شرق و غرب اثبات می‌کنیم که دموکراسی که ما داریم، این دموکراسی است نه آنکه شما دارید و طرفدار سرمایه‌داران هستید و نه اینکه آنها دارند و طرفدار ابر قدرت‌ها هستند و همه مردم را در اختناق عظیم گذاشتند.»

وقتی خبرنگار در پاریس از وی می‌پرسد: «به فرض اینکه شاه بپذیرد کنار رود و یا مجبور به کناره‌گیری شود، چه راهی را باید دنبال کرد تا به جمهوری اسلامی رسید؟ فکر می‌کنید که در طی این راه به هیچ مشکلی برخورد خواهید خورد؟» پاسخ می‌دهند: «همان مردمی که دست در دست هم دادند و دلیرانه عرصه را بر شاه تنگ کردند، همان‌ها با هدایت کسانی که همیشه دلسوز آنان بوده‌اند، نوع حکومت دلخواه خود را انتخاب می‌کنند و بدیهی است که چون مسلمانند، در همه مراحل کار، اسلام تنها ملاک و ضابطه نظام اجتماعی و نوع حکومت

خواهد بود و بر این اساس من جمهوری اسلامی را پیشنهاد کرده‌ام و به رأی عمومی می‌گذارم و بدیهی است که هر کاری، هر چه مهم‌تر، با مشکلاتی بزرگ‌تر رویه‌رو خواهد شد.»

امام(ره) مردم‌سالاری دینی خود را متکی بر قواعد و قوانین اسلام بنا می‌گذارند و همین اصل را مبنای تفاوت و برتری آن با دموکراسی می‌دانند. بنابراین، وقتی خبرنگار تلویزیون آلمان از وی می‌پرسد: «منظور شما از (تأسیس جمهوری اسلامی) چیست؟ آیا حکومتی محافظه‌کارانه بر پایه ایده‌آل‌های مذهبی؟ آیا یک رژیم مترقی که در مقابل جهان و نفوذهای دنیا باز است؟ یا یک حکومت کمونیستی یا سرمایه‌داری؟» چنین پاسخ می‌دهند: «اسلام یک دین مترقی و دموکراسی به معنای واقعی است و آن رژیمی که می‌خواهیم تأسیس کنیم، یک همچو رژیمی است و با این رژیم‌هایی که الان هستند تفاوت دارد. احکام اسلامی احکامی است که بسیار مترقی است و متضمن آزادی‌ها و استقلال و ترقیات.» ایشان در جایی دیگر تکرار می‌کنند: «حکومت اسلامی یعنی یک حکومت مبتنی بر عدل و دموکراسی و متکی به قواعد و قوانین اسلام.» هر چند شاید برخی معتقد باشند دیدگاه حضرت

امام(ره) را باید در بین نظریات پیشین جست‌وجو کرد، اما به واقع دیدگاه ایشان، دیدگاهی مستقل است که مبتنی بر یکپارچگی مفهوم مردم‌سالاری دینی ارائه شده و می‌توان ایشان را مبدع نظریه مردم‌سالاری دینی دانست. حضرت امام(ره) در مقام آن نیست که بین دموکراسی و اسلام به نحوی جمع کند، بلکه از الگویی از مردم‌سالاری صحبت می‌کنند که اسلام مولد آن است. آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در انتصاب مفهوم مردم‌سالاری دینی به حضرت امام(ره) می‌فرماید: «در مورد مردم، مردم‌سالاری را از چیزی که طراحان دموکراسی غربی و عوامل آنها در صحنه‌های عملی می‌خواستند نشان بدهند، به کلی دور کردند. سعی آنها این بود که این‌طور القا کنند که مردم‌سالاری با دین‌سالاری و دینداری سازگار نیست. امام این مفهوم باطل را زایل کرد و مردم‌سالاری دینی - یعنی همان جمهوری اسلامی - را در دنیا مطرح کرد. او به زبان هم اکتفا نکرد؛ صرفاً استدلال فکری هم نکرد؛ عملاً این را نشان داد.»

دهلیز

قمار باز

مروری بر فساد دربار رژیم دیکتاتور پهلوی

که فکر می‌کنم چنانچه چهار قوطی سیگار یا شیرینی خوری نقره‌رومیزی و چهار قوطی سیگار جیبی برای پلیس‌های مأمور یا آرم سلطنتی به آنها اهدا شد حسن اثر خواهد نمود و برای مسافرت‌های آتیه مقامات عالی‌رتبه کشور به اسپانیا تأثیر خواهد داشت...»

در یک مورد، داخل کیف اشرف در فرودگاه ژنو مقدار زیادی مواد مخدر کشف شد که سر و صدای زیادی در خارج از کشور به راه انداخت. وی در سال ۶۵۳۱ در جنوب فرانسه مورد حمله افراد مسلح قرار گرفت. «مینو صمیمی» نویسنده کتاب «پشت پرده تخت طاووس»، راجع به این حادثه می‌نویسد: «شاهزاده اشرف البته در عین حال سمت نمایندگی رژیم شاه در کمیسیون حقوق بشر سازمان ملل متحد را نیز برعهده داشت. گفتنی است که او هر بار برای شرکت در این کمیسیون عازم نیویورک می‌شد و سر راه خود در جنوب فرانسه هم توقف می‌کرد تا ابتدا همراه معشوق جدیدش در کازینوها به قمارهای چند میلیون پوندی بپردازد و آنگاه آماده حضور در کمیسیون «حقوق بشر» شود. در سال ۷۷۹۱ (۲۲ شهریور ۶۵۳۱) ضمن یکی از سفرهای شاهزاده اشرف به جنوب فرانسه، اتومبیل او هدف حمله و تیراندازی عده‌ای قرار گرفت؛ که در جریان آن، گرچه شاهزاده اشرف معجزه‌آسا جان سالم به در برد ولی ندیمه‌اش کشته شد و مرد جوان ۵۲ ساله‌ای که معشوقه والاحضرت بود زخمی گردید.»

بی‌تردید یکی از فاسدترین چهره‌های رژیم پهلوی، خواهر دوقلوی شاه «اشرف» بود. وی در کنار مأموریت‌های رسمی به‌خاطر حضورش در مافیای بین‌المللی قاچاق مواد مخدر بخش عمده‌ای از سال را خارج از کشور می‌گذراند. وی در مشاغلی چون نمایندگی ایران در سازمان‌های بین‌المللی و رئیس کنفرانس جهانی زنان در ۵۷۹۱، سفرهای فراوانی به خارج از کشور انجام داد که طی آنها هدایای زیادی نیز به خارجی‌ها اهدا کرد. در سسندی آمده است: «... طبق اطلاع موثق، والاحضرت اشرف پهلوی به‌مناسبت مسافرت و شرکت در کنفرانس زنان که در نیویورک و مکزیک منعقد خواهد شد از جناب آقای نخست‌وزیر خواسته که مبلغ ۰۰۵ هزار دلار در اختیارشان گذاشته شود...»

در جریان کودتای ۸۲ مرداد، اشرف برای حفظ تاج و تخت پهلوی مبالغ هنگفتی هزینه کرد که بخش عمده‌ای از آن به جیب خارجی‌هایی از قبیل «کرومیت روزولت» سرازیر شد. اشرف در هنگام سفر به خارج از کشور تقریباً از همه کسانی که بسا وی در ارتباط بودند، با دادن هدایا قدردانی می‌کرد. در یک سسندی آمده است: «هنگام تشریف آوردن والاحضرت شاهدخت اشرف پهلوی به اسپانیا، رییس پلیس و سه نفر از افسران مأمور محافظ فوق‌العاده زحمت کشیدند و مسافت مزبور به‌خوبی انجام پذیرفت... این است

حافظه

هندوراس بریتانیا

نگاهی به حضور استعمارگران انگلیسی در آمریکا

«کریستوف کلمب» در سواحل بلیز بازمی‌گردد. از سال ۱۶۳۰ میلادی بریتانیا نفوذ خود را در این منطقه گسترش داد و کشتی‌هایی را که حامل مهاجران و مستعمره‌نشینان بریتانیایی بود، به بلیز فرستاد. طی سال‌های ۱۶۵۰ و ۱۸۰۰، و در طول این ۱۵۰ سال، بلیز شاهد زدنی‌های دریایی و حمله سرخ‌پوستان و اسپانیایی‌تباران مناطق مجاور بود.

در رقابت دو قدرت استعماری یعنی اسپانیا و بریتانیا بر سر بلیز، پیروزی از آن بریتانیا بود. طی نبردی موسوم به نبرد «سنت جورجز کی» در سال ۱۷۹۸ نیروی دریایی بریتانیا موفق به شکست اسپانیایی‌ها شد. در سال ۱۸۲۰، بریتانیا این منطقه را مستعمره خود قلمداد کرد و آن را «هندوراس بریتانیا» نامید. هندوراس بریتانیا در سال ۱۸۶۲ به مستعمره سلطنتی بریتانیا مبدل شد. خودمختاری داخلی در ژانویه ۱۹۶۴، به هندوراس بریتانیا داده شد. در سال ۱۹۷۳، هندوراس بریتانیا به بلیز تغییر نام داد.

کشور بلیز، ۲۱ سپتامبر ۱۹۸۱، به‌طور رسمی از بریتانیا اعلام استقلال کرد؛ اما گواتمالا که از سال ۱۸۰۰، ادعای مالکیت بلیز را مطرح کرده بود، از به رسمیت شناختن استقلال بلیز خودداری کرد. در همین ارتباط نیروهای بریتانیایی همچنان برای دفاع از بلیز در این کشور باقی ماندند و مناقشه بین بریتانیا و گواتمالا بر سر بلیز همچنان حل‌ناشده مانده است.

«بلیز» (Belize) کشوری در آمریکای مرکزی و پایتخت آن «بلموپان» است. جمعیت این کشور ۳۳۳٫۲۰۰ نفر و زبان رسمی آن انگلیسی است. در سال ۱۹۸۱، از بریتانیا مستقل شده و واحد پول آن دلار بلیز است. مردم این کشور از تبارهای گوناگون و آمیخته سرخ‌پوست، سفیدپوست و سیاه‌پوست هستند. ۳۶ درصد از مردم بلیز را نژاد «مستیزو» (دورگه سرخ‌پوست و سفیدپوست) تشکیل می‌دهند. عمده‌ترین منابع مالی این کشور کشاورزی، بانکداری و گردشگری به‌شمار می‌آید. مهم‌ترین فرآورده صادراتی این کشور «شکر» و طرف‌های اقتصادی عمده این کشور آمریکا، مکزیک و اتحادیه اروپا هستند.

بلیز کم‌جمعیت‌ترین و کوچک‌ترین کشور منطقه آمریکای مرکزی به‌شمار می‌آید. این کشور از شمال با مکزیک و از غرب و جنوب با گواتمالا همسایه است و در شرق این کشور، دریای کارائیب قرار دارد. دین اغلب مردم این کشور مسیحی است. ۴۰ درصد از بلیزی‌ها کاتولیک رومی و ۳۱٫۷ درصد پروتستان هستند. نام بلیز از زبان قوم مایا آمده و به معنای «آب گل‌آلود» است که به رودخانه بلیز اشاره دارد. در سال‌های ۱۵۰۰ پیش از میلاد و ۳۰۰ پس از میلاد، تمدن مایا در منطقه بلیز کنونی به‌طور فزاینده‌ای گسترش یافت.

نخستین ارتباط اروپایی‌ها با بلیز به سال ۱۵۰۲ و پیاده شدن دریانورد اسپانیایی

ابزارهای اقتدار ملی

سیدجمال جمالی

دکترای سیاست‌گذاری عمومی

و در این صورت اثربخشی سیاست خارجی را به حداکثر ممکن می‌رساند.

آرمان مشترک

رئیس‌جمهور منتحب کشورمان در نخستین کنش‌ورزی سیاست خارجی خود طی مکاتباتی با «شهید سیدحسین نصرالله»، دبیرکل حزب‌الله لبنان بر تداوم حمایت‌های دولت جدید کشورمان از مقاومت تأکید کرد. این پیام نشان داد که ورای اعلام رویکرد دولت آینده در حوزه سیاست خارجی و مسئله مهم نحوه تعامل و پیوند آنچه رابطه دیپلماسی و میدان خوانده می‌شود، شرایط مساعدی را برای افزایش وفاق و همدلی در عرصه داخلی فراهم می‌کند.

«دیپلماسی» مهم‌ترین ابزار برای ایجاد اعتماد بین کشورها، کنترل و کاهش تنش‌ها در منطقه و حوزه بین‌المللی مورد استفاده قرار می‌گیرد. تجربه عملیات «وعده صادق» نشان داد برخلاف آنچه بعضی از سیاستمداران و روشنفکران ما تصور می‌کنند که دیپلماسی و میدان دو عرصه کاملاً مجزا از یکدیگر هستند، هر کدام از آنها باید فارغ از دیگری در نظر گرفته شوند و ممکن است دیپلماسی بر میدان مقدم باشد. میدان به دیپلماسی نشان داد که هدف مشترک و آرمان مشترک است که می‌تواند بین دیپلماسی و میدان هم‌افزایی ایجاد کند. اقدامات‌سنجیده و خردمندانه و توضیحات‌اقتناعی که بیانیه‌های وزارت امورخارجه در ایام «عملیات وعده صادق» صادر کرد و هماهنگی و هم‌افزایی آن

با اقدامات، بیان‌ها و بیانیه‌ها و اطلاعیه‌های ستاد کل نیروهای مسلح و سپاه پاسداران نشان داد که ما اگر بخواهیم به‌واقع به موضوع دیپلماسی به درستی نگاه کنیم، مانند بسیاری از مناطق دنیا نباید این را دوگانه در نظر بگیریم؛ بلکه می‌شود گفت که در حقیقت خود دیپلماسی هم یک میدان است.

از سوی دیگر در حوزه نظامی و در حوزه استراتژی‌های میدان‌های عملیات هم طبیعتاً باید اقدامات به‌گونه‌ای باشد که از طرف ملت‌ها و به‌ویژه ملت دارای آن قدرت نظامی، قابل اقتناع و قابل درک و قابل توجیه و قابل برانگیزاندگی باشد. بنابراین در عرصه نظامی هم می‌شود یک دیپلماسی فعال نظامی و هم یک عملکرد تبیین‌کننده از اقدامات نظامی داشت که همراهی و هم‌افزایی افکار عمومی

را داشته باشد. برای نمونه، بعد از «عملیات وعده صادق ۲» شاهد این هستیم که موج‌هایی از همراهی نخبگان و اساتید دانشگاه و فرهیختگانی که ممکن است حتی با جمهوری اسلامی در خیلی مسائل اختلاف‌نظر داشته باشند، شکل گرفته است. این فرصت را باید مغتنم دانست و در تقویت و گسترش آن تلاش کرد.

تعامل هوشمند

واضح است که وجهه دیگر دیپلماسی در حقیقت عملیات نظامی است که می‌تواند در یک اقدام به موقع، هوشمندانه، هماهنگ با فضای افکار عمومی، همراهی فضای جامعه و افکار عمومی را چه در داخل ایران و چه در خارج با خود داشته باشد. در

سیاست‌نامه

سیدمحمدباقر صدر- ۱۸

آغازگر راه نو

مسعود پور فرد

کارشناس سیاسی

نقش «شهید آیت‌الله سید محمدباقر صدر» در تحکیم پایه‌های حرکت پیروزمند انقلاب اسلامی و سهم بسزای او در پایه‌گذاری این حرکت در دو بعد فکری و عملی در جهان اسلام به‌ویژه عراق انکارپذیر نیست، تا آنجا که برای بنیادگذاری این نهضت اسلامی از جان خویش هم دریغ نکرد و شهید شیرین شهادت را سسر کشید. پرداختن به تمام ابعاد عظمت این عالم ربانی در چنین بررسی مختصری نمی‌گنجد، اما بسا این وصف، نمی‌توان از بیان بارزترین ویژگی‌های مکتب علمی و فکری که او پایه‌گذاری کرد، سر باز زد؛ مکتبی که وی براساس آن، در عمر کوتاه ولی پربرکت خود، نسلی از عالمان دینی فرزانه و هوشیار و مخلص و مجاهد در راه خدا را به جامعه تحویل داد.

یک-جامعیت و تنوع رشته‌ها/ مکتب شهید صدر دارای ابعاد و جوانب گوناگونی است. این مکتب به تمام رشته‌های معارف اسلامی و انسانی می‌پردازد. اگرچه عرصه فقه و اصول عرصه اصلی و گسترده موفقیت‌ها و ابتکارات علمی ایشان محسوب می‌شود؛ ولی تنها به‌علمی مانند فقه و اصول اکتفا نکرده است. از جمله رشته‌هایی که این مکتب به تحقیق و پژوهش در آنها پرداخته، می‌توان به فقه، اصول، منطق، فلسفه، عقاید، علوم قرآن، اقتصاد، تاریخ، حقوق، سیاست‌های پولی و بانکی، نظام تعلیم و تربیت در حوزه، روش‌های عمل سیاسی و نظام‌های حکومت اسلامی و دیگر رشته‌های معرفت انسانی و اسلامی اشاره کرد. این جامعیت مکتب شهید، محصول بهره‌مندی وی از ذهنی خلاق و همه‌جانبه‌نگر است.

دو- دقت در بحث و تحلیل و پرداختن به جوانب مختلف/ یکی از نکات بسیار با اهمیتی که هر نظریه‌ای را متصف به صحت و متانت می‌کند، بررسی احتمالات و مسائل مختلف مرتبط با موضوع بحث و همچنین سیر منطقی متناسب با موضوع مورد نظر است. این ویژگی، خشت زیرین و سنگ‌بنای نظم فکری و معرفتی را در هر مسئله‌ای تشکیل می‌دهد؛ به‌طوری‌که هر نظریه‌ای بدون این ویژگی، ناپایدار بوده و کاستی‌هایش تاب نقد نیابوده و نابود خواهد شد. این گونه دقت‌ورزی در مباحث علمی از مهم‌ترین امتیازهای تحقیقات شهید صدر به‌شمار می‌رود و در همه نوشته‌های ایشان به بهترین وجهی مشهود است. او هیچ مسئله‌ای از مسائل علمی را خصوصاً در اصول و فقه مطرح نمی‌کرد مگر اینکه صورت‌ها و احتمالات حیرت‌آوری را در مورد آن طرح کند.

سه- ابتکار و نوآوری/ حرکت علوم و پیشرفت معارف بشری بر پدیده نوآوری که دانشمندان و پژوهشگران در هر حوزه معرفتی به آن می‌پردازند، متکی است. شهیدصدر فوق‌العاده در نوآوری و دگرگون‌سازی علوم و نظریات علمی، چه در عرصه دستاوردها و داده‌های علمی و چه در عرصه روش‌ها و استنتاج‌ها توانمند بود. از آثار این ویژگی بود که او توانست افق‌های تازه‌ای را در معارف دینی باز کند که قبلاً کسی به آنها دست نیافته بود. او در این مسیر پیشرو و فاتح دروازه‌ها و مؤسس روش‌های آن و ترسیم‌کننده علائم و راهنماهای این راه گسترده بود. ایسن ابداع و نوآوری در مباحث اقتصادی او کاملاً مشخص است. وی موضوعات و مباحث جدیدی را در فقه مورد بحث و بررسی قرار داد و توانست نظام اقتصاد اسلامی را بازشناسی و تبیین کند. در تمام این مباحث، شهیدصدر آغازگر راه نویی بود. منبع در دفتر نشریه موجود است.

آفاق

نسبت مصلحت با تفکر انقلابی- ۳۱

اجتناب از ذلت

درخواست‌های آمریکا را انجام داد، با پاسخ منفی آمریکا در قبال انجام وعده‌هایش مواجه شد. این همکاری یک‌طرفه از جانب دولت وقت ایران، روشی عزت‌مندانه در تعامل با دشمن اصلی نبود؛ هر چند در قالب مصلحت صورت گرفت.

جریان محاکمه غیابی رئیس‌جمهور ایران در قضیه «میکونوس» هم مصداقی از مصلحت‌سنجی‌هایی بود که ناشی از حکمت نبود و به نفع ایران تمام نشد. رهبر فرزانه انقلاب در توضیح این وقایع می‌فرماید: «دشمنی استکبار با ملت ایران با عقب‌نشینی‌های موضعی از بین نمی‌رود. بعضی‌ها اشتباه می‌کنند، خیال می‌کنند [اگر] ما در فلان قضیه عقب‌نشینی کنیم، این موجب می‌شود که دشمنی آمریکا با دشمنی استکبار جهانی یا صهیونیست‌ها با ما کمتر بشود؛ نه، این خطا است. در موارد متعددی عقب‌نشینی‌های ما موجب شد که آنها جلو آمدند و بیشتر متعرض شدند. در برخی از دولت‌های این چند دهه، بودند کسانی که عقیده‌شان این بود باید در یک مسواردی به طرف مقابل، به جبهه مقابل امتیاز بدیم و یک مقدار عقب‌نشینی کنیم. در یکی از این دولت‌ها، همان کشورهایی که ما در مقابل آنها عقب‌نشینی کرده بودیم، رئیس‌جمهور ما را به دادگاه غیابی کشاندند؛ برای رئیس‌جمهور ایران کیفرخواست در دادگاه صادر کردند. ... اینها به این عقب‌نشینی‌ها راضی نمی‌شوند. آنها می‌خواهند ایران را به دوران قبل از انقلاب برگردانند؛ ایران وابسته، ایران بی‌هویت.»

محمد رضا ملایی پژوهشگر اندیشه سیاسی

در مصلحت‌سنجی‌ها باید حکیمانه، مصلحت جمهوری اسلامی را به‌گونه‌ای شناسایی کرد که عزت آن خدشده‌اند نشود و باعث ذلیل شدن اسلام و مسلمین نشود. رهبر معظم انقلاب این نکته را این‌گونه توضیح می‌دهند: «دولت هم البته آنچه را که لازمه حکمت و اعتد از این ملت است، در این زمینه عمل می‌کند و باید عمل کند. آنچه را که مصلحت ملت است، همراه با عزتی که مناسب این ملت است، باید با توجه و دقت دنبال کند و هیچ‌گونه عجله‌ای به خرج ندهد.»

البته ذلیل شدن، غیر از ضعیف بودن است. ممکن است حکمت اقتضا کند که اکنون با دشمنی که در نهایت باید با آن برخورد کنیم پیمان ببندیم؛ چون اکنون در موقعیتی نیستیم که بتوانیم او را از میان برداریم. اما در همین پیمان هم که ناشی از ضعیف بودن ماست، نباید به‌گونه‌ای عمل شود که اسلام و مسلمین، ذلیل شوند. برای نمونه، می‌توان به «کاپیتولاسیون» اشاره کرد که موجب ذلت ایران و اسلام شد. همچنین می‌توان به همکاری‌های متعدد ایران با آمریکا در اوایل دهه هفتاد در جریان آزاد کردن گروگان‌های آمریکایی در لبنان اشاره کرد که با چراغ سبز آمریکا و وعده‌های درشت آغاز شد و بعد از اینکه دولت وقت ایران، تمام

تبیین

جنگ روایت‌ها و جهاد تبیین- ۱۰۹

مشروعیت مقاومت

امیر قلبی‌زاده

کارشناس سیاسی

سرفصل‌های آن است. طبق دیدگاه مشهور میان فقها که برگرفته از نص قرآن است، «جهاد دفاعی» نه تنها بر مسلمانان تحت هجوم دشمن، بلکه بر همه مسلمانان واجب کفایی است تا از مسلمانانی که در سرزمین‌های اسلامی مورد تجاوز قرار گرفته‌اند، دفاع کنند. یعنی تا مادامی که به مقدار نیاز به دفاع برخاسته‌اند، تکلیف از هیچ‌کس ساقط نیست. در همین زمینه، رهبر معظم انقلاب در پیام اخیرشان تأکید کردند: «بر همه مسلمانان فرض است که با امکانات خود در کنار مردم لبنان و حزب‌الله مسرافراز بایستند و در رویارویی با رژیم غاصب و ظالم و خبیث، آن را یاری کنند.»

البته دفاع ایران از مبارزه مشروع و انسانی مردم مظلوم فلسطین در برابر رژیم صهیونیستی علاوه‌بر مبنای شرعی، از مبانی قانونی مبتنی بر قانون اساسی کشورمان نیز برخوردار است. بند شانزدهم اصل سوم قانون اساسی بیان می‌کند: «تنظیم سیاست خارجی کشور باید براساس معیارهای اسلام، تعهد برادرانه نسبت به همه مسلمانان و حمایت بی‌دریغ از مستضعفان جهان» باشد. همچنین، اصل یکصد و پنجاه و دوم قانون اساسی بر «دفاع از حقوق همه مسلمانان» تأکید می‌کند. اصل یکصد و پنجاه و چهارم نیز تأکید دارد: «جمهوری اسلامی ایران سعادت انسان در کل جامعه بشری را آرمان خود می‌داند و استقلال و آزادی و حکومت حق و عدل را حق همه مردم جهان می‌شناسد.»

رهبر معظم انقلاب اسلامی، در خطبه‌های نماز جمعه تاریخی سیزدهم مهرماه در تهران برگزار شد، درباره مبنای منطقی و قانونی مواجهه محور مقاومت و اجزای آن با رژیم غاصب و تروریست صهیونی بیانات راه‌گشا ارائه کردند که به‌نوعی تعیین سیاست‌های کلان نظام با مرور و تأکیدی بر آنها در این ساحت بود. معظم‌له در فرازی از این بیانات فرمودند: «احکام دفاعی اسلام تکلیف ما را معلوم کرده است؛ هم احکام دفاعی اسلام، هم قانون اساسی خودمان، هم قوانین بین‌المللی؛ همین قوانینی که ما در نگاه‌شدن آن قوانین تأثیری نداشتیم، اما حتی در همان قوانین هم این مطلبی که عرض می‌کنم جزو مسلمات است و آن، این است که هر ملتی حق دارد از خاک خود، از خانه خود، از کشور خود، از منافع خود در مقابل متجاوز دفاع کند؛ معنای این حرف این است که ملت فلسطین حق دارد در مقابل دشمنی که خاک او را تصرف کرده، خانه او را اشغال کرده، مزرعه او را ویران کرده، زندگی او را تباہ کرده بایستد؛ ملت فلسطین حق دارد.»

اسلام احکام مفصلی در بحث جنگ و دفاع دارد و «جهاد دفاعی» به‌منظور دفاع و جلوگیری از تجاوز دشمن به سرزمین‌های مسلمانان به قصد سلطه و سیطره سیاسی یا نظامی یا فرهنگی یا اقتصادی یکی از

نکته گرام

سیداحسان حسینی، خبرنگار اقتصادی:

اوایل خرداد ۱۴۰۳ «اردوغان» مدعی شد روابط تجاری ترکیه با رژیم صهیونیستی را متوقف کرده است. آمارها نشان می‌دهند، حجم مبادلات ترکیه با رژیم صهیونیستی صفر شده؛ اما به‌طور هم‌زمان صادرات ترکیه به فلسطین رشد ۱۰ تا ۱۵ برابری داشته است. بنابراین، به نظر می‌رسد اردوغان با برچسب فلسطین همچنان به رژیم صهیونیستی کمک‌می‌کند.

حمید دهقانی، فعال فضای مجازی: اگر «بایدن» و «هریس»، در هم‌راهی با رژیم اشغالگر قدس، شبیه «ترامپ» عمل کنند، انتخاب‌کننده آمریکایی، اصل را انتخاب خواهد کرد و نه شبیه را...؛ مگر آنکه دموکرات‌ها از این فرصت کسم بهره‌گیری و آتش جنگ را متوقف کنند.

مهدی محمدی، مشاور رئیس مجلس: «صحبت‌های وزیر خارجه آلمان در دفاع صریح از حملات رژیم صهیونیستی به غیرنظامیان، نه تنها یک اعتراف، بلکه یک تغییر پارادایم است. یاد حرف مارشال برمن افتادم که در تجربه مدرنیته نوشته مدرنیته آشغال‌ها را از خیابان‌های کشورهای غربی جمع کرد و در دل آدم‌ها ریخت!»

مهدی کشتدار، فعال رسانه: «شما صدای شهید سلیمانی را می‌شنوید در جایی که می‌گویید: این غلط است که تصور کنیم چون در کشور خودمان مشکل داریم، نباید به فلسطین بپردازیم، توقع از جمهوری اسلامی پرداختن به مسئله فلسطین است، پرداختن به فلسطین دیکته ایدئولوژی ماست.»

داوود منظور، رئیس سابق سازمان برنامه و بودجه کشور: «نوح هراری مؤلف «کتاب انسان خردمند» که یک یهودی متعصب است، می‌گوید: اسرائیل در حال از هم پاشیده شدن است. نتانیاهو و همکارانش عمداً مشغول از هم گسستن مردم اسرائیل هستند. او منفررتین شخصیت در تاریخ اسرائیل است. نتانیاهو آخرین کسی است که می‌تواند اسرائیل را متحد کند.»

احمد نادری، نماینده مجلس: «در طول تاریخ آلمان پس از جنگ جهانی دوم، هیچ‌گاه سیاست خارجی این کشور این‌گونه اسیر تدرروهای نوکر رژیم صهیونیستی نبوده است. خانم «باوریوک» بدون توجه به افکار عمومی کشورش، رسماً آلمان را به مستعمره صهیونیسم تبدیل کرده و بی‌توجه به کشتار زنان و دختران بی‌دفاع غزه، از سیاست خارجی زنانه‌دم می‌زند.»

یابک نگاهداری، فعال رسانه: «سناریوهای ایران ترکیبی و تجدیرآور و بانک اهداف، بسیار هوشمندانه تنظیم شده است؛ دشمن صهیونیستی به شدت نگران آینده نزدیک و کوتاه‌مدت خود باشد.»

سپهر خلجی، فعال رسانه: «ضربه قوی حزب‌الله به «گولانی» در حیفا نشان داد برخلاف تصور رژیم، حزب‌الله معادلات میدانی را به‌گونه‌ای تغییر داده‌که علاوه‌بر معادله ضاحیه- حیفا به معادله جدید هر حمله به مناطق مسکونی حمله به مناطق نظامی این رژیم رسیده است. یقیناً روزهای سخت‌تر اشغالگران در پیش است.»

گروه مجازستان

صبح صادق

از سال گذشته و هم‌زمان با عملیات «طوفان‌الاقصى» در سرزمین‌های اشغالی گروه‌های هکری، همچون «حفظله» بارها به زیرساخت‌های سایبری رژیم صهیونی حمله کرده و اطلاعات آنها را در اختیار گرفته‌اند.

از ابتدای عملیات طوفان‌الاقصى، یکی از ابعاد جنگ در منطقه حملات سایبری علیه زیرساخت‌های طرفین درگیری بوده و رژیم صهیونی در این یک سال، با وجود آنکه تلاش بسیاری برای آسیب زدن به توان رزمی حماس در غزه کرده و به تازگی نیز کوشیده است تا با لبنان وارد معرکه درگیری شود، همچنان از حملات سایبری ضربه می‌خورد.

هفتم اکتبر امسال و در سالروز عملیات طوفان‌الاقصى، شاهد چندین عملیات سایبری ازسوی محور مقاومت بودیم که یکی از مهم‌ترین آنها هک شدن وبگاه کنست (پارلمان رژیم صهیونی) از سوی گروهی موسوم به «انتقام موعود» بود. همچنین گروه هکری «حفظله» Handala چند روز پیش از سالگرد طوفان‌الاقصى در وبگاه خود اعلام کرد، دو آرشيو محافظت شده با رمز عبور حاوی بیش از ۶۰ هزار رایانامه محرمانه متعلق به «گابریل گابی اشکنازی» وزیر سابق امور خارجه رژیم صهیونی و رئیس سابق ستاد کل ارتش این رژیم را دارد. این گروه در پیامی نوشت: «این داده‌ها تنها بخش کوچکی از دریاچه اطلاعات ما درباره گابی اشکنازی است. آیا مقامات ووزارتخانه‌های فعلی رژیم جعلی صهیونیستی درامان هستند؟ هرگز! از سایه خود بترسید.»

جنگی خاموش در جریان است

رژیم صهیونی با در اختیار داشتن واحد ۸۲۰۰ تلاش گسترده‌ای را برای عملیات سایبری و روانی علیه محور مقاومت به کار برده است. واحد ۸۲۰۰ یک سازمان مخفی اطلاعاتی در سرزمین‌های اشغالی است که مسئولیت هک سیستم‌ها، شنود الکترونیک، رمزگشایی کدها و کدگذاری دیجیتال را به‌عهده دارد و زیرمجموعه آلمان (معاونت اطلاعات ارتش صهیونی) به‌شمار می‌آید. افزون بر فعالیت‌های زیرساختی و سخت‌افزاری، در بعد عملیات روانی نیز اعضای این واحد در پوشش کاربران شبکه‌های اجتماعی به شایعه‌پراکنی، ترور شخصیتی رهبران مستقل جهان، ایجاد درگیری‌های مذهبی و سیاسی ... مشغول هستند. با وجود توانایی رژیم صهیونی در مقابله سایبری با دشمنانش، اما طرف مقابل نیز از

جنگ نامرئی!

گنبد آهنین سایبری، رژیم صهیونی را نجات می‌دهد؟

آچارنوت» این حمله را بخشی از پاسخ احتمالی ایران به شهادت نیروهای ایرانی در حمله تروریستی به ساختمان سفارت در دمشق برشمرده بود.

مکمل وعده صادق ۲

همچنین گروه هکری حفظله همزمان با عملیات «وعده صادق ۲»، اعلام کرد به سامانه راداری رژیم صهیونی حمله کرده است. این گروه سامانه‌های راداری رژیم صهیونیستی را نقض و پس از نفوذ به سامانه‌ها، صدها هزار پیامک تهدیدآمیز برای ساکنان سرزمین‌های اشغالی ارسال کرده است. در این پیام هشدار داده شده بود: «شما فقط چند ساعت فرصت دارید تا سیستم‌های خود را تعمیر کنید.» «سردار جباری» مشاور فرمانده کل سپاه پس از عملیات موشکی وعده صادق ۲ که روز دهم مهرماه در پاسخ به ترور «شهید آیت‌الله سیدحسن نصرالله»، «سردار شهید نیلوفروشان» و «شهید اسماعیل هنیه» صورت گرفت، گفت: «۹۰ درصد موشک‌ها به اهداف تعیین شده برخورد کرد، البته قبل از آن حملات سایبری داشتیم که موجب اصابت موشک‌ها به طور دقیق به اهداف شد.»

اقدامات سایبری محور مقاومت موجب شده است تا برخی مقامات رژیم در ماه‌های گذشته از ایجاد یک «گنبد آهنین سایبری» سخن بگویند. «آویرام اتربا»

گزارش

کودک‌تان واکسینه شده است؟

گروه مجازستان

صبح صادق

محققان دانشگاه «کالیفرنیا» طی یک پژوهش علمی، روشی مؤثر برای محافظت کودکان در برابر اطلاعات نادرست در فضای مجازی پیشنهادکرده‌اند.

پژوهش‌های جدید نشان می‌دهد، قرار دادن کودکان در معرض اطلاعات نادرست به‌صورت محدود در فضای مجازی، می‌تواند توانایی‌های شک‌گرایی و حقیقت‌سنجی آنها را بهبودبخشد. کودکان با مواجهه با ادعاهای نادرست محدود و کنترل‌شده، مهارت‌های تفکر انتقادی ضروری برای گشت و گذار در دنیای دیجیتال را پیدا می‌کنند. در یک مطالعه، کودکانی که در معرض

اطلاعات غیر قابل اعتماد قرار گرفتند، در مقایسه با کودکانی که در محیط‌های دقیق‌تر بودند، مهارت حقیقت‌سنجی بیشتری پیدا کرده‌اند.

پژوهشگران استدلال می‌کنند تجهیز کودکان به مهارت‌های سواد رسانه، مؤثرتر از محافظت آنها در برابر تمام اطلاعات نادرست است. با این رویکرد، کودکان ممکن است یاد بگیرند که محتوای دیجیتال را به شکل انتقادی ارزیابی کنند و زمینه را برای تعاملات برخط ایمن‌تر و هوشمندانه‌تر فراهم کنند. آموزش به جوانان برای زیر سؤال بردن اطلاعات و تأیید حقایق می‌تواند کلید گشت و گذار در وب مدرن باشد.

«ایوان اورتیسسیو» دانشجوی دکترا در گروه روانشناسی دانشگاه «برکلی» می‌گوید: «انجام این کار در شرایط محدود و با نظارت و آموزش

دقیق می‌تواند به کودکان کمک کند تا ابزارهایی را که برای تشخیص حقیقت از خیال در فضای مجازی نیاز دارند، به دست آورند.»

اورتیسسیو استدلال می‌کند که با توجه به شک‌گرایی طبیعی کودکان و مواجهه زودهنگام آنها با اطلاعات نادرست بی‌حد و مرز اینترنت، ضروری است بزرگسالان مهارت‌های عملی حقیقت‌سنجی را به آنها آموزش دهند. او می‌گوید به جای تلاش برای پاکسازی کامل محیط اینترنت کودکان، بزرگسالان باید بر تجهیز آنها با ابزارهایی برای ارزیابی انتقادی اطلاعاتی که با آن روبرو می‌شوند، تمرکز کنند. اورتیسسیو می‌گوید: «ما باید به کودکان تجربه استفاده از این مهارت‌های تفکر انتقادی را در بستر برخط بدھیم تا آنها را برای آینده‌شان آماده

رئیس بخش همکاری‌های بین‌المللی در مدیریت ملی سایبری رژیم صهیونی هم گفت: «این یک جنگ خاموش است، جنگی که قابل مشاهده نیست.» وی اعلام کرد، این رژیم از زمان حمله هفتم اکتبر با افزایش قابل توجهی از حملات سایبری از سوی ایران و متحدانش روبه‌رو شده است. به گفته وی، ایران و متحدانش سعی دارند هر چیزی را که می‌توانند هک کنند. آویرام اتربا مدعی شده است، از زمان آغاز جنگ حدود ۸۰۰ حمله مهم خنثی شده که از جمله اهداف این حملات سازمان‌های دولتی، ارتش و زیرساخت‌های غیرنظامی بوده‌اند.

مسئله ایجاد گنبد آهنین سایبری سال ۲۰۲۲ نیز در میان مقامات رژیم صهیونی مطرح شده بود. رسانه‌های صهیونی دسامبر آن سال گزارش دادند که تل‌آویو، امارات، بحرین و مراکش نشست‌هایی را برای بحث درباره ایجاد یک پلتفرم مشترک برای دفاع سایبری «در برابر افزایش تهدیدات هکرهای ایرانی» برگزار کردند. «چاک فرلیچ» پژوهشگر مؤسسه مطالعات امنیت ملی وابسته به دانشگاه تل‌آویو، در مصاحبه‌ای می‌گوید: «دشمن اصلی اسرائیل در جنگ‌های آنلاین یعنی ایران، «دشمنی چشمگیر» است.» او حملات ایران را با هدف خرابکاری و نابودی زیرساخت‌ها و همچنین جمع‌آوری داده‌های اطلاعاتی و انتشار اطلاعات غلط برای اهداف تبلیغاتی دانست. وی ایران را «یکی از فعال‌ترین کشورها در فضای سایبری» برشمرد و گفت: «اسرائیلی‌ها با وجود قدرت در این زمینه، بارها مغلوب ایران شده‌اند.»

اما شاید شدیدترین ضربه در روزهای گذشته مربوط به عملیات «یگان سایبری رضوان» حزب‌الله باشد که موفق به هک وزارت امنیت ملی رژیم صهیونی و تمام ۱۱ سازمان زیر مجموعه آن، از جمله پلیس، اداره سلاح و مهمات، سازمان زندان‌ها، آتش‌نشانی و... شدند و اطلاعات تمام شهرک‌نشینان دارای سلاح را به دست آورده و برخی از آنها را منتشر کردند. وزارت امنیت ملی هماهنگ‌کننده نهادهای امنیتی است و اکنون اطلاعات مأموران نهادهای اطلاعاتی رژیم اشغالگر در اختیار نیروهای نظامی حزب‌الله قرار گرفته است.

عملیات طوفان‌الاقصى و جدال سایبری بین رژیم صهیونی و محور مقاومت، اهمیت جنگ در زمین نامرئی را بیش از گذشته به رخ کشید؛ جنگی که اگر در روی زمین به پایان برسد، بعید است که در فضای سایبر پایان بپذیرد و دو طرف به افزایش توان دفاعی و همچنین تهاجمی خود در این عرصه ادامه خواهند داد.

خبر خوب

مصرف هوشمند!

هوش مصنوعی برای کاهش مصرف برق

ناآزایی برق در کشور، با توجه به میزان بالای مصرف به ویژه در فصل گرما، اهمیت بسیار صرفه‌جویی و کاهش مصرف برق را نشان می‌دهد. فناوران ایرانی برای مدیریت مصرف برق محصولی تولید کرده‌اند که با رصد هوشمند مصرف، الگوی بهینه‌رابه کاربران ارائه می‌دهد. این دستگاه با بهره‌گیری از هوش مصنوعی تولید

شده است. با داخلی‌سازی دانش فنی تولید این دستگاه، ایران دومین تولیدکننده این محصول در جهان به‌شمار می‌آید. در دنیا تنها یک نمونه از این محصول در کشور آمریکا وجود دارد و نمونه داخلی با قیمت یک‌دهم پایین‌تر از مشابه خارجی ارائه می‌شود.

پژواک

تهدید میلیاردی!

کاربران جی‌میل در خطر هک

هکرها حمله به کاربران جی‌میل را با استفاده از تماس‌ها و پیام‌های فریبنده مبتنی بر هوش مصنوعی که کاملاً واقعی به نظر می‌رسند، در دستور کار قرار داده‌اند. کارشناسان امنیت سایبری هشدار می‌دهند این حملات چنان دقیق و فریبنده هستند که حتی باتجربه‌ترین کاربران هم ممکن است فریب بخورند و طعمه حملات قرار

بگیرند. با توجه به اینکه جی‌میل در سراسر جهان بیش از ۲/۵ میلیارد نفر کاربر دارد، سرقت اطلاعات کاربران جی‌میل می‌تواند فاجعه خلق کند. کلاهبرداری‌های اینترنتی به‌طور فزاینده‌ای پیچیده‌تر و قانع‌کننده‌تر شده و در ابعاد وسیع‌تری به کار گرفته می‌شوند.

آیا می‌خواهید هزینه‌های زندگی خود را مدیریت کنید؟ آیا شده یادتان برود پول‌تان را خرج چه چیزی کرده‌اید؟ آیا می‌خواهید بدانید خرج شما در مقایسه با گذشته، چه میزان کمتر یا بیشتر شده است؟ اگر جواب شما به سؤال‌های بالا «بله» بود، ما برنامه‌ای را به‌شما معرفی می‌کنیم که به کارتان می‌آید. مخارج روزانه خود را به راحتی در «خرچ‌نویس» ثبت کنید تا بتوانید به آسانی جیب خود را مدیریت کنید و از عملکرد روزهای گذشته خود باخبر شوید. همچنین این برنامه محیطی برای شما در نظر گرفته است که بتوانید یادداشت‌های ضروری خود را بنویسید.

لشکرکشی چماقداران

در شبکه نمایش خانگی چه خبر است؟

گروه فرهنگ

صبح صادق

حدود یک دهه است که شبکه نمایش خانگی به یک میدان پر دامنه و دارای مخاطب جدی در نظام فرهنگی کشورمان تبدیل شده است. محصولات این عرصه ابتدا به صورت محدود و در قالب سی دی یا دی وی دی در فروشگاه‌ها منتشر می‌شدند؛ اما از میانه‌های دهه ۹۰ با گسترش فضای مجازی و فعالیت سکوها صوت و تصویر، این شبکه نیز وسعت پیدا کرد و افزون بر سریال، قالب‌های دیگری نیز فرصت خودنمایی در آن را یافتند؛ به گونه‌ای که امروز می‌توان گفت برخی از سکوها، به یک شبکه تلویزیونی تبدیل شده‌اند که به جز اخبار، انواع دیگر برنامه‌های تلویزیونی را به مخاطبان‌شان عرضه می‌کنند؛ از سریال گرفته تا مسابقه و برنامه‌های گفت‌وگو محور و مستند و رئالیتی شو و حتی برنامه کودک!

به این ترتیب، اگرچه تلویزیون خصوصی با موانع و محدودیت‌هایی در قانون مواجه بود، اما با فعالیت پلتفرم‌ها به واقع عملیاتی شد، البته طبق مصوبه شورای عالی انقلاب فرهنگی در خرداد سال ۱۴۰۲ به ریاست رئیس جمهور، «شهید سید ابراهیم رئیسی» مسئولیت نظارت و مدیریت این عرصه به

عهده صداوسیماست و ساترا به منزله یکی از مراکز زیرمجموعه رسانه ملی، کار نظارت و مدیریت شبکه نمایش خانگی را عهده‌دار است. چنانکه در همه کشورهای صاحب صنعت نمایش خانگی، دولت‌ها یا نهادهای حاکمیتی، موظف به کنترل همه پلتفرم‌ها و اعمال قانون بر آنها هستند. با این حال، به دلیل برخی خلأهای قانونی و زیرساختی، در ایران هنوز مدیریت و نظارت بر فعالیت پلتفرم‌های نمایش خانگی، ناقص است. به شکلی که بارها شاهد نمایش برنامه‌ها یا سریال‌هایی بدون مجوز قانونی بوده‌ایم و به دلیل نقص ساختاری در مدیریت شبکه نمایش خانگی، امکان برخورد قانونی با رفتارهای غیرقانونی وجود ندارد برای نمونه، برنامه «جوکر» بدون دریافت مجوز در سکوی «فیلمو» به نمایش درآمد و بخش‌هایی از آن دور از شأن فرهنگ و خانواده‌های ایرانی بود یا سریال ضدایرانی «حشاشین» محصول کشور مصر باز در همین سکو بدون دریافت مجوز قانونی به اکران رسید. به تازگی نیز سریال «غربت» در حالی از سکوی «نماوا» عرضه شد که اشکالات محتوایی فاحش، از جمله توهین قومیتی یا نمایش صحنه‌هایی خلاف قوانین داشت. این در حالی است که اگر قانون صریحی مبنی بر نظارت در حین تولید و نمایش - مانند آنچه در سینما و صداوسیما جریان دارد - وجود داشت،

این سریال هم دچار چنین مشکلی نمی‌شد. اما اتفاقی که نمی‌توان به سادگی از کنار آن گذشت، ورود پی‌درپی برنامه‌سازان و هنرمندانی با سوابق اجتماعی و سیاسی منفی و مخرب به شبکه نمایش خانگی است! برای نمونه، در سکوی فیلمو، برنامه‌ای با نام «گل یا پوچ» در حال پخش است که کارگردان این برنامه، از فعالان بلوای پاییز ۱۴۰۱ بود. آن‌گونه که تصاویر مطالب این برنامه‌ساز نشان می‌دهد، او در شبکه‌های اجتماعی به تهنیت و تشویق آشوبگرها برای تخریب و تضعیف امنیت ملی دست می‌زد. این فرد با این سابقه و بدون هیچ نشانه‌ای از پشیمانی یا عذرخواهی، حالا در یک محیط رسانه‌ای رسمی، در حال تولید فرهنگی برای خانواده‌های ایرانی است!

افزون بر این، یک کارگردان درجه سه هم که از همان نخستین روزهای شروع ناآرامی‌ها در شهرپور ۱۴۰۱ به پشتیبانی و حمایت از فتنه‌گری مشغول بود و هیچ‌گاه نه پستی در جهت اتحاد و آرامش منتشر کرد و نه از مواضع قبلی خودش عقب نشست، نامش به عنوان کارگردان یک سریال در سکوی «فیلمنت» رونمایی شد! سریال «گردن‌زنی» که هیچ رد و نشانی از یک برنامه تلویزیونی استاندارد ندارد و جز ابتلا به ضعف مفرط ساختاری، مملو از صحنه‌های خشونت‌آمیز و خون‌خواری است!

برداشت

قاب پر حفره و بی‌هویت از خانواده ایرانی!

نگاهی به فیلم یادگار جنوب

شروع آن، به شدت کسل‌کننده و بلریم می‌شود؛ به گونه‌ای که مخاطب دچار این شبهه می‌شود که کارگردان یک مشت راش اضافه داشته و حیفش آمده دور بریزد و در آخر فیلم، جاسازی کرده است!

در مجموع، ویرترین متنوع فیلم از بازیگران و داستان مخاطب‌پسند «یادگار جنوب» کمکی به قصه پر حفره آن و محتوای خنثی آن نمی‌کند. حتی رفتن فیلم به جنوب و سواحل خلیج فارس نیز کمکی به هویت‌بخشی آن نمی‌کند! بله، بزرگ‌ترین معضل خیلی از فیلم‌سازان جدیدالورود به عرصه حرفه‌ای ناتوانی در ترسیم شاخص‌های آرمانی و متعالی از خانواده و جوان ایرانی است.

از این نظر، «یادگار جنوب» قابل بررسی است. فیلمی با موضوع و فضای متفاوت که بخش‌هایی از آن در مناطق بومی جنوب کشورمان می‌گذرد. یادگار جنوب، فیلم‌نامه‌ای غیرخطی دارد که بارها مخاطب را غافلگیر می‌کند. هر چند شروع کند و آرام فیلم، این تلقی را ایجاد می‌کند که داستان، تخیلی و فانتزیک است و ماجرای مرد عاشقی را می‌بینیم که عشقش را از دست داده و حالا با خیال معشوق زندگی می‌کند؛ اما وقتی فیلم به میانه می‌رسد، مخاطب در می‌یابد که همه چیز واقعیت دارد و ماجرا موجب شگفتی او می‌شود.

«یادگار جنوب» فیلمی پر تعلیق و با کشش دراماتیک بالاست؛ اما از دو ناحیه لطمه دیده است؛ اول، ریتم بسیار کند و کشدار فیلم که

آرش فهیم
دبیر گروه فرهنگ

«یادگار جنوب» تازه‌ترین محصول نسل جدید کارگردان‌های سینمای ایران است. سال‌های اخیر، تعداد قابل توجهی از فیلم‌سازان به عرصه تولید فیلم سینمایی پا گذاشته‌اند؛ از جمله «پدرام پورامیری» و «حسین دوماری». دو فیلم‌ساز که آثارشان را با مشارکت و همکاری یکدیگر کارگردانی می‌کنند. دومین فیلم این زوج فیلم‌سازی پس از «جان‌دار» نیز اتفاقاً به زندگی جوانان در جامعه امروز اختصاص دارد و داستانی خاص و متفاوت را از یک زوج به تصویر می‌کشد.

کتاب

عایده

خاطرات مادر شهید علی اسماعیل

کتاب «عایده» خاطرات مادر شهید علی اسماعیل از شهدای حزب‌الله لبنان به روایت قلم «محبوب‌سادات رضوی‌نیا» در انتشارات سوره‌مهر به چاپ رسید. این کتاب زندگی «عایده سرور» مادر این عضو حزب‌الله لبنان را از کودکی تا شهادت فرزند هفده ساله‌اش برای مخاطب روایت می‌کند. این کتاب حوزه مقاومت در ۱۴ فصل

و به همت دفتر هنر و ادبیات بیداری حوزه هنری انقلاب اسلامی و با همکاری مؤسسه رسالات لبنان به ثمر رسیده و راهی بازار نشر شده است. در پایان این کتاب، وصیت‌نامه شهید اسماعیل و عکس‌هایی از او و خانواده‌اش در اختیار مخاطبان قرار گرفته است.

سینما

موسی (ع)

جدیدترین پروژه ابراهیم حاتمی‌کیا

«ابراهیم حاتمی‌کیا» کارگردان مطرح سینمای ایران که چند سال گذشته در حال بازنویسی فیلمنامه «موسی (ع)» بوده است، پس از بازنویسی‌های متعدد تولید این مجموعه را آغاز کرد. با این حال، او قرار است ابتدا نسخه‌های سینمایی از چند مقطع زندگی حضرت موسی (ع) را به تولید برساند. بر اساس آخرین خبرها، نسخه سینمایی بخش کودکی حضرت موسی (ع) این روزها در حال آماده‌سازی برای حضور در جشنواره فیلم فجر است. در این قسمت، «علیرضا کمالی» و «مریلا زارعی» نقش ایفا می‌کنند که علیرضا کمالی نقش عمران، پدر حضرت موسی (ع) و مریلا زارعی نقش مادر ایشان را بر عهده دارند.

نمایش خانگی

سکوی مقاومت

فراخوان برای آثار ضدصهیونی

جمعی از مسئولان نهادهای مرتبط با مقاومت اسلامی از ساترا بازدید و بر ضرورت هم‌افزایی سکوها صوت و تصویر فراگیر و شبکه نمایش خانگی در موضوع مقاومت اسلامی تأکید کردند. «سعید مقیسه» رئیس ساترا در این جلسه گفت: «معرفی فیلم‌ها و برنامه‌های خارجی ضد صهیونی، دویله و پخش برنامه‌های ضد صهیونی، قلدردانی از برگزیدگان پویش «غزه مظلوم ۲» و «آغاز نصر الله»، حمایت از ایجاد سکوی تخصصی مقاومت اسلامی، خرید محتوای مرتبط با مقاومت اسلامی از سکوها و اعطای آن به سایر سکوها و... جزء اقدامات ساترا برای حمایت رسانه‌ای از فعالیت‌های چیهه مقاومت است.»

فرهنگ

شماره ۱۱۶۱ | دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳

یادداشت

ریشه‌های سینما

مهدی امیدی

خبرنگار

«چهل و یکمین دوره جشنواره فیلم کوتاه تهران» در زمان تغییر دولت و شروع کار رئیس جدید سازمان سینمایی در حال برگزاری است؛ رویدادهایی که در این وضعیت برگزار می‌شوند، به شکل معمول قوت و قدرت ندارند؛ اما جشنواره فیلم کوتاه تهران امسال، این گونه نبوده و در قامت یک رویداد سینمایی ممتاز جلوه یافته است.

این جشنواره که نظم و اعتبار و حرفه‌ای بودن در آن حرف اول را می‌زند، امسال نیز برای علاقه‌مندان به فیلم کوتاه، یک تحفه با ارزش به شمار می‌آید، به ویژه آنکه امسال متأثر از حوادث خون‌بار و آتشین در غزه و لبنان، بهترین فیلم‌های کوتاه با موضوع حوادث منطقه از سراسر جهان در بخش ویژه «شاخه زیتون» این محفل سینمایی به نمایش درآمده است.

شعار جشنواره چهل و یکم با توجه به ضعف عمده سینمای ما در عنصر مهم «درام در سینما»، یعنی روایت‌پردازی «پذیرای جهان خیال‌انگیز تو» انتخاب شده است. نکته مهم این است که فیلم کوتاه و جشنواره‌ای که برای آن برگزار می‌شود، در واقع عرصه و محل پرورش و آماده‌سازی نسل آینده سینمای کشور است. چنانکه خیلی از کارگردان‌های مطرح امروز سینمای ما در دهه‌های قبل، در همین جشنواره ذوق‌آزمایی کرده و زمینه فکر، سلیقه و جهت‌محتوایی فیلم‌های آنها از همان زمان و در همین جشنواره شکل گرفته بود؛ به همین دلیل هم جشنواره فیلم کوتاه تهران را باید جشنواره‌ای پایه‌ای قلمداد کرد که سازنده ریشه‌های درخت سینمای بدنه کشور است.

هر آنچه امروز برای سازندگان فیلم‌ها و آثار حاضر در جشنواره فیلم کوتاه تهران پیش بیاید، در واقع پیش‌زمینه‌ای برای فیلم‌های بلند سینمایی در دهه آینده خواهد بود. اگر قرار است درخت سینمای ایران تاور، پر شاخ و برگ و مملو از ثمرات مفید و شکیل باشد، باید از هم اکنون ریشه‌های آن در انجمن سینمای جوان و جشنواره فیلم کوتاه تهران ساخته شود.

از دیگر اتفاقات مثبت این دوره از جشنواره فیلم کوتاه تهران که یک حرکت اصلاحی در مقایسه با ادوار گذشته به شمار می‌آید، گریز از ژانرها و موضوعات خاص و محدود است. کسانی که دوره‌های قبلی جشنواره فیلم کوتاه را تجربه کردند، به یاد دارند که اغلب فیلم‌ها، در ژانر درام اجتماعی، آن هم از نوع تلخ و سیاه بودند و وجه غالب آثار شرکت‌کننده، فیلم‌هایی بودند که ناامیدی و پوچی را القا می‌کردند.

اما مشکل عمده اغلب فیلم‌های حاضر در این جشنواره، خنثی‌زدگی است. جز تعداد انگشت‌شمار فیلم، توجه به مسائل راهبردی و ملی و دغدغه‌های اجتماعی و سیاسی و مضامین دینی و اعتقادی در آثار، بسیار کم‌رنگ است!

با این حال، ژانرگرایی و تنوع بخشیدن به موضوعات و مضامین آثار، تنها یک وسیله برای رسیدن به هدفی والا و بلند است. جشنواره فیلم کوتاه زمانی به موفقیت خواهد رسید که از مسیر تنوع و جذابیت بتواند زمینه‌ساز بازتولید سینمای ملی و انقلابی و مردمی در ایران باشد.

جهاد زرین

گزارشی از اهدای جواهرات زنان ایرانی به خط مقدم مقاومت

قبیله عشق

پیشتان و پیشرو

شهیدی که رهبر معظم انقلاب

در سفر خود به کرمانشاه وی را

شهید «پیشتان و پیشرو» خطاب

کردند، ۱۲ بهمن ماه سال ۱۳۳۱ در

قصر شیرین به دنیا آمد. خانواده

«سیدمحمد سعید جعفری» از سادات

قدیمی کرمانشاه بودند و با چهل واسطه

به امام حسن (ع) می‌رسیدند. هوشمندی

او در ایام کودکی سبب شد تا همزمان با

تحصیل، مسائل دینی و مذهبی را

آموزش ببیند و از ۱۶ سالگی رسماً در

مساجد و جلسات مذهبی سخنرانی

کرد.

وی در همه سخنرانی‌های خود از مبارزه

و قیام سخن می‌گفت، به همین دلیل از

سال ۱۳۵۲، نام او در گزارش‌های

هفتگی ساواک ثبت شد. ارتباط گسترده

سعید با روحانیت و نقش محوری او به

منزله حلقه رابط میان علمای منطقه، به

تشکیل جامعه روحانیت مبارز کرمانشاه

در سال ۱۳۵۶ و جامعه روحانیت غرب

کشور و نیز مجمع روحانیون تبعیدی در

سال ۱۳۵۷ منجر شد.

چند ماه پیش از پیروزی انقلاب

اسلامی در پی آزادی زندانیان سیاسی،

سعید نیز آزاد شد و با سازماندهی مجدد

نیروها، کمیته حفاظت شهری کرمانشاه

را در اول آذرماه سال ۱۳۵۷ راهاندازی

کرد.

با تشدید درگیری‌ها در کردستان و

سقوط منطقه شهری سنندج و محاصره

پادگان لشکر ۲۸ ارتش به دست

گروهک‌ها، «شهید سپهبد قرنی» با

تفویض اختیار تام به سعید در مورد

فرماندهی نیروهای نظامی منطقه غرب،

مداخله او و نیروهایش را به عرصه دفاع

طلب کرد.

در اوایل مردادماه سال ۱۳۵۸ نیز،

با سقوط پایگاه سپاه میروان به دست

گروهک‌ها و قتل عام خانواده پاسداران

منطقه، سعید با تسلیح بزرگان محلی

مدافع انقلاب و تقویت آنها در پی حل

مشکل برآمد. مدتی بعد حضور این

گروهک‌ها در پاوه، مشکلاتی را پدید

آورد.

او در راستای فعالیت‌های خود برای

سازماندهی جوانان انقلابی و پیگیری

اهداف فرهنگی و تبلیغاتی، در پاییز سال

۱۳۵۸ «نهضت اسلامی دانشجویان

غرب کشور» را تأسیس کرد و مسئولیت

آن را به «پهروز همتی»، یکی از

همرزمان خود که از دانشجویان دانشگاه

رازی کرمانشاه است، سپرد.

سرانجام سعید در چهارم آبان ماه سال

۱۳۵۹، در شب خجسته عید ولایت

مرتضوی، در خط مقدم جبهه جنگ

حق علیه باطل، در «ارتفاعات قراویز» به

اجداد پاک و شهیدش تاسی کرده و پس

از عمر کوتاه اما بسیار پربرکتش، در حال

سجده به شهادت رسید.

فاطمه ساداتی

پژوهشگر

بارها از «سردار بهمن کارگر» رئیس بنیاد حفظ

آثار و نشر ارزش‌های دفاع مقدس در برنامه‌های

گوناگون جمله‌ای شنیدم که به نظر می‌رسید دریافت

اواز سال‌ها مدیریت بر نهادهای بود که دایه‌دار فرهنگ

جبهه و مقاومت است. او که خود نیز در دفاع مقدس

حضور داشته است، به خوبی می‌داند رزمنده‌هایی

که در خط مقدم جبهه از همه جان و مال خود

برای ادای وظیفه دینی و سریلندی کشور گذشتند،

نمونه‌های منحصر به فردی از انسان‌های وارسته

و متعالی بودند، اما حضور این بچه‌ها در جبهه و

آنچه در تصاویر و روایت‌ها مشاهده می‌شود، همه

ماجرای جنگ نبوده و نیست. حرف سردار کارگر

ایس بود که نباید جنگ را مردانه ببینیم. این یعنی

زنها هم به اندازه مردها در جبهه نقش ایفا کردند

و نگاه مردانه به دفاع مقدس سبب می‌شود از قدرت

نرم انقلاب اسلامی در مقابله با دشمن غافل شویم.

این مقدمه، دلیل نگارش گزارشی است که در

ادامه آن را در صفحه جبهه خواهید خواند؛ گزارشی

که در نگاه اول ارتباطی با جبهه و دفاع مقدس ندارد،

اما ریشه‌هایش به همان دوران بازمی‌گردد. گزارشی

که نه به میدان دفاع مقدس اشاره دارد و نه از حضور

مردان در جبهه مقاومت می‌گوید، نه قرار است

خطرات مردانه را روایت کند و نه قرار است روایتگر

شهیدی باشد. حرف درباره یک جبهه است، جبهه

فی سبیل‌اللهی که مردها در آن نقشی ندارند. در این

جبهه خبری از تانک و تفنگ و موشک نیست؛ اما تا

دل‌تان بخواهد پول و جواهرات و طلا ریخته است.

این جبهه، میدان جهاد زن‌هاست، آن‌ها هم با اهدای

عزیزترین دارایی‌ها و حتی یادگاری‌های‌شان.

همدلی طلایی

می‌رسند جلوی در «فاطمه تهران»، جایی در

خیابان فاطمی که محل برگزاری مراسم‌های مذهبی

است. زن دست‌های کوچک دخترش را می‌گیرد و

کمک می‌کند تا آهسته از پله‌ها بالا بیاید، همزمان

کودک خردسالی را که در بغل دارد، از این دست

به آن دست می‌دهد و هر سه وارد سالن می‌شوند.

دخترک تا فضای بزرگ سالن و بچه‌های هم سن

و سالش را می‌بیند، به سمت بچه‌ها می‌دود و مادر

نیز خودش را به سمت دیگر سالن می‌رساند که

جمعیتی از زنها دور چند میز تجمع کرده‌اند.

دور تا دور میز به پاس حضور جهادگرانه زن‌های

ایرانی با گل‌های سفید تزئین شده است، پشت دوتا

میز، چند خانم مشغول نوشتن برگه‌هایی هستند و

خانم کنار آنها مسئول قفسه‌ای شیشه‌ای است که در

آن پر از انواع طلا و زیورات است.

خانم‌ها به صف می‌شوند و هر کس نام و نشان

هدیه‌ای را که در دست دارد، به کمک خانم‌های

متصدی روی برگه می‌نویسد و در بخش آخر،

انگشت و گردنبند و گوشواره‌های طلایی است که در

قفسه شیشه‌ای جای می‌گیرد.

همه این طلاهای هدیه شده بخش کوچکی

از پویش به راه افتاده این روزهای زنان ایرانی در

حمایت از مردم فلسطین و لبنان است. پویشی که

چندی قبل در شهرهای کشور به راه افتاد و به دنبالش

خانم‌ها در نقاط گوناگون کشور در لبیک به فرمان

امام خامنه‌ای (مدظله‌العالی) برای کمک به لبنان

جهاد مالی را با هدیه کردن طلاها و زیورات خود

آغاز کردند.

هدیه کوچک برابر جهاد بزرگ

«حرف از جهاد که می‌شود همه ذهن‌شان به حضور

فیزیکی در جبهه‌ها می‌رود، اقدامی که این روزها

برای ما امکان‌پذیر نیست که اگر بود، بی‌درنگ در

جبهه‌ها حضور پیدا می‌کردیم، اما مقدم‌تر از جهاد

در میدان جنگ، جهاد با نفس و جهاد با مال است،

خدا بهتر از ما می‌داند برای برخی گذشتن از مال

سخت‌تر از گذشتن از جان است، برای همین در آیه

قرآن در اشاره به جهاد، عبارت «جاهدا به اموالهم

و انفسهم» را ذکر می‌کند و در ابتدا از جهاد مال

سخن می‌گوید. «اینها را زینب سادات ۲۷ ساله،

مادر دو دختری می‌گوید که در ابتدای این نوشتار

از حضورشان در گردهمایی همدلی طلایی گفتیم.

«ما زمانی می‌توانیم بگوییم آماده نبرد هستیم، که

از نظر فکری و جسمی و ایمانی خود را برای مبارزه

علیه صهیونیسم جهانی آماده کرده باشیم.» این را

می‌گوید و طلایی توی دستش را نشان می‌دهد، یک

گردنبند و یک جفت گوشواره است. می‌پرسم دل

کنندن از اینها سخت نیست؟

می‌گوید «در مقابل چه چیزی؟ ما در این یک

سال دل‌کنندن مادران اهل غزه از کودکان‌شان را

دیده‌ایم، ما دل‌کنندن‌های سخت‌تر از این را در

جنگ غزه شاهد بودیم، واقعاً کار ما در برابر جهاد

عظیم مسلمانان فلسطین و لبنان کمترین کار است.»

«چه جماعت خوبی بودند زن‌های نسل قبل

و قبل‌ترش که هر جا میدانی را برای نقش‌آفرینی

در عرصه دین و وطن می‌دیدند خود را به میدان

می‌رسانند!» نکته‌ای که «فاطمه غفار حدادی»

نویسنده کشورمان در جمع زنان این محفل هم به

آن اشاره کرد و از زنان تبریزی سخن گفت که حدود

۱۰۰ سال قبل وقتی شرایط جبهه مشروطه‌خواهان

به تنگ آمد، با بذل طلاها و زیورات خود به این

جبهه کمک کردند و حالا، در سال ۱۴۰۳، در

جبهه‌ای که زنان و کودکان فلسطینی و لبنانی هر

روز خون‌شان برای اسلام و آرمان قدس بر زمین

می‌ریزد، زنان ایرانی مشابه آنچه زنان تبریزی رقم

زدند، به میدان جهادی دیگر آمدند.

دوباره دفاع مقدس

خانم میان‌سالی که با چند تکه طلا توی دستش به

سراغم آمده است، چون فهمیده که برای گرفتن

گزارش آمده‌ام، بی مقدمه می‌رود سراغ ورق‌زدن

تاریخ دیگری از حضور زن‌ها در جبهه مبارزه با

دشمن و برایم تعریف می‌کند: «زمان دفاع مقدس

من دختر جوانی بودم که هر جا برای پشتیبانی از

جبهه کمک می‌خواستند، خودم را می‌رساندم، اگر

قرار بود چیزی ببافند من آنجا بودم، اگر قرار بود

خوراکی و اقلامی بسته‌بندی کنند، باز هم من آنجا

بودم. امروز هم که ولی فقیه امر کردند هر کمکی که

از دست‌مان برمی‌آید برای فلسطین و لبنان انجام

سنگر کتاب

آقاسعید

کتاب «آقاسعید» برگی از زندگی «شهیدسعید جعفری» به

مصاحبه و نگارش «محمد مهدی همتی» و «بهنام باقری» به

چاپ رسیده است. در بخشی از این کتاب می‌خوانیم: «یکی

از هنرهای سعید این بود که می‌رفت و انسان‌های مستعد را

پیدا می‌کرد، ارتباط برقرار می‌کرد و دیگر رهایشان نمی‌کرد.

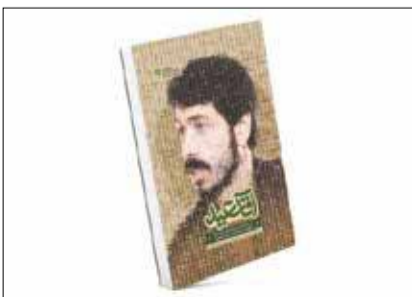
این از خصوصیات بارز آقاسعید بود. بنده با هفت، هشت نفر

دیگر از طلبه‌های جوان کرمانشاه که قبل از پیروزی انقلاب در

تظاهرات حضور داشتند و با انقلاب همراه بودند، جمعی را

تشکیل داده بودیم. این جمع به طور منظم با سعید جلساتی

داشتیم.»

کوله بار

خدا بزرگ‌تر است

«حاج قاسم» در جمع رزمندگان حزب‌الله خاطره‌ای را از

توسل به امامین عسکریین (ع) روایت کرده و گفته است: «در

مقطعی به نقطه ناهمبندی رسیدیم. آمدیم به سامرا به جلسه با

حاج حامد و به زیارت امامین عسکریین رفتیم، در حرم بسته

بود و من پشت در نماز خواندم و شروع به التماس کردم و

گفتم شما هستید وضع ما اینگونه است؟!»

و آنها راه گشودند. عراقی‌ها به ما می‌گفتند بروید از آمریکا

کمک بخواهید، آنها کمک می‌کنند. من به نفس خود رجوع

کردم و گفتم الله، سبحانه و تعالی قدرتش بیشتر است یا

آمریکا؟!»

هویت سپاه معنویت است

حسن نوروزی
دبیر گروه پاسدار

«حجت الاسلام والمسلمین حاجی صادقی» نماینده ولی فقیه در سپاه در جمع کارکنان مرکز اطلاع رسانی و مطالعات سیاسی سپاه با اشاره به اینکه شلیک موشک‌های «عملیات وعده صادق ۲» به دست ما بود، اما هدایت و اصابت آنها به دست خداوند متعال بود، گفت: «الحمد لله امروز در صحنه نبرد پیروزی و روی دشمنان ما سپاه است. آنها می‌خواستند گفتمان حاج قاسم را از منطقه جارو کنند، برای همین می‌خواستند بنابر گفته خودشان دست‌های انقلاب اسلامی حشد الشعبی در عراق، حزب الله در لبنان، حماس در فلسطین و انصار الله در یمن را نابود کنند، بعد سراغ ایران بیایند؛ اما هنوز که هنوز است نتوانسته‌اند از پس نیروهای مقاومت حماس بر بیایند.» وی ادامه داد: «این پیروزی‌ها پیروزی در میدان جهاد اصغر است و ما باید خودمان را در جهاد اکبر هم پیروز کنیم. پس از پیروزی حزب الله لبنان در جنگ سی‌وسه روزه، معاون فرهنگی حزب الله به ایران آمد تا محتوای عقیدتی و فرهنگی از ایران برای نیروهای حزب الله برود؛ زیرا معتقد بود درست است که نیروهای ما در جنگ پیروز شدند؛ ولی این پیروزی در میدان جهاد اصغر نبود و باید برای جهاد اکبر آنها هم کاری کنیم.»

حجت الاسلام حاجی صادقی اذعان داشت: «هویت سپاه موشک نیست؛ بلکه هویت سپاه ماهیت معنوی و دینی اوست. بنابر این باید تضرع، خشوع و دعاها را در برابر خداوند هر روز بیشتر و بیشتر (شود).»

نماینده ولی فقیه در سپاه با توجه به سالروز وفات حضرت معصومه (س) خاطر نشان کرد: «یکی از درس‌هایی که از زندگانی حضرت معصومه (س)

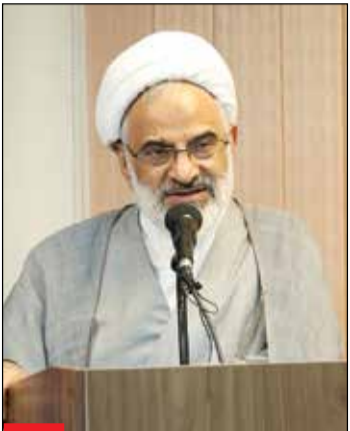

می‌توان گرفت، حرکت جهادی در حمایت و پشتیبانی از ولایت است. همانگونه که حضرت زینب (س) تکمیل‌کننده نهضت کربلا بود، کاروان حضرت معصومه (س) حرکتی بود که منجر به نصرت و دفاع از امام عصر خودش شد.» وی با بیان اینکه پیروزی‌ها را باید از جانب خدادید و بنیاد مغرور شد، درباره اهمیت شکست گفت: «جنگ احد از جمله جنگ‌هایی است که بسیار درس دارد. اگر چه ظاهرش شکست است، اما باطنش لطف و پیروزی است. چنانچه بعدها پیامبر اسلام (ص) گفتند اگر در جنگ احد مرا مخیر می‌کردند، شکست را می‌پذیرفتم. در جنگ احد دو نکته مهم وجود داشت؛ نخست اینکه مراقب ناکامی‌ها و شکست‌ها باشید. دوم اینکه آفت شکست سست شدن است. این دو نکته در مؤمنان وجود ندارد؛ چرا که طوفان حوادث مؤمنان را منقلب نمی‌کند؛ بلکه مؤمنان بر کرده حوادث سوار می‌شوند و از حوادث برای حرکت استفاده می‌کنند.» وی اظهار داشت: «تربیت خداگامی با تشویق گاهی با تنبیه است. بنابر این ما در هر حالتی باید درس بگیریم. در جنگ احد چهار هدف وجود داشت: ۱- امتحان شوند؛ هنوز جنگ تمام نشده

بود که برخی از یاران پیامبر اسلام (ص) به درب خانه ابوسفیان رفتند و از او عذرخواهی کردند؛ ۲- از فرصت پیش آمده درس بگیرند؛ ۳- این شکست‌ها برای پخته و محکم شدن است چون قرار است کارهای بزرگ‌تری را انجام دهید؛ ۴- این شکست‌ها مقدمه مرگ تدریجی کافران و مشرکان است.»

در بخش دیگری از این مراسم «سردار جوانی»، معاون سیاسی سپاه با بیان اینکه یکی از مسائلی که امروز رژیم صهیونیستی با آن دست و پنجه نرم می‌کند، مسئله تهدید موجودیت اوست، اظهار داشت: «تهدید موجودیت رژیم صهیونیستی برای جبهه مقاومت نوید امیدواری است.» وی ادامه داد: «از جمله مهم‌ترین اقدامات رهبر معظم انقلاب در این روزها برپایی نماز جمعه نصر بود. این در حالی بود که رسانه‌های دشمن، کشور را به‌طور مستمر تهدید می‌کردند. این اقدام رهبر معظم انقلاب همه جهانیان را متحیر کرد.»

سردار جوانی اظهار داشت: «شعار رژیم صهیونی این است که اگر نتوانیم می‌میریم. همین موضوع کافی است که متوجه شویم رژیم صهیونیستی با تهدید موجودیتی طرف است.»

عکس‌ها: سید محمد میرزا اجانی

معاون سیاسی سپاه تأکید کرد: «وظیفه ما در این دوران این است که حس و حال دوران جنگ را در مردم زنده کنیم. همان‌گونه که رزمندگان در سال‌های دفاع مقدس توسل و نده‌های‌شان شرایط ناهموار را حل و فصل می‌کرد. این روزها هم با اینکه در میدان مبارزه پیروز شده‌ایم، باید توسل و نده ما به پروردگار بیشتر باشد. از این‌رو لازم است هادیان سیاسی وارد میدان جهاد تبیین شوند و فرهنگ دفاع مقدس را در جامعه جایزیندازند.»

سردار جوانی در پایان خاطره‌ای از «شهید حسن طهرانی مقدم» بیان و خاطر نشان کرد: «به تعبیر حسن طهرانی مقدم «وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ»؛ «آل» به قول علما، به معنای این است و جز این نیست؛ بنابر این هیچ نصر و پیروزی نیست، جز آنکه از جانب خدای عزوجل باشد و امروز خدای عزوجل، بزرگی و عزتش را به نقاط کور و نقاط نادیده ما، تابانده است.»

در ادامه علی حیدری مسئول مرکز اطلاع‌رسانی و مطالعات سیاسی معاونت سیاسی سپاه به تشریح فعالیت‌های این مجموعه به‌ویژه در حوزه تولیدات چندرسانه‌ای و فضای مجازی پرداخت.

سردار محبی، معاون فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه خبر داد

برگزاری دومین اجلاس سراسری نماز سپاه

گروه پاسدار

صبح صادق

«اجلاس سراسری نماز» فرصتی برای بلند کردن ندای نماز و فراخوانی به‌سوی آن است. این اجلاس درصدد است با جمع آوری مکتوبات و آثار تولیدی علاقه‌مندان و دغدغه‌مندان نماز گام مؤثری به‌منظور احیا و تکریم این فریضه دینی بردارد. رهبر معظم انقلاب در این باره توصیه کردند: «متصدیان کارهای مرتبط با جوانان و نوجوانان باید راه‌های آموختن و گزاردن نماز و کیفیت‌بخشیدن به آن را برای نسل نو هموار کنند.» نماز فریضه بزرگی است که نیازی فراتر از نیازهای جاری فرد و جامعه مسلمان دارد و همچون روح و هوا برای انسان است. از این رو با توجه به اهمیت نماز در زندگی یک فرد مسلمان، سپاه پاسداران انقلاب اسلامی در اقدامی سکان این اجلاس را به دست گرفت و دوباره برای برگزاری آن اقدام کرد. محورهای فراخوان و زمان و مکان این اجلاس را در گفت‌وگویی با «سردار حسین محبی» معاون فرهنگی و تبلیغات نمایندگی ولی فقیه در سپاه و دبیر شورای عالی اقامه نماز سپاه بررسی کردیم که در ادامه می‌خوانید.

هدف از برگزاری این اجلاس چیست؟

آثار و برکات نماز باید دامن‌تابین و تبلیغ شود. بر این اساس، با پیگیری حجت الاسلام قرآنی و عنایت ویژه رهبر معظم انقلاب، از سال‌های پیش اجلاس‌های با موضوع نماز در کل کشور برگزار می‌شود. این اجلاس به اندازه‌ای برای رهبر معظم انقلاب حائز اهمیت است که در هر دوره پیامی از ایشان برای اجلاس با موضوع نماز می‌شود. در این پیام علاوه بر رهنمودها و هدایت‌های دایه‌ای و هوشمندانه، راهکارهایی برای ادامه روند این اجلاس بیان می‌کنند. خوشبختانه همیشه قدردانی

و تشکر رهبر معظم انقلاب ضمیمه این پیام‌ها بوده است. اهمیت اجلاس در این است که باعث تولید برنامه‌ها و ترویج فرهنگ نماز خوانی در جامعه می‌شود.

اجلاس نماز فراخوانی برای شرکت در مسابقه ابلاغ کرده است. درباره این فراخوان و محورهای آن توضیحاتی ارائه دهید و اینکه آیا هنوز فرصت شرکت در این فراخوان وجود دارد؟

بله. ارسال آثار هنوز مهلت دارد. لازم است پیش از ورود به محورهای فراخوان توضیح مختصری درباره گذشته این اجلاس بدیم. در سال‌های اخیر، مسئله اجلاس نماز با آن سرعت ابتدایی پیش رفت. همین موضوع سبب شد تا در نیروهای مسلح این اجلاس دست‌بزنیم. هر کسی که فعالیت‌های مرتبط با نماز چه در جذب و چه در تبلیغ انجام می‌دهد، می‌تواند در همایش نماز شرکت کند. اگر کسی خادم نماز است، یا دست به قلم است، یا در کارهای گرافیکی و مستندسازی دستی برآش دارد، می‌تواند با ارسال آثار خود به همایش استان‌ها در این فراخوانی که اجلاس نماز اعلام کرده، شرکت کند. محورهای فراخوان نیز به این صورت است: ۱. شیوه‌های علمی و عملی تحقق تدابیر رهبر معظم انقلاب پیرامون نماز؛ ۲. جایگاه نماز در آموزه‌های اسلامی و سیره بزرگان و شهدا؛ ۳. آثار و کارکرد اقامه نماز؛ ۴. آسیب‌شناسی الزامات اقامه نماز؛ ۵. الگوها، شیوه‌ها و راهکارهای توسعه و ترویج فرهنگ نماز؛ ۶. محور پایانی هم در اختیار خود رده‌ها قرار داده شده است که اگر ایده و موضوع خاصی از نگاه ما دور بوده، بیان کنند.

آیا تولید محصول و شرکت در اجلاس مختص کارکنان سپاه است یا افراد دیگر هم می‌توانند در آن شرکت کنند؟ همچنین، تولیدکنندگان چگونه می‌توانند آثار خودشان را به دبیرخانه

ارسال آثار برتر استان‌ها دوباره ارزیابی می‌شوند تا برترین این آثار در اجلاس نماز مورد تقدیر و تشکر قرار بگیرند. گفتمی است، این آثار از حمایت‌های ویژه اجلاس بر خوردار خواهند بود. آن دسته از آثاری که به‌صورت مکتوب ارسال شده‌اند، برای چاپ ارسال می‌شوند و آثار گرافیکی و تصویری برای پخش در صداوسیما فرستاده می‌شوند.

لطفاً در مورد زمان و مکان برگزاری اجلاس نماز توضیحاتی بفرمایید.

اجلاس نماز در آبان ماه ۱۴۰۳ و در دو نوبت برگزار می‌شود. درباره آثار به دو صورت عمل کرده‌ایم؛ یک اینکه آثار دانشگاهی و علمی به دانشگاه جامع امام حسین (ع) ارسال می‌شوند و در آنجا ارزیابی می‌کنند و در اجلاس‌های برای این منظور تدارک دیده شده است، از آثار برتر تقدیر می‌شود. اما درباره سایر رده‌ها این آثار به نیروی دریایی سپاه سپرده می‌شود. اجلاس‌های هم که نیروی دریایی برای برگزاری تدارک دیده است، در دریای خلیج فارس و بر روی «ناو شهید باقری» است. نکته‌ای که در این کار وجود دارد، این است که می‌خواهیم ثابت کنیم که قدرت مادی و معنوی و علمی ما برگرفته از نماز است.

شعار این اجلاس چیست؟ لطفاً مختصری هم از دستاوردهای اجلاس قبلی برای خوانندگان نشریه بیان کنید.

(نماز عامل قدرت و نماد تمدن ساز) شعار این

اجلاس ارسال کنند؟

هر کسی که بخواهد می‌تواند محصول تولید کند. در دوره پیشین بیشترین شرکت‌کننده از دانشگاه الزهراء (س) قم بود. روال شرکت در فراخوان هم به این صورت است که افراد هر استان آثار خود را به دبیرخانه همایش نماز همان استان ارسال می‌کنند و پس از ارزیابی آثار از سوی کارشناسان خبره امتیازدهی می‌شوند. پس از شناسایی آثار ممتاز در همایش از آنها قدردانی و تشکر می‌شود و پس از آن همان آثار به دبیرخانه اجلاس نماز ارسال می‌شود؛ در اینجا آثار برتر استان‌ها دوباره ارزیابی می‌شوند تا برترین این آثار در اجلاس نماز مورد تقدیر و تشکر قرار بگیرند. گفتمی است، این آثار از حمایت‌های ویژه اجلاس بر خوردار خواهند بود. آن دسته از آثاری که به‌صورت مکتوب ارسال شده‌اند، برای چاپ ارسال می‌شوند و آثار گرافیکی و تصویری برای پخش در صداوسیما فرستاده می‌شوند.

عکس: حامد گودرزی

اجلاس است. واژه «تمدن‌سازی» را از بیان رهبر معظم انقلاب استنباط کرده‌ایم. ایشان یک تعبیری دارند که می‌گویند وقتی شما کسی را نماز خوان می‌کنید، فکر نکنید که کار کوچکی کرده‌اید و تنها فرد را نماز خوان کرده‌اید؛ بلکه شما پایه‌های تمدن اسلامی را تحکیم کرده‌اید. بنده بیش از ۱۹۰ مقاله و سخنرانی حضرت آقا درباره نماز را مطالعه کرده‌ام. در منظومه فکری امام‌خامنه‌ای نماز ظاهر و باطنی دارد و کسی که به باطن نماز دست پیدا می‌کند، دارای یک قدرت فردی و مدیریتی می‌شود، این فرد می‌تواند جامعه را اداره کند و در مقابل دشمن بایستد. همچنین اگر جامعه نماز خوان شود، این جامعه‌ای است که در مقابل دشمن می‌ایستد. در سال ۱۴۰۱، برای تمام رده‌ها مسابقات با موضوع نماز را ارسال کردیم که الحمد لله ۳۸۰ رده از این برنامه استقبال کردند؛ فرماندهان نیز در اجرای برنامه نه تنها حمایت کردند؛ بلکه حضور فعال داشتند. در برخی از استان‌ها ارگان‌های غیرنظامی هم استقبال کردند و برخی هم مانند این برنامه را برای خودشان به راه انداخته بودند. در این برنامه‌ها حجج الاسلام حاجی صادقی، سعیدی، اعرافی، عاملی برای سخنرانی حضور داشتند. در همان سال ۲۳۲ مقاله و ۱۷۷۶ اثر هنری و ۱۰ هزار محتوای تخصصی به دست ما رسید. همین موضوع سبب شد تا دبیرخانه تخصصی و دائمی شکل بگیرد.

عکس: حامد گودرزی

اجلاس است. واژه «تمدن‌سازی» را از بیان رهبر معظم انقلاب استنباط کرده‌ایم. ایشان یک تعبیری دارند که می‌گویند وقتی شما کسی را نماز خوان می‌کنید، فکر نکنید که کار کوچکی کرده‌اید و تنها فرد را نماز خوان کرده‌اید؛ بلکه شما پایه‌های تمدن اسلامی را تحکیم کرده‌اید. بنده بیش از ۱۹۰ مقاله و سخنرانی حضرت آقا درباره نماز را مطالعه کرده‌ام. در منظومه فکری امام‌خامنه‌ای نماز ظاهر و باطنی دارد و کسی که به باطن نماز دست پیدا می‌کند، دارای یک قدرت فردی و مدیریتی می‌شود، این فرد می‌تواند جامعه را اداره کند و در مقابل دشمن بایستد. همچنین اگر جامعه نماز خوان شود، این جامعه‌ای است که در مقابل دشمن می‌ایستد. در سال ۱۴۰۱، برای تمام رده‌ها مسابقات با موضوع نماز را ارسال کردیم که الحمد لله ۳۸۰ رده از این برنامه استقبال کردند؛ فرماندهان نیز در اجرای برنامه نه تنها حمایت کردند؛ بلکه حضور فعال داشتند. در برخی از استان‌ها ارگان‌های غیرنظامی هم استقبال کردند و برخی هم مانند این برنامه را برای خودشان به راه انداخته بودند. در این برنامه‌ها حجج الاسلام حاجی صادقی، سعیدی، اعرافی، عاملی برای سخنرانی حضور داشتند. در همان سال ۲۳۲ مقاله و ۱۷۷۶ اثر هنری و ۱۰ هزار محتوای تخصصی به دست ما رسید. همین موضوع سبب شد تا دبیرخانه تخصصی و دائمی شکل بگیرد.

۱۵ پاسدار
شماره ۱۱۶۱ / دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳
صداقی

روی خط

خنده‌های تان کوتاه و گریه‌های تان طولانی خواهد بود

۰۹۱۵۰۰۰۴۲۷۲ / نابودی رژیم صهیونیستی بزرگ‌ترین آرزوی من از کودکی بوده است. استراتژی انقلاب اسلامی هم محور نابودی رژیم جعلی صهیونیستی است که ان‌شاءالله در این راه به شهادت برسیم. برای شادی روح شهید نیلوفر و شان (ره) صلوات.

۰۹۱۸۰۰۰۰۲۷۵ / با سلام، در فراجا و ارتش گواهی کسر از حقوق را کارگزینی صادر می‌کند. از معاونت نیروی انسانی تقاضا دارم کاری کنند که پاسداران نیز برای گواهی کسر از حقوق راهی بانک‌ها شوند.

۰۹۳۳۰۰۰۱۸۵۸ / سلام. همان‌طور که معاون دبیرکل حزب الله لبنان گفتند، ما آماده نبرد تن به تن با اشغال‌گران رژیم غاصب صهیونیستی هستیم.

۰۹۹۰۰۰۰۸۹۸۲ / سلام. «امر به معروف» و «نهی از منکر» را به مردم آموزش بدهید. پیشنهاد می‌کنم با استادان این حوزه مصاحبه کنید. / محمدحسین از کرج

۰۹۱۴۰۰۰۸۹۶۱ / سلام، پدر مرحوم بنده که از پاسداران سال ۱۳۵۸ بودند، می‌گفتند برای از بین بردن رژیم غاصب صهیونیستی، یک گردان پاسدار کافی است. همان‌طور که «سردار فدوی» عزیز گفتند، اگر ما اراده کنیم کل صهیونیست‌ها را می‌توانیم از بین ببریم.

۰۹۱۲۰۰۰۸۹۴۹ / از ویژگی‌های اصلی خادمان در همه سطوح نظام اسلامی در دسترس بودن و حضور در بین مردم است و نباید به سران قوا محدود شود. انتظار و شایسته است نمایندگان مجلس، استانداران، بخشداران، فرمانداران، شهرداران، فرماندهان نظامی و انتظامی و مدیران ادارات کل با حضور در مساجد و نمازهای جمعه و... این روش پسندیده را گسترش دهند و تثبیت کنند. / همدانی

۰۹۳۳۰۰۰۲۵۱۴ / صهیونیست‌ها حواس‌شان باشد جمعیت پرشکوهی که برای تشییع شهدای محور مقاومت می‌آیند، همان کسانی هستند که نمی‌خواهند سر بر تن صهیونیست‌ها باشد. صهیونیست‌ها این روزها را ببینید که خنده‌های تان کوتاه و گریه‌های تان طولانی خواهد بود.

۰۹۱۲۰۰۰۴۵۷۱ / بنده از کسانی هستم که صبح صادق را هر هفته می‌خوانم. به نظر من صبح صادق از نخستین مجلاتی بود که سال گذشته برای یحیی سنوار یک صفحه ویژه کار کرد. خدا قوت به بچه‌های هفته‌نامه صبح صادق.

۰۹۱۷۰۰۰۵۶۹۸ / دم بچه‌های حزب الله گرم که تانیاها را خانه خراب کردند. ای کاش خودش هم در خانه بود و به درک رفتش را امروز جشن می‌گرفتیم. امیدوارم خیر نابودی صهیونیست‌ها را به زودی زود در رسانه‌ها ببینیم.

۰۹۱۵۰۰۰۳۵۲۱ / تحریم‌های ضد ایرانی انگلیس و اتحادیه اروپا علیه سپاه و سازمان فضایی ایران هیچ عایدی برای آنها ندارد. مگر ایران به‌وسیله آنها به قدرت رسیده که امروز خیال می‌کنند با تحریم آنها دست‌شان به‌جایی بند می‌شود و مانع حرکت آنها می‌شوند.

۰۹۲۱۰۰۰۳۵۸۱ / جزایر سه‌گانه برای همیشه متعلق به ایران است. بعضی از کشورهای این خیال خام احمقانه را در سر می‌پروراند که می‌توانند قسمتی از خاک ایران را با باج دادن به کشورهای دیگر به‌دست بیاورند. به آنها می‌گویم که از این فکر احمقانه بیرون بیایید، چون آن زمانی که شما اسم و رسمی نداشتید، این خاک برای ایران بود و برای ایران هم خواهد ماند. شما کوچک‌تر از آنی هستید که بخواهید فکر جدا کردن بخشی از خاک ایران از سرزمین مان را داشته باشید.

۳۰۰۹۹۰۳۳
سامانه پیامکی هفته‌نامه صبح صادق
۰۲۱۷۷۴۶۰۰
هفته‌نامه صبح صادق

صداقت

هفته نامه

سیاسی، فرهنگی و اجتماعی

صاحب امتیاز

معاونت سیاسی نمایندگی ولی فقیه در سپاه

مدیرمسئول:یدالله‌جوانی

سرمدیر:علی‌حیدری

شورای سیاست‌گذاری:

سایمک‌باقری،سعدالله‌زراعی،

عزیز غضنفری،فرهادمهروی،مهلبی‌سعیدی،

فتح‌الله‌پریشان،علی‌قاسمی،حسین‌عبداللهی‌فر

دبیر‌تحریریه:سیدفخرالدین‌موسوی

مدیرفنی:محمد‌صالح‌نادری

نگارش‌و‌ویرایش:محبوبه‌حاجی‌آقایی

صفحه‌آرا:علی‌اکبر‌هدایتی

عکاس:حامد‌گودرزی

ناظر‌چاپ:سعید‌قاسمی

چاپ:مرکز چاپ‌سپاه:۰۲۱)۳۸۵۲۲۴۴۶

تلفن:۱۱۰و۱۰۰۴۶۰۷۷۴۶(۰۲۱)

basirat.ir

@ssweekly

نمبر:۷۷۴۸۸۴۴۶

سامانه پیامک:۰۲۳۰۰۹۹۰۰۳۳

شماره ۱۱۶۱ | دوشنبه ۳۰ مهر ۱۴۰۳

کتابخانه

شیر میدان

مردم‌میدان، درجهادی بی‌امان، پرواز کرد چون زمین باریک‌شد، ننگ آمدو پرواز کرد تا‌که دعوت نامه آمد، جهل‌دو‌ایثارت قبول با تمام اشتیاق و سرخوشی، پرواز کرد چون شهادت مُردمردان مجاهد‌بوده است رفت، اما بر تمام خودخروشان، ناز کرد در مصاف‌جوجه شیطان‌هاو، شیطان‌بزرگ جایگاه‌ویژه‌ای از بهر خود، احراز کرد سنوار غزّه ثابت کرد، آری می‌شود باشهادت، ملتی مظلوم، سرفراز کرد رفت اما، همچو مردان‌بزرگ این جهان جاودانه مرد میدان، راه نو‌آغاز کرد

عبدالمجیدفرانی

۱۴۰۳/۷/۲۷

مثل کوه پشتت؛ تا نجات قدس

آغاز کن با ذکر «یاحیدر» شبیخون را در هم بکوب ای دست حزب‌الله؛ صهیون را هنگام از جا کنندن قلب تل‌آویو است جاری کن از حیفاشنی دریاچه خون را غم‌دیده‌ای و هرگز از یادت نخواهد رفت خاک فلسطین را و کوچه‌های گلگون را اشک از نگاه‌غزه بردار و بگو دیگر حسرت نخور آبادی از غزه بیرون را حتما بگو که در حیاط خانه می‌بینی فردا دوباره قدکشیدن‌های زیتون را هستیم مثل کوه پشتت؛ تا نجات قدس لبریز کن از خشم؛ آن چشمان محزون را مثل همیشه با «أَشِدَّاءَ عَلَی الْکُفَّارِ» با کشتن باطل؛ بچرخان چرخ گردون را باید بفهمانی به اسرائیل با موشک حکم تعرض را...سزای نقض قانون را ما مردم میدان نبردید و تماشا کن این لشکر پا به رکاب رو به افزون را از تفرقه بیزار و می‌گیریم در پنجه آخر گلولی نحس اسرائیل ملعون را ای آمت اسلام بر خیزید با وحدت هنگام غفلت نیست! دریا بیدار اکنون را اهل تشیع با تسنن یک هدف دارند نابودی صهیون!...بیا دریا ب مضمون را ای مشت پُر تأثیر با فریاد خونخواهی از خواب خوش بیدار کن حکام مدیون را «وحدت» میان مسلمین نابود خواهد کرد صهیون نامشروع را؛ این چند میلیون را این چند میلیون می‌شود بر چیده از عالم غیرت اگر جویا شود احوال مجنون را همواره پشتیبان تو هستیم حزب‌الله آتش بسوزان!شعله‌ورتر کن شبیخون را!

مرضیه عاطفی

صبحانه

مثل رودخانه

رودخانه‌ها هرگز به عقب بر نمی‌گردند، حتی اگر سر راهشان سنگی گرانبها باشد یا مسیر هموارتر... رودخانه‌ها بدون توقف، بدون خستگی به سمت دریا در حرکتند، حتی اگر مسیر سنگلاخ و عبور سخت باشد. هدف، این سختی‌ها را آسان می‌کند. مانند رودخانه باش، زندگی کن، گذشته را فراموش کن، توقف نکن و به سوی آینده با قدرت حرکت کن....

داستان

ما رفقای همان شهداییم

مر تضي در خشان نویسنده

بی‌سیم را برداشت و گفت: «به فلانی بگید تو بچه تهرونی و اونجایی و ما تو محاصره گیر کردیم؟ مشتت، تو زنده باشی و آب واسه خوردن نباشه؟ پ کو اون ابالفضل ابالفضلت؟»

خودش هم نگفت، این پیغام را چمران با واسطه برای فلانی فرستاد!

«ابوالفضل کاظمی» تعریف می‌کرد عصر نشده توی خط افسق دیدیم که خاک بلند شد و از دور یک جیب سیم‌غ پیدا شد، که زیر آتش عراقی‌ها گازکش می‌آید.

رسید، با رگ گردن باد کرده و چشم‌های خون! اول در عقب سیم‌غ را باز کرد و آب و کنسرو و مهمات را به بچه‌ها نشان داد، بعد سراغ چمران را گرفت!

گفت: «مرد نیستم اگه دوباره برنگردم!»

معلوم بود بر می‌گردد، برگشت، مرد بود و برگشت. گلوله‌های نامرد، اما خیرش را به هم دادند و پیداش کردند. نامردها دوره‌اش کردند و هرچه داشتند روی سرش ریختند، یکی که روضه بلد بود، گفت: «ترکش وقتی دبه‌های آب را سوراخ کرد، شهید شد؛ وگرنه این قدر مرد بود که حرفش دو تا نشود!»

در ماشین که باز شد، جنازه‌اش که بیرون آمد؛ پیراهن پیچ‌اسکنش خون‌خالی بود. اینقدر خون از تنش رفته بود که از درز پایین در سمت راننده لخته لخته آویزان شده بود، با این حال از لای یقه‌بازش، یکی دو سانتیمتر بالاتر از دستمال یزدی، رگ آبی گردنش هنوز ورم داشت! هنوز ورم داردا!

اینها را گفتم که یادم بماند خون رگ گردن مربوط به دهلیز و بطن و آنورت نیست، از یک‌جای دیگری از قلب می‌آید، از یک جایی که آدرسش را نمی‌دانم، اما اوای از آن وقتی که باد کند.

اگر سپاه نبود

مدرسه یا دانشگاه ناامن باشد؛ از این شهر به آن شهر ناامن باشد یا از ترس ناامنی نتوانی با آرامش سر به بالین بگذاری؛ بله تصورش هم سخت است؛ راستی این نعمت از کجا آمده است؟! تاکنون به این اندیشیده‌ایم؟! چه شده است که ما در منطقه ناامنی که امروز شاهد آن هستیم، در آرامش کامل و بدون داشتن دغدغه امنیت، سر به بالین می‌گذاریم و شب را صبح می‌کنیم؟! این نعمت‌ها حاصل تلاش چه کسانی است؟! آیا جز نتیجه تلاش نیروهایی است که شبانه‌روز تلاش کردند تا امروز به این امنیت و آرامش برسیم؟ کسانی همچون شهید حسن طهرانی‌مقدم‌ها که این کشور را در مقابل دشمنان به‌گونه‌ای مجهز کردند که دشمن جرئت نکند نگاه سونی به مرزهایش داشته باشد. آنها همواره این آیه را نصب‌العین خودشان قرار دادند که می‌فرماید: «وَأَعِدُّوا لَهُمْ مَا اسْتَطَعْتُمْ مِنْ قُوَّةٍ وَمِنْ رِبَاطِ الْخَيْلِ تُرْهِبُونَ بِهِ عَدُوَّ اللَّهِ وَعَدُوَّكُمْ»؛ برای مقابله با دشمن، هرچه نیرو و توان دارید و اسب‌های زین بسته را آماده کنید تا بدین‌وسیله دشمن خدا و دشمن خود را بترسانید.

اینکه امروز جرئت ایستادگی در مقابل مستکبران

سعید پور ملانی هریس فعال فرهنگی و رسانه‌ای

وجودنازنین پیامبر(ص) در کلامی گهربار فرمودند: «يَعْمَتَانِ مَجْهُورَتَانِ الْأُمْنُ وَالْعَاقِبَةُ»؛ دو نعمتند که قدرشان ناشناخته است؛ یکی امنیت و دیگری تندرستی. معمولاً ما انسان‌ها زمانی ارزش این دو نعمت را می‌دانیم که آن را از دست بدهیم؛ گاهی انسان چون غرق در نعمت است، قدر آن را نمی‌شناسد، همچون ماهی غرق در آب که نمی‌داند در چه نعمتی غوطه‌ور است، ولی آنگاه که او را از آب بگیرند، به خود می‌آید که چه چیز گرانبهایی را از دست داده است! آیا تاکنون به نعمت امنیت بی‌ظنری که امروز غرق در آن هستیم، فکر کرده‌ایم؟! آیا تا به حال خدا را بابت وجود این نعمت امنیت سپاس گفته‌ایم؟! کافی است به کشورهای اطراف‌مان نگاهی بیندازیم و ببینیم در کشورهای همسایه چه خبر است تا نیک بدانیم که چگونه این نعمت ناشناخته ما را احاطه کرده است! یک لحظه نبود امنیت را تصور کنیم؛ از خانه تا محل کسب‌مان ناامن باشد؛ مسیر رفتن فرزندان به

سلامت

میوه شگفت آور

محبوبه‌سادات رضوی

کارشناس تغذیه

فصل شروع مدارس همیشه مادران را با این مشکل روبه‌رو می‌کند که برای فرزندم چه میان‌وعده سالمی را در نظر بگیرم؟ «مویز» یکی از آن پیشنهادهایی است که بسیار مغذی و پرطرفدار است. سرشار از ویتامین‌ها و املاح معدنی مفیدی است که همه افراد می‌توانند از آن استفاده کنند. این میوه کوچک خشک شده، تصفیه‌کننده طبیعی خون است و هنگامی که خون تصفیه شود، پوست سالم و درخشانی خواهید داشت. وجود آنتی‌اکسیدان در مویز سبب می‌شود آن را برای از بین بردن رادیکال‌های آزاد که به آسیب‌های پوستی و در نهایت پیری منجر می‌شود، مناسب کند. سطوح خوب بتاسیم و کلسیم در مویز از مهم‌ترین مواد مغذی مورد نیاز برای تقویت استخوان‌هاست. اطمینان داشته باشید که از بیماری‌هایی، مانند یوکی استخوان‌جستگی می‌کند، وجود آهن در مویز باعث افزایش سطح هموگلوبین در خون می‌شود و کم‌خونی را به شکل کامل درمان می‌کند. خوردن تعداد انگشت‌شمار از مویز روزانه این اطمینان را خواهد داد که نیازهای روزانه آهن بدن را تأمین می‌کند. با افزایش سطح فیبر در مویز، تا مدت زمان طولانی احساس سیری کرده و گرسنگی را کنترل می‌کند؛ همچنین از مصرف کالری اضافی جلوگیری می‌شود. مویز برای دندان‌ها بسیار خوب هستند؛ چرا که حاوی بسیاری از عناصر طبیعی و اسید اولئانولیک است که می‌تواند دندان را از پوسیدگی و میکروب‌ها در امان نگه دارد. همچنین از رشد برخی از باکتری‌ها که به پوسیدگی دندان منجر می‌شود، جلوگیری می‌کند.

همکار گرامی جناب آقای سیدپویا هاشمی

مصیبت وارده را به جنابعالی و خانواده محترم تسلیت می‌گوییم؛

برای آن مرحومه رحمت الهی و برای شما و همه بازماندگان صبر و شکیبایی از درگاه ایزد منان مسئلت می‌نماییم.

هفته نامه صبح صادق

صادقانه

عبثت

امام علی(ع) می‌فرمایند: «آیا ندیدید آنان را که آرزوهای دور و دراز داشتند و کاخ‌های استوار می‌ساختند و مال‌های فراوان می‌اندوختند، چگونه خانه‌های‌شان گورستان شد و اموال جمع‌آوری شده‌شان تباه و پراکنده و از آن وارثان شد و زنان آنها با دیگران ازدواج کردند، نه می‌توانند چیزی به حسانت بیفزایند و نه از گناه توبه کنند.»

غیر رسمی

سه تذکر مهم!

آن اوایل که ما می‌خواستیم اینترنت را وارد ایران کنیم، وزیر محترم وقت مدعی بود که اینترنت چیز جدیدی نیست و همان فکس است. من گزارشی ۳۰ صفحه‌ای به رهبری درباره اینترنت نوشتم، که این یک فناوری بسیار جالبی است و برای کارهای علمی جالب است، منتهی ما این مشکلات را داریم. تقریباً دو هفته بعد من به همراه وزیر وقت فراخوانده شدیم. ایشان فرمودند من گزارش را خواندم، حاشیه این گزارش سه تا مطلب نوشته بودند؛

نخست نوشته بودند این تکنولوژی بسیار جالب است. روی آن سرمایه‌گذاری شود و دستوراتی مربوط به این کار داده بودند.

نکته دوم نوشته بودند این حوزه برای جوانان بسیار جذاب است و این میدان را برای جوانان باز کنید.

سوم اینکه از همین الان به فکر آلودگی‌های این صنعت باشید که مانند سایر صنایع نباشد که وقتی آلودگی آن همه جا را گرفت، به فکر بقیتم.

به نظر من برای یک عالم دینی که در دانشگاه‌های اروپایی درس نخوانده، یک گزارش ۳۰ صفحه‌ای توانست روح قضیه را به دست آورد، به نظر من خیلی جالب است. شاید هیچ رهبری در دنیا حتی در کشورهای پیشرفته نبود که اهمیت این تکنولوژی را در آن زمان اینقدر دقیق تشخیص دهد.

دکتر محمدجواد لاریجانی

حسن ختام

هر چه خیر است

زیر پرچم توست

با دلی مملو از عشق و ارادت و چشمانی اشکبار، به سوی تو رو آورده‌ام، قلبم در التهاب دیدارتان می‌تپد و روحم مشتاق نسیم قدسی حضور توست.

در این برهه از زمان که فریاد مظلومان به آسمان می‌رسد، با تمام وجود به یاد آن وعده الهی هستم که فرج شما را نوید می‌دهد. ای منجی عالم، ما منتظر آن صبح روشن هستیم که با طلوع خورشید عدالت، ظلم و ستم از جهان رخت بریند و عدل و داد در سراسر جهان حکم‌فرما شود.

مولا جان! در راه تحقق آرمان‌های‌تان لحظه‌ای درنگ نمی‌کنیم. با تمام توان در مقابل ظالمان ایستاده‌ایم؛ هر چند که مسیر سنگلاخی دنیا سخت‌تر از پاهای ماست؛ اما عشق دیدار تو، صخره‌ها را زیر پای ما خاک می‌کند.

آقا جان! همچون کودکی که به مادر نیازمند است، ما به دعای شما محتاجیم! ما برای آن ساعتی که پرچم تو را بر فراز جهان به اهتزاز درآوریم، سراسر پا نمی‌شناسیم! بیا که رزمندگان به شوق ایستادن زیر پرچم تو ایستاده‌اند که هر چه خیر است، زیر پرچم توست.

